



**ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΕΙΟΝΟΜΙΑΣ, ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**

**DEPARTMENT OF ARCHIVAL, LIBRARY AND INFORMATION STUDIES
SCHOOL OF MANAGEMENT, ECONOMICS AND SOCIAL SCIENCES**

Πτυχιακή Εργασία

**Συγκριτική παρουσίαση δράσεων των Δημόσιων
Βιβλιοθηκών της Ελλάδας και Ελληνικών
Βιβλιοπωλείων/Εκδοτικών Οίκων προς το παιδικό και
εφηβικό κοινό**

Αποστολίκας Γεώργιος (ΑΜ: 59916056)

Επιβλέπουσα: Κυριάκη-Μάνεση Δάφνη

Αθήνα, Φεβρουάριος 2022

Επιτροπή Εξέτασης

1. Ονοματεπώνυμο

Κυριάκη-Μάνεση Δάφνη

2. Ονοματεπώνυμο

Κυπριανός Κωνσταντίνος

3. Ονοματεπώνυμο

Ευθυμίου Φωτεινή

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ/ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ο κάτωθι υπογεγραμμένος Γεώργιος Αποστολίκας, με αριθμό μητρώου 59916056 φοιτητής του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής της Σχολής Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών του Τμήματος Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης, δηλώνω υπεύθυνα ότι:

«Είμαι συγγραφέας αυτής της πτυχιακής/διπλωματικής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, οι όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε ακριβώς είτε παραφρασμένες, αναφέρονται στο σύνολό τους, με πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία έχει συγγραφεί από μένα αποκλειστικά και αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο δικής μου, όσο και του Ιδρύματος.

Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου».

Ο Δηλών



Γεώργιος Αποστολίκας

Ευχαριστίες – Αφιερώσεις

Ευχαριστώ την επιβλέπουσα και τα μέλη της επιτροπής εξέτασης της πτυχιακής μου για τη συμβολή τους τόσο στην εκπόνηση της πτυχιακής εργασίας μου όσο και στην επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών μου.

Ημερομηνία: Πέμπτη 24 Φεβρουαρίου 2022

Συγγραφέας: Γεώργιος Αποστολίκας

Περίληψη στα ελληνικά

Το θέμα της πτυχιακής μου εργασίας είναι η συγκριτική παρουσίαση δράσεων προς το παιδικό και εφηβικό κοινό από τις Δημόσιες Βιβλιοθήκες της Ελλάδας και από τα ελληνικά βιβλιοπωλεία και εκδοτικούς οίκους.

Η βιβλιοθήκη είναι ένα πνευματικό ίδρυμα με σημαντικό ρόλο στην καλλιέργεια της παιδείας των ανθρώπων. Με τις υπηρεσίες και τις δράσεις της επιτελεί σπουδαίο έργο για όλες τις κατηγορίες των πολιτών.

Η Δημόσια βιβλιοθήκη ως κέντρο πληροφόρησης διαθέτει γνώση και πληροφορία στους χρήστες της με βάση την ισότητα της πρόσβασης σε όλους. Σημαντικός είναι ο ρόλος της για τα παιδιά και τους εφήβους μέσα από ποικίλα προγράμματα και δημιουργικές δράσεις. Τα παιδιά εξοικειώνονται με τη βιβλιοθήκη και τη λειτουργία της, έρχονται σε επαφή με τα βιβλία, καλλιεργούν την κριτική σκέψη, μαθαίνουν να ενεργούν στο περιβάλλον που βρίσκονται κάθε φορά και να αλληλεπιδρούν με αυτό. Για παράδειγμα, γίνονται δράσεις σχετικά με τη φιλαναγνωσία, τον ψηφιακό κόσμο, την ιστορία, τις διατροφικές συνήθειες, τις ανθρώπινες σχέσεις, καθώς επίσης οργανώνονται θεατρικές και μουσικές παραστάσεις.

Τα Βιβλιοπωλεία και οι Εκδοτικοί Οίκοι ως ιδιωτικοί φορείς στοχεύουν επίσης στην μεταφορά της πληροφορίας προς το κοινό, αλλά με σκοπό το κέρδος. Αυτό γίνεται με διάφορους τρόπους όπως οι προτάσεις βιβλίων, καθώς και οι ποικίλες εκδηλώσεις, δράσεις και εργαστήρια γύρω από τα προϊόντα που πωλούν. Πιο συγκεκριμένα, τα παιδιά και οι έφηβοι μπορούν να ανακαλύψουν τη μαγεία των βιβλίων, τη χαρά της γνώσης και μέσα από δράσεις, όπως επαφή με συγγραφείς, δημιουργική γραφή, λέσχη ανάγνωσης, θεατρικό εργαστήρι, να αναπτύξουν αυτοπεποίθηση, φαντασία, να χτίσουν την προσωπικότητά τους και να αντιμετωπίζουν τα προβλήματα της καθημερινότητά τους.

Η πτυχιακή εργασία επιδιώκει την σύγκριση των Δημόσιων Βιβλιοθηκών με τα βιβλιοπωλεία και τους εκδοτικούς οίκους, ως προς τις δράσεις τους σε σχέση με το παιδικό και εφηβικό κοινό. Μέσα από αυτό προκύπτουν συμπεράσματα για τα κοινά και διαφορετικά χαρακτηριστικά τους.

Λέξεις Κλειδιά: Δημόσιες βιβλιοθήκες, βιβλιοπωλεία, εκδοτικοί οίκοι, εκπαιδευτικά προγράμματα, πολιτιστικές δράσεις, παιδικό κοινό, εφηβικό κοινό

Περίληψη στα αγγλικά

The subject of my dissertation is the comparative presentation of various actions addressed to children and adolescents from the Public Libraries of Greece and from the Greek bookstores and publishing houses.

The library is a cultural and educational institution with an important role in cultivating the personalities of the people. With its services and actions, it plays a great work for all categories of citizens.

The Public Library as an information center offers knowledge and information to its users based on equal access to all. Its role is important for children and adolescents through a variety of programs and creative activities. Children become familiar with the library and its operation, come into contact with books, cultivate critical thinking, learn to act in the environment they are in each time and interact with it. For example, actions are taken on the love for reading, the digital world, history, eating habits, human relationships, as well as theatrical and musical performances.

Bookstores and Publishers as private entities that also aim to convey information to the public, but for profit. This is done in various ways such as book suggestions as well as the various events, activities and workshops around the products they sell. Children and adolescents in particular can discover the magic of books, the joy of knowledge and through activities such as contact with authors, creative writing, reading club, theater workshop, develop self-confidence, imagination, they build their personality, to face the problems of their daily lives.

My goal in this thesis is to compare Public Libraries with private entities, namely bookstores and publishing houses in terms of their actions in relation to children and adolescents and through this comparison to draw conclusions about their common and different characteristics.

Keywords: Public libraries, Bookstores, publishing houses, educational programs, cultural activities, children, teenagers

Πίνακας περιεχομένων

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ	II
ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ/ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	III
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ – ΑΦΙΕΡΩΣΕΙΣ	IV
ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ	V
ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΤΑ ΑΓΓΛΙΚΑ	VI
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	VII
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
1.1 ΠΛΑΙΣΙΟ, ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	1
1.2 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	1
1.3 ΟΡΙΣΜΟΙ	2
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ – ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ – ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΕΣ	4
2.1 ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ – ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ	4
2.1.1 Ιστορική Αναδρομή	4
2.1.2 Οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες	6
2.1.3 Στόχοι και Υπηρεσίες της Δημόσιας Βιβλιοθήκης	7
2.1.4 Βιβλιοπωλεία	9
2.1.5 Εκδοτικοί Οίκοι	10
2.1.6 Παιδικό και Εφηβικό Κοινό	13
2.1.7 Καινοτόμες Εκπαιδευτικές και Πολιτιστικές Δράσεις	14
2.2 ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΕΣ – ΕΡΕΥΝΕΣ	15
2.2.1 Πολιτιστικές και Εκπαιδευτικές Δράσεις Ελληνικών Δημόσιων Βιβλιοθηκών	15
2.2.2 Παράθεση σχετικών πηγών	21
2.3 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ	32
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ Η/ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ– ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ – ΕΦΑΡΜΟΓΗ	34
3.1 ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΈΡΕΥΝΑΣ	34
3.2 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	34
3.3 ΜΕΘΟΔΟΙ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ	38
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ–ΕΥΡΗΜΑΤΑ/ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ	40
4.1 ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	40

4.2	ΚΥΡΙΟΤΕΡΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ/ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	57
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5.	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ.....	66
5.1	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	66
5.2	ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ / ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΕΚΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	66
5.3	ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ / ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΕΚΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΈΡΕΥΝΑΣ.....	67
	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ.....	68
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ–ΤΙΤΛΟΣ	75

Κεφάλαιο 1. Εισαγωγή

Στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάζονται με συντομία ο σκοπός της πτυχιακής εργασίας καθώς και η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για την εκπόνησή της. Επίσης, καταγράφονται και εξηγούνται οι βασικοί όροι που αφορούν στο θέμα της.

1.1 Πλαίσιο, σκοπός και στόχοι της πτυχιακής εργασίας

Σκοπός της παρούσας πτυχιακής είναι να συγκρίνει τη δραστηριότητα της δημόσιας βιβλιοθήκης σε σχέση με αυτή του ιδιωτικού τομέα, όπως εκδοτικοί οίκοι και βιβλιοπωλεία, ως προς την ποικιλία και την απήχηση των δράσεων που υλοποιούν για το παιδικό και το εφηβικό κοινό, ώστε να αναδείξει τα κοινά και τα διαφορετικά τους χαρακτηριστικά.

Ειδικότεροι στόχοι είναι:

- να εντοπίσει, να καταγράψει, να ταξινομήσει με βάση το θέμα τους και να παρουσιάσει τις δράσεις για παιδιά και εφήβους στις Δημόσιες Βιβλιοθήκες της Ελλάδας,
- να εντοπίσει, να καταγράψει, να ταξινομήσει με βάση το θέμα τους και να παρουσιάσει τις δράσεις για παιδιά και εφήβους σε διάφορους ιδιωτικούς φορείς και επιχειρήσεις, όπως βιβλιοπωλεία και εκδοτικοί οίκοι.

1.2 Μεθοδολογία

Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για την εκπλήρωση του σκοπού και των στόχων της πτυχιακής είναι η εξής:

Η βιβλιογραφική επισκόπηση για τις δράσεις που απευθύνονται σε παιδιά και εφήβους από διάφορες βιβλιοθήκες καθώς από βιβλιοπωλεία και εκδοτικούς οίκους, με σκοπό τη συγγραφή του θεωρητικού πλαισίου που αναλύεται στο Κεφάλαιο 2.

Η έρευνα στις ιστοσελίδες των δημόσιων ελληνικών βιβλιοθηκών για τον εντοπισμό των δράσεων που απευθύνονται σε παιδιά και εφήβους και η αντίστοιχη έρευνα στις ιστοσελίδες των ελληνικών βιβλιοπωλείων και εκδοτικών οργανισμών .

Ακολούθησε η ταξινόμησή των παραπάνω δράσεων ανά θεματική κατηγορία (π.χ. φιλαναγνωσία, κοινωνία, οικολογία, επιστήμη, τέχνη, κλπ.), με τη μέθοδο της ανάλυσης περιεχομένου.

Επιπλέον, έγινε ποσοτική καταγραφή των παραπάνω δεδομένων, με την χρήση της εφαρμογής MS EXCEL και δημιουργήθηκαν γραφήματα που απεικονίζουν τα αναλυτικά και τα συγκριτικά αποτελέσματα της έρευνας.

1.3 Ορισμοί

Δημόσια Βιβλιοθήκη

Η Δημόσια Βιβλιοθήκη είναι το τοπικό κέντρο πληροφόρησης, το οποίο προσφέρει όλα τα είδη της γνώσης και της πληροφορίας στους χρήστες της και οργανώνει τις υπηρεσίες της με βάση την ισότητα της πρόσβασης σε όλους ανεξαρτήτως ηλικίας, φύλου, φυλής, εθνικότητας, γλώσσας και κοινωνικής τάξης, στοχεύοντας στη δια βίου μάθηση και στην πολιτιστική ανάπτυξη των ατόμων. (Η Διακήρυξη των IFLA/UNESCO για την Δημόσια Βιβλιοθήκη, 1994)

Βιβλιοπωλείο

Το βιβλιοπωλείο είναι ένας χώρος όπου γίνεται το εμπόριο και η κυκλοφορία βιβλίων διαφόρων ειδών, τα οποία καλύπτουν πολλούς και ποικίλους γνωστικούς τομείς. Μπορεί να έχει φυσική υπόσταση ως κατάστημα σε κάποιο κτίριο αλλά να είναι και μια τοποθεσία (site) στο διαδίκτυο με ηλεκτρονική διεύθυνση.

Εκδοτικός οίκος

Ο όρος εκδοτικός οίκος αναφέρεται στην εταιρία που αναλαμβάνει την έκδοση τεκμηρίων. Η εταιρεία είναι υπεύθυνη για την προετοιμασία, την εκτύπωση και την πώληση έντυπου, ηλεκτρονικού και οπτικοακουστικού υλικού στο εμπόριο. Αποτελεί ένα σημαντικό φορέα παραγωγής και διακίνησης ιδεών. (Σκλαβενίτης, 2011)

Εκπαιδευτικά προγράμματα

Τα εκπαιδευτικά προγράμματα μπορούν να οριστούν ως μία διαδικασία η οποία βασίζεται στους γνωστικούς και συγκινησιακούς στόχους της εκπαίδευσης με ενεργητικές μεθόδους μάθησης. Προσφέρουν στους χρήστες ελευθερία εξερεύνησης, πειραματισμού και αναζήτησης εναλλακτικών λύσεων. (Ζέκεντε-Καρέντζου, 2020)

Πολιτιστικές δράσεις

Οι πολιτιστικές δράσεις είναι πραγματικές ή ψηφιακές δραστηριότητες οι οποίες έχουν σχέση με τον πολιτισμό και παράγουν πολιτιστικά αγαθά (προϊόντα ή υπηρεσίες). Συνεισφέρουν στη καλλιέργεια και διάδοση των πολιτιστικών αξιών στοχεύοντας στην προστασία, προβολή, διαχείριση και αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς. (Κασούμη, 2019)

Παιδικό και εφηβικό κοινό

Τα παιδιά και οι έφηβοι είναι δυο κατηγορίες κοινού που συχνάζουν και δραστηριοποιούνται στους πολιτιστικούς οργανισμούς.

Είναι οι πολιτιστικοί καταναλωτές του παρόντος και του μέλλοντος, με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και απαιτήσεις λόγω της ηλικίας τους. Αποτελούν παράγοντα που ορίζει την αποστολή κάθε οργανισμού αλλά και την ποιότητα των υπηρεσιών του. (Μαυρίδου, 2020)

Κεφάλαιο 2. Θεωρητικό μέρος – Βιβλιογραφική έρευνα – Σχετικές προσπάθειες

Αυτό το κεφάλαιο είναι αφιερωμένο στην αναλυτική παρουσίαση της υπάρχουσας βιβλιογραφίας γύρω από το θέμα της πτυχιακής εργασίας. Σημαντικό είναι επίσης ότι έχει γίνει αναφορά σε σχετικές προσπάθειες ή/και έρευνες.

2.1 Θεωρητικό μέρος – Βιβλιογραφική έρευνα

2.1.1 Ιστορική Αναδρομή

Ετυμολογικά η ελληνική λέξη «βιβλιοθήκη» (βιβλίο + θήκη), σημαίνει τον δημόσιο ή ιδιωτικό χώρο, κτίριο ή αίθουσα που περιέχει βιβλία κατάλληλα τοποθετημένα και ταξινομημένα.

Ιστορικά η γέννηση της βιβλιοθήκης ανάγεται στη Μέση Ανατολή πριν το 3000 π.Χ. Οι πρώτες βιβλιοθήκες συναντώνται στη Μεσοποταμία και στην Αίγυπτο με ταξινομημένες πήλινες πινακίδες σφηνοειδούς γραφής.

Οι πινακίδες αυτές που γράφτηκαν από τους Σουμέριους ήταν κατάλογοι με διοικητικά αρχεία και φυλάσσονταν σε ειδικούς χώρους, όπως οι Βιβλιοθήκες. (Στασινού, 2020)

Στην αρχαία Ελλάδα τα πρώτα δείγματα βιβλιοθηκών εμφανίζονται στη Μινωική και Μυκηναϊκή εποχή. Οι αρχαιολογικές ανασκαφές έφεραν στο φως πήλινες πινακίδες και λίθινες επιγραφές με απογραφές, εμπορικά και οικονομικά θέματα καθώς και θρησκευτικές προσφορές. Φαίνεται ότι οι άνθρωποι είχαν συναίσθηση της σπουδαιότητας της διατήρησης αρχείων για τις καθημερινές τους συναλλαγές. (Στασινού, 2020)

Από τον 5ο αιώνα π.Χ. σύμφωνα με γραπτές μαρτυρίες υπήρξε χρήση λογοτεχνικών βιβλίων για την εκπαίδευση των νέων. Το 330 π.Χ. ιδρύεται η Βιβλιοθήκη των Αθηνών, η πρώτη «Δημόσια Βιβλιοθήκη». Στόχος της η διαφύλαξη των έργων του Αισχύλου, του Σοφοκλή και του Ευριπίδη. Όλα τα θεατρικά έργα τα οποία παρουσιάζονταν στην Αθήνα βάσει Νόμου καταγράφονταν και φυλάσσονταν σε δημόσιο αρχείο. (Στασινού, 2020)

Ο Πτολεμαίος Β (309-246 π.Χ.) αγόρασε όλα τα βιβλία του Αριστοτέλη και ίδρυσε τη Βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας με στόχο την εξυπηρέτηση των λόγιων της εποχής. Κατόρθωσε να συγκεντρώσει όλα τα ελληνικά έργα και τη γραμματεία όλων των λαών και εποχών μεταφρασμένα στην ελληνική γλώσσα. Η Βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας με 700.000 κυλίνδρους βιβλία συντέλεσε στην ανάπτυξη των επιστημών. Καταστράφηκε από πυρκαγιά το 47 π.Χ.

Στα χρόνια της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας ο Ρωμαίος Ιούλιος Καίσαρας λίγο πριν το θάνατό του (44 π.Χ.) αποφάσισε να δημιουργήσει μία βιβλιοθήκη με ελληνικά βιβλία και μία με λατινικά για δημόσια χρήση. Το έργο του ολοκληρώθηκε από τον ποιητή Ασίνιο Πολλίων ως πρώτη Δημόσια βιβλιοθήκη της Ρώμης. (Στασινού, 2020)

Στην Αθήνα το 132 μ.Χ. ιδρύθηκε η μεγάλη Βιβλιοθήκη της Αθήνας από τον Ρωμαίο αυτοκράτορα Ανδριανό η οποία ονομαζόταν Πανεπιστήμιο Αθηνών. (Σανιδά, 2018)

Από τον 4ο αιώνα μ.Χ. και στα χρόνια του Μεσαίωνα δημιουργήθηκαν οι Μοναστηριακές βιβλιοθήκες όπου μορφωμένοι μοναχοί αντέγραφαν κείμενα. (Στασινού, 2020)

Ο Μέγας Κωνσταντίνος ίδρυσε στο Βυζάντιο μία σπουδαία βιβλιοθήκη. Τα μοναστήρια του Άθω και του Σινά ως πνευματικά κέντρα έγιναν «εργαστήρια αντιγραφών».

Το 15ο αιώνα μ.Χ. η εφεύρεση της τυπογραφίας από τον Ιωάννη Γουτεμβέργιο βοήθησε στην ανάπτυξη των βιβλιοθηκών. Δημιουργούνται βιβλιοθήκες με έντυπο υλικό από προνομιούχες τάξεις αλλά και από ανθρώπους μεσαίας ή χαμηλής τάξης. (Σανιδά, 2018)

Στους επόμενους αιώνες Έλληνες λόγιοι που σπούδαζαν σε πανεπιστήμια της Ευρώπης προσπάθησαν να φέρουν τη γνώση στην Ελλάδα. Ιδρύεται στη Χίο η Σχολή της Χίου με βιβλιοθήκη για τους φοιτητές. Ο Αδαμάντιος Κοραής από το Παρίσι έγραψε: «Θέλετε να ευδοκιμήσει το Σχολείον σας; Πρέπει να αρχίσετε από το να καταστήσετε Βιβλιοθήκην καλήν και πλουσίαν».

Στο τέλος του 18ου αιώνα δημιουργήθηκαν οι πρώτες δημόσιες βιβλιοθήκες στην Ελλάδα.

Η πρώτη Εθνική Ελληνική Βιβλιοθήκη ιδρύεται το 1828 στην Αίγινα από τον Κυβερνήτη Ιωάννη Καποδίστρια με βιβλία από δωρεές και παλιά χειρόγραφα. Το 1903 μεταφέρθηκε στην Αθήνα επί κυβερνήσεως Χαρίλαου Τρικούπη σε κτίριο στην οδό Πανεπιστημίου, έργο του Γερμανού αρχιτέκτονα Ε. Τσίλλερ. Διέθετε 250.000 τόμους, 2.500 αρχέτυπα και 2.296 χειρόγραφα. (Βράκα, 2016)

Το 2018 πραγματοποιήθηκε μετεγκατάσταση της Εθνικής Βιβλιοθήκης στο Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα «Σταύρος Νιάρχος» με δωρεά του Ιδρύματος και έκτακτη επιχορήγηση του ελληνικού κράτους.

Στις ευρωπαϊκές χώρες Αγγλία, Γαλλία, Ιταλία ιδρύονται βιβλιοθήκες όπου τα βιβλία τοποθετούνται σε ράφια σε μεγάλες αίθουσες και εκτίθενται στο ευρύ αναγνωστικό κοινό. (Στασινού, 2020)

Στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής δημιουργούνται «Ελεύθερες Δημόσιες Βιβλιοθήκες» οι οποίες υποστηρίζονται οικονομικά από το κράτος. Έτσι καθώς προέρχονται από τον λαό

και λειτουργούν υπέρ του λαού εμπεριέχουν την έννοια της λαϊκής μόρφωσης. (Στασινού, 2020)

Το 1946 δημοσιεύεται ο Καταστατικός Χάρτης των Δημόσιων Βιβλιοθηκών με την Προκήρυξη της UNESCO. «Η Δημόσια Βιβλιοθήκη προέρχεται από τον λαό και λειτουργεί ως φορέας λαϊκής μόρφωσης προς το συμφέρον του κάθε ανθρώπου, ανεξάρτητα από την ηλικία, τη μόρφωση, την κοινωνική και την οικονομική του κατάσταση.» (Η Διακήρυξη των IFLA/UNESCO για την Δημόσια Βιβλιοθήκη, 1994)

«Σύμφωνα με το Μανιφέστο της UNESCO οι βιβλιοθήκες αποτελούν κέντρα πληροφόρησης και πολιτιστικής εξέλιξης σε μορφωτικό, πολιτιστικό, πνευματικό και ψυχαγωγικό επίπεδο» (Η Διακήρυξη των IFLA/UNESCO για την Δημόσια Βιβλιοθήκη, 1994)

2.1.2 Οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες

Στη σημερινή εποχή υπάρχουν κατά κανόνα πέντε (5) είδη βιβλιοθηκών: Εθνικές, Δημόσιες-Λαϊκές, Σχολικές, Ακαδημαϊκές, Ειδικές. Ο διαχωρισμός των βιβλιοθηκών σε είδη φανερώνει την εξέλιξή τους τόσο στον τομέα των υπηρεσιών όσο και στην ικανοποίηση των αναγκών των χρηστών τους.

«Η Δημόσια Βιβλιοθήκη είναι η τοπική πύλη στη γνώση, παρέχει το βασικό πλαίσιο για τη δια βίου μάθηση, την ανεξάρτητη λήψη αποφάσεων και την πολιτιστική ανάπτυξη των ατόμων και των κοινωνικών ομάδων» (Η Διακήρυξη των IFLA/UNESCO για την Δημόσια Βιβλιοθήκη, 1994)

Η Διακήρυξη της UNESCO πιστοποιεί ότι η Δημόσια Βιβλιοθήκη αποτελεί μία ζωτική δύναμη για την εκπαίδευση, την πληροφόρηση, τον πολιτισμό. Έναν διαμεσολαβητή για την ειρήνη και την πνευματική ευημερία.

«Η ελευθερία, η ανάπτυξη της κοινωνίας και η ευημερία αποτελούν θεμελιώδεις ανθρώπινες αξίες. Αυτές μπορούν να αποκτηθούν μόνο μέσω της δυνατότητας των καλά πληροφορημένων πολιτών να ασκούν τα δημοκρατικά τους δικαιώματα και να διαδραματίζουν ενεργό ρόλο μέσα στην κοινωνία.» (Η Διακήρυξη των IFLA/UNESCO για την Δημόσια Βιβλιοθήκη, 1994)

«Η εποικοδομητική συμμετοχή και η εδραίωση της δημοκρατίας εξαρτώνται από το ικανοποιητικό επίπεδο της παιδείας καθώς και από την ελεύθερη και απεριόριστη πρόσβαση στη γνώση, τη διανόηση, τον πολιτισμό και την πληροφορία» (Η Διακήρυξη των IFLA/UNESCO για την Δημόσια Βιβλιοθήκη, 1994)

Για αυτό το λόγο η UNESCO ενθάρρυνε τις εθνικές και τοπικές κυβερνήσεις να υποστηρίξουν και να συμμετέχουν έμπρακτα στην ανάπτυξη των Δημόσιων Βιβλιοθηκών.

2.1.3 Στόχοι και Υπηρεσίες της Δημόσιας Βιβλιοθήκης

Ο Krummel στην ιστορία των βιβλιοθηκών αναφέρει επτά εποχές και ισάριθμους «σκοπούς» (Krummel, 1999)

Γενικά η αποστολή της κάθε βιβλιοθήκης εντοπίζεται:

- στη συγκέντρωση, διατήρηση και διάδοση της γνώσης
- στην οργάνωση και προώθηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και δράσεων
- στην ψυχαγωγία
- στην εξυπηρέτηση των αναγνωστών

Ειδικά η Δημόσια Βιβλιοθήκη με επίκεντρο την πληροφόρηση, την βασική εκπαίδευση, την παιδεία και τον πολιτισμό έχει ως βασικούς στόχους: (Η Διακήρυξη των IFLA/UNESCO για την Δημόσια Βιβλιοθήκη, 1994)

1. να δημιουργεί και να ενθαρρύνει την αναγνωστική συνήθεια στα παιδιά από πολύ μικρή ηλικία
2. να υποστηρίζει την εξατομικευμένη μάθηση καθώς και την επίσημη εκπαίδευση σε όλους τους τομείς
3. να προσφέρει ευκαιρίες για προσωπική ανάπτυξη του ατόμου
4. να εξάπτει τη φαντασία και τη δημιουργικότητα των παιδιών και των εφήβων
5. να καλλιεργεί το θαυμασμό για τις αξίες της πολιτισμικής κληρονομιάς, των επιστημονικών επιτευγμάτων, των καινοτομιών, των καλών τεχνών
6. να παρέχει πρόσβαση στις πολιτιστικές δημιουργίες
7. να ενθαρρύνει το διαπολιτισμικό διάλογο και να αντιμετωπίζει ευνοϊκά την πολιτισμική ποικιλομορφία
8. να ενισχύει την προφορική παράδοση
9. να εξασφαλίζει πρόσβαση σε όλους τους πολίτες στις τοπικές πληροφορίες της κοινότητας που ανήκουν
10. να παρέχει υπηρεσίες πληροφόρησης στις τοπικές ενώσεις και οργανισμούς
11. να βοηθά στην ανάπτυξη βασικών δεξιοτήτων στη χρήση των υπολογιστών και της πληροφορικής εκπαίδευσης
12. να ενισχύει και να συνδράμει σε δράσεις και προγράμματα βασικής εκπαίδευσης σε όλες τις ηλικιακές ομάδες

Οι νέες τεχνολογίες πληροφόρησης έφεραν αλλαγές στο πεδίο έρευνας και δράσης των βιβλιοθηκών. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να επέλθουν αλλαγές στους ρόλους των βιβλιοθηκών αλλά και των βιβλιοθηκονόμων. Οι βιβλιοθηκονόμοι ως επιστήμονες της πληροφόρησης

καλούνται να αντιμετωπίσουν τις νέες προκλήσεις και να αξιοποιήσουν επαρκώς τα νέα δεδομένα της ψηφιακής εποχής.

Οι σύγχρονες Δημόσιες βιβλιοθήκες προσφέρουν στο αναγνωστικό κοινό ποιοτικές υπηρεσίες σύμφωνα με τα πρότυπα της UNESCO (Κανονισμός Λειτουργίας Δημόσιων Βιβλιοθηκών).

Πληροφοριακές υπηρεσίες: υπηρεσίες για τις πληροφοριακές ανάγκες των χρηστών.

Αναγνωστηρίου: ειδικά διαμορφωμένοι χώροι μελέτης μέσα στη βιβλιοθήκη για τους χρήστες.

Δανειστικές υπηρεσίες: η δημόσια βιβλιοθήκη δανείζει το υλικό της στα μέλη της τα οποία έχουν ατομική κάρτα αναγνώστη (εγγεγραμμένα μέλη). Οι χρήστες έχουν το δικαίωμα να δανείζονται συγκεκριμένο αριθμό τεκμηρίων για ορισμένο χρονικό διάστημα σύμφωνα με τον εκάστοτε Εσωτερικό Οδηγό Λειτουργίας.

Πρόσβαση στο διαδίκτυο: οι δημόσιες βιβλιοθήκες προσφέρουν στους χρήστες δωρεάν πρόσβαση σε διαδικτυακό υλικό καθώς και στους ψηφιακούς πόρους της συλλογής.

Υπηρεσίες προς παιδικό και εφηβικό κοινό: κατάλληλα διαμορφωμένοι χώροι με επιτραπέζια παιχνίδια, ηλεκτρονικά παιχνίδια, βιβλία, παραμύθια, μουσική, φωτογραφία καλύπτουν τις ανάγκες του παιδικού και νεανικού κοινού.

Υπηρεσίες προς ΑΜΕΑ: ειδικός εξοπλισμός όπως ειδικοί υπολογιστές, εκτυπωτές, οπτικοακουστικό υλικό για άτομα με αναπηρία. Ράμπες, ευρύχωροι διάδρομοι, ανελκυστήρες παρέχουν εύκολη πρόσβαση στο χώρο της βιβλιοθήκης.

Φωτοτυπίες–εκτυπώσεις: ορισμένο υλικό της βιβλιοθήκης μπορεί να φωτοτυπηθεί με χρέωση για την εξυπηρέτηση των χρηστών.

Εκδόσεις: υπάρχει η δυνατότητα έκδοσης εντύπων ή καταλόγων με υλικό και προγράμματα της βιβλιοθήκης.

Ιστοσελίδα: προβολή της δημόσιας βιβλιοθήκης στο διαδίκτυο με στόχο την ενημέρωση του κοινού για την οργάνωση, τη λειτουργία, τις συλλογές, το έργο, τις δράσεις, την πρόσβαση στον OPAC (αυτοματοποιημένος δημόσιος κατάλογος τεκμηρίων). Δίνεται η δυνατότητα στους χρήστες μέσω του υπολογιστή τους να αναζητήσουν ελεύθερα τα τεκμήρια της βιβλιοθήκης.

Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης (Facebook, Instagram, Twitter) :

Οι σύγχρονες δημόσιες βιβλιοθήκες χρησιμοποιούν τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης στην πολιτική προβολής των υπηρεσιών τους ώστε να ενημερώνεται το κοινό για δράσεις, προγράμματα, εκδηλώσεις.

Καινοτόμα εκπαιδευτικά προγράμματα–δράσεις:

Το Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα είναι μία εκπαιδευτική διαδικασία, που έχει στόχο την εξοικείωση με οποιοδήποτε πληροφοριακό οργανισμό, την ανάπτυξη των ικανοτήτων και την ενίσχυση του ατόμου με μεθόδους για ανεξάρτητη ενεργητική μάθηση. (Μωραΐτου, 2003)

Πολιτιστικές και εκπαιδευτικές δραστηριότητες που αναπτύσσονται στις δημόσιες βιβλιοθήκες είναι: συνέδρια, ομιλίες, διαλέξεις για την ιστορία της πόλης, προβολή του έργου τοπικού συγγραφέα, βιβλιοπαρουσιάσεις, μουσικές εκδηλώσεις, ψηφιακές ξεναγήσεις, σεμινάρια νέων τεχνολογιών. Αλλά προγράμματα αφορούν στη συνεργασία της βιβλιοθήκης με τον οργανισμό παιδικού και εφηβικού βιβλίου και με τους εκπαιδευτικούς της περιοχής για την προώθηση της φιλαναγνωσίας.

Επίσης, υλοποιούνται προγράμματα για την ομαλή ενσωμάτωση των μεταναστών στην τοπική κοινωνία και ευκαιρίες για διατήρηση της μητρικής τους γλώσσας, τις πολιτισμικές και θρησκευτικές τους αξίες.

2.1.4 Βιβλιοπωλεία

Το βιβλίο είναι ο έντυπος λόγος. Έχει μορφή και περιεχόμενο. Τα περιεχόμενά του στοιχεία είναι ο τίτλος, ο υπότιτλος, το εξώφυλλο, το οπισθόφυλλο, ο συγγραφέας, ο εκδοτικός οίκος, το μέγεθος, οι αφιερώσεις, η χρονολογία έκδοσης κ.α. Ακόμα, το κείμενο και η εικονογράφηση ως ολοκληρωμένο αποτέλεσμα είναι κομμάτι της ιστορίας. Το βιβλίο αποτελεί πνευματικό έργο.

Η ύπαρξη του έντυπου λόγου εντοπίζεται στην αρχή της ιστορίας του ανθρώπου. Το βιβλίο όμως είναι το κυρίαρχο μέσο διάδοσης της γνώσης από την στιγμή που ο Ιωάννης Γουτεμβέργιος εφηύρε την τυπογραφία έως τη σημερινή εποχή. Το περιεχόμενο και η σπουδαιότητα του βιβλίου συνδέθηκαν με την λογοτεχνία, την επιστήμη, τη θρησκεία. Σήμερα το βιβλίο εμφανίζεται επίσης ως ηλεκτρονικό βιβλίο και ως ακουστικό βιβλίο.

Τα βιβλία βρίσκονται στη βιομηχανία της τυπογραφίας, στους εκδοτικούς οίκους, στα βιβλιοπωλεία, στις βιβλιοθήκες, σε συλλογές ιδιωτών και αλλού.

Το βιβλίο ως αναπόσπαστο κομμάτι της κουλτούρας και του πολιτισμού κάθε λαού αποτελεί ένα πολιτιστικό αγαθό το οποίο προέρχεται από την πολιτιστική βιομηχανία. Σημειώνεται ότι ο όρος πολιτιστική βιομηχανία χρησιμοποιήθηκε από τον Adorno στη θέση του όρου μαζική κουλτούρα. (Μαυρίδου, 2020)

Η βιομηχανία του βιβλίου έχει ιστορικά δύο στόχους. Από τη μία συμβάλλει στην πολιτιστική ζωή της κοινωνίας και από την άλλη επιφέρει κέρδος. Τα βιβλία γράφονται για να διαβαστούν από τους αναγνώστες, συνεπώς αποκτούν λόγο ύπαρξης χάρη σε αυτούς. «Μια ξεκάθαρη εθνική πολιτική για το βιβλίο όπως και μια ισχυρή εκδοτική αλυσίδα μπορούν να ενδυναμώσουν το σύνολο των συντελεστών (συγγραφείς, δημιουργούς, μεταφραστές, επιμελητές, βιβλιοπωλεία, βιβλιοθήκες, εκδότες) αυξάνοντας τη δεξαμενή των αναγνωστών. Αυτή η αναγνωστική δεξαμενή αποτελεί την κρίσιμη μεταβλητή από την οποία ξεκινούν και τελειώνουν όλα στον εκδοτικό χώρο». (Μαυρίδου, 2020)

Με τον όρο βιβλιοπωλείο ορίζεται ο κτιριακός χώρος όπου πωλούνται βιβλία πολλών ειδών τα οποία καλύπτουν όλα τα γνωστικά πεδία. Λειτουργούν ως ανεξάρτητες μονάδες ή ως αλυσίδες καταστημάτων. Χαρακτηριστικό ενός βιβλιοπωλείου είναι οι βιβλιοθήκες-έπιπλα με βιβλία που είναι για πώληση. Εκτός από βιβλία στο χώρο υπάρχουν χαρτικά, περιοδικά, εφημερίδες, χάρτινη ύλη. Υπάρχουν βιβλιοπωλεία συγκεκριμένης θεματικής κατηγορίας όπως βιβλιοπωλεία τέχνης ή επιστημών με εξειδικευμένα βιβλία μαθηματικών, φυσικής ή χημείας.

Στη σημερινή εποχή τα βιβλιοπωλεία με τη βοήθεια της τεχνολογίας έχουν λάβει και ψηφιακή υπόσταση. Αυτό σημαίνει ότι δίνεται η δυνατότητα στον καταναλωτή να προμηθεύεται μέσω του διαδικτύου ό,τι τον ενδιαφέρει.

Τα βιβλιοπωλεία αποτελούν το κύριο κανάλι διανομής των βιβλίων αλλά και δίαυλο επικοινωνίας των εκδοτών με το κοινό τους. Είναι ένας τρόπος εμπορικής συναλλαγής και αγοράς του βιβλίου. Επίσης, είναι ένας τρόπος που επιλέγει το υλικό που θα φιλοξενήσει στη βιτρίνα και στις προθήκες του, που θα το προβάλλει και θα το προωθήσει. (Εξάρχου, 2020)

Στη σημερινή εποχή τα βιβλιοπωλεία σταδιακά ανέρχονται σε χώρο συνάντησης, πολιτισμού, επικοινωνίας και ακολουθώντας την ψηφιακή εποχή έχουν και ηλεκτρονική παρουσία. Τα ηλεκτρονικά βιβλιοπωλεία δρουν είτε συμπληρωματικά στα φυσικά καταστήματα είτε αυτόνομα.

2.1.5 Εκδοτικοί Οίκοι

Ο όρος εκδοτικός οίκος αναφέρεται στην εταιρία που αναλαμβάνει την έκδοση τεκμηρίων. Η εταιρία είναι υπεύθυνη για την προετοιμασία της παραγωγής, της διάθεσης και της διανομής του έντυπου υλικού στο εμπόριο. Ουσιαστικά η παραγωγή βιβλίων και άλλων εγγράφων αφορά στην αποτύπωση του γραπτού λόγου και των εικόνων σε χαρτί με τη βοήθεια τεχνικών μέσων.

Οι πρώτες τυπογραφικές αναπαραγωγές συναντώνται στους αρχαίους πολιτισμούς των Αιγυπτίων, των Ελλήνων και των Ρωμαίων. Η τυπογραφία όπως τη γνωρίζουμε σήμερα είναι ανακάλυψη των Κινέζων. Βοήθησαν σε αυτό η ανακάλυψη του χαρτιού στην περίοδο της Δυναστείας Χαν, καθώς και η εξάπλωση του Βουδισμού. Οι μοναχοί βουδιστές έκαναν αντίγραφα προσευχών και ιερών κειμένων.

Ο Κινέζος Μπι Σενγκ (Bi Sheng) που έζησε στο 990 με 1051 μ.Χ. ανέπτυξε τα κινητά στοιχεία. Έκανε αναπαραγωγή κειμένων βάζοντας τις κεραμικές σφραγίδες με τα κατάλληλα γράμματα τη μια δίπλα στην άλλη. Στη συνέχεια τις πίεζε μαζί πάνω στο χαρτί. Αργότερα δημιουργήθηκαν και τα πρώτα μεταλλικά στοιχεία.

Στην Ευρώπη η τυπογραφία εμφανίστηκε τον 15ο αιώνα. Η εφεύρεσή της έγινε από τον Γερμανό εφευρέτη και τεχνίτη Ιωάννη Γουτεμβέργιο στο Μάιντς της Γερμανίας. Ο Γουτεμβέργιος κατασκεύασε τα πρώτα τυπογραφικά στοιχεία από μεταλλικό κράμα. Επίσης, και ένα μελάνι που είχε ως βάση το πετρέλαιο. Μέχρι τότε στις τεχνικές της Ευρώπης δεν υπήρχε κανένα από αυτά τα χαρακτηριστικά στοιχεία για την σφράγιση των επιστολών σε διάφορες επιφάνειες. Ο Γουτεμβέργιος τύπωσε βιβλία λατινικών και διάφορα θρησκευτικά φυλλάδια. Το πιο γνωστό βιβλίο που τύπωσε ήταν η Βίβλος που είχε 42 στίχους. (Εξάρχου, 2020)

Την εποχή αυτή τυπώνονται συγγράμματα αρχαίων Ελλήνων και Ρωμαίων που μέχρι τότε αναπαράγονταν μόνο σε μοναστήρια από μοναχούς αντιγραφείς. Οι μοναχοί αποτελούν σημαντικό κομμάτι στην ιστορία των εκδόσεων. Έμεναν σε μοναστήρια και μία από τις κύριες ασχολίες τους ήταν η αντιγραφή βιβλίων και κειμένων. Κάποιοι από αυτούς ήταν εικονογράφοι, άλλοι επιμελητές και άλλοι αντιγραφείς. Τα μοναστήρια αποτελούσαν το καταφύγιο του γραπτού λόγου σε έναν κόσμο όπου ο προφορικός λόγος είχε την κυρίαρχη θέση. (Εξάρχου, 2020)

Το 15ο αιώνα ο εκδότης αποκτά το μονοπώλιο και το δικαίωμα της προστασίας των πνευματικών δικαιωμάτων των συγγραφέων. Η τυπογραφία έφερε την ταχύτερη μετάδοση των ιδεών, των απόψεων, των πληροφοριών και οδήγησε στη μετάδοση της γνώσης και της πνευματικής καλλιέργειας σηματοδοτώντας την περίοδο της Αναγέννησης.

Το 16ο αιώνα οι έμποροι ανέλαβαν την κυκλοφορία των βιβλίων και οι βιβλιοπώλες τη λιανική πώληση. Διεξάγονταν εμπορικές εκθέσεις και οι εκδότες παρουσίαζαν τα βιβλία σε περίπτερα που θύμιζαν σημερινές εκθέσεις βιβλίων. Σε αυτές τις εκθέσεις οι εκδότες πωλούσαν τα προϊόντα τους και ταυτόχρονα διαφήμιζαν τις νέες κυκλοφορίες των βιβλίων.

Το 17ο αιώνα τα βιβλιοπωλεία κυριαρχούσαν στην πόλη. Στην επαρχία τα βιβλία πωλούνταν σε παντοπωλεία.

Το 18ο αιώνα εμφανίζεται ο βιομηχανικός εκδότης ο οποίος παίρνει πλέον τις αποφάσεις σχετικά με το ρόλο του συγγραφέα, του βιβλιοπώλη, καθώς και της επιλογής των βιβλίων που θα κυκλοφορούσαν στην αγορά.

Στη σύγχρονη εποχή οι εκδόσεις αποτελούν μία οργανωμένη διαδικασία. Το βιβλίο περνάει από πολλά στάδια μέχρι να φτάσει στα χέρια του αναγνώστη. Αρχικά οι ειδικοί αναγνώστες ελέγχουν τα χειρόγραφα και οι επιμελητές ασχολούνται με την επιμέλεια των κειμένων.

Η παραγωγή υλοποιεί το έργο σε κανονική ή ψηφιακή μορφή. Η ομάδα μάρκετινγκ αναλαμβάνει την παρουσίαση του προϊόντος στο κοινό μέσω αφισών, μέσα κοινωνικών δικτύων, κτλ. Η δημοσιότητα φέρνει κοντά τον συγγραφέα με τον αναγνώστη. Αυτό επιτυγχάνεται με εκδηλώσεις κατά τις οποίες ο συγγραφέας υπογράφει βιβλία, με τη δημοσίευση σχετικών άρθρων σε περιοδικά ή εφημερίδες αλλά και με συνεντεύξεις στο ραδιόφωνο ή στην τηλεόραση.

Οι πωλήσεις συνεργάζονται με τους εμπόρους. Δηλαδή με βιβλιοθήκες, βιβλιοπωλεία ή ηλεκτρονικά βιβλιοπωλεία με στόχο πάντα ο αναγνώστης να βρίσκει εύκολα το βιβλίο. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η γνώση για τα βιβλία και τις απαιτήσεις του αναγνωστικού κοινού. Τέλος, η διανομή είναι υπεύθυνη για την προώθηση των βιβλίων στα σημεία πώλησης.

Η εξέλιξη της τεχνολογίας έφερε το διαδίκτυο στην αγορά του βιβλίου με αποτέλεσμα να γίνουν μεγάλες αλλαγές τόσο στη διαδικασία παραγωγής όσο και στην προώθηση του βιβλίου ως προϊόντος. Οι αγοραστές αναγνώστες μέσω των επίσημων ιστοσελίδων των εκδοτικών οίκων ενημερώνονται άμεσα και αποτελούν ένα ιδιαίτερα απαιτητικό κοινό. Το διαδίκτυο κάνει το βιβλίο ένα εμπορικό προϊόν καθώς ο αγοραστής μπορεί να δει τι αγοράζει. (Γαβρέλα, 2014)

Η ιστορία των εκδοτικών οίκων συνδυάζει την ιστορία των επιχειρήσεων με την ιστορία του πνεύματος. Ο εκδοτικός οίκος οφείλει να εξετάζει το νομικό καθεστώς που διέπει τον κλάδο, το εμπόριο του βιβλίου, το δίκτυο διακίνησης, την ανάπτυξη των βιβλιοπωλείων σε αστικό ή περιφερειακό πλαίσιο, το σύστημα της διαφήμισης, τον ανταγωνισμό που υπάρχει μεταξύ των εκδοτικών οίκων και να λαμβάνει υπόψη τους λογοτεχνικούς διαγωνισμούς. Με ιδιαίτερη προσοχή μελετάται το αναγνωστικό κοινό ως προς το κοινωνικό, μορφωτικό, οικονομικό του επίπεδο, αλλά και οι αναγνωστικές του προτιμήσεις. (Σκλαβενίτης, 2011)

Τα βιβλιοπωλεία όπως και οι εκδοτικοί οίκοι φέρνουν το κοινό σε επαφή με τα βιβλία. Οι υπάλληλοι των βιβλιοπωλείων προτείνουν βιβλία, οργανώνουν εκδηλώσεις και ενημερώνουν τους υποψήφιους αναγνώστες. Με πλήθος πολιτιστικών δράσεων και με διαφημιστικές καμπάνιες προσπαθούν να προσελκύσουν το αναγνωστικό κοινό.

2.1.6 Παιδικό και Εφηβικό Κοινό

Οι Βιβλιοθήκες ως πολιτισμικοί οργανισμοί, στην πλειοψηφία τους μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, καθώς και τα Βιβλιοπωλεία και οι Εκδοτικοί Οίκοι ως ιδιωτικοί φορείς για να εφαρμόζουν επικοινωνιακές πολιτικές, οι οποίες συντελούν στη βιωσιμότητά τους.

Αναγνωρίζουν ότι το κοινό είναι ο παράγοντας που ορίζει την αποστολή του κάθε οργανισμού, αλλά και την ποιότητα των υπηρεσιών του. (Μαυρίδου, 2020). Οι πολιτιστικοί οργανισμοί προσελκύουν ένα ευρύ φάσμα κοινού. Όμως το παιδικό και εφηβικό κοινό είναι δύο κατηγορίες επισκεπτών πρώτιστης σημασίας διότι είναι οι μελλοντικοί αναγνώστες και χρήστες των ποικίλων υπηρεσιών τους και αποτελούν μακροπρόθεσμη επένδυση. Η δημιουργία σχέσεων εμπιστοσύνης με τις ευαίσθητες αυτές κατηγορίες κοινού, καθώς και η κάλυψη των ιδιαίτερων αναγκών τους θα οδηγήσει στη διατήρηση και στην περαιτέρω ανάπτυξη των πολιτιστικών οργανισμών.

Στη διάρκεια της παιδικής ηλικίας (6–12 έτη) τα παιδιά πηγαίνουν στο σχολείο και καλλιεργούν νέες δεξιότητες και ικανότητες. Κοινωνικοποιούνται και περνούν από το «εγώ» στο «εμείς». Μαθαίνουν να επικοινωνούν με τα άλλα παιδιά, να παίζουν, να συνεργάζονται, να διαφωνούν. Το σχολείο ως φορέας του εκπαιδευτικού συστήματος τα εκπαιδεύει να αναζητούν τη γνώση και να βρίσκουν λύσεις και στρατηγικές στην επίλυση των προβλημάτων τους. Ειδικότερα, κάνουν εργασίες, παίρνουν πρωτοβουλίες, μαθαίνουν να τεκμηριώνουν την άποψή τους. Τα παιδιά αρχίζουν να αναγνωρίζουν τον εαυτό τους, έρχονται σε συγκρουσιακές καταστάσεις με τα άλλα παιδιά, παίρνουν μέρος σε ομαδικές δραστηριότητες.

Στη διάρκεια της εφηβικής ηλικίας (13-18 ετών) πραγματοποιούνται έντονες σωματικές και βιολογικές αλλαγές στους εφήβους, καθώς αναπτύσσεται η γνωστική τους ικανότητα και ωριμάζει η κριτική τους σκέψη. Διαμορφώνουν σιγά σιγά την προσωπικότητά τους σύμφωνα με τις κοινωνικές συνθήκες, τις κοινωνικές σχέσεις, τα πρότυπα που προβάλλουν τα διάφορα μέσα και τα μέσα κοινωνικών δικτύων. Χαρακτηριστικό στοιχείο είναι η προσπάθεια ανεξαρτητοποίησης από τους γονείς τους και η έντονη προβολή των επιθυμιών και των ιδανικών τους με στόχο την κοινωνική αναγνώριση και αποδοχή. Παρατηρείται επίσης μία ακραία και συνεχώς μεταβαλλόμενη εκδήλωση των συναισθημάτων τους. Τα παιδιά και οι έφηβοι αποτελούν κοινό στρατηγικής επιλογής για κάθε πολιτιστικό οργανισμό. (Μαυρίδου, 2020)

Συχνάζουν στους χώρους της βιβλιοθήκης ή των βιβλιοπωλείων με τους γονείς τους ή με το σχολείο τους και αναπτύσσουν πολιτιστική, καταναλωτική επιθυμία που θα τους συνοδεύει και στην ενήλικη ζωή τους.

Τα παιδιά και οι έφηβοι αποδέχονται αξίες και πρότυπα με μεγαλύτερη ευκολία από τους ενήλικες και ως πολιτιστικοί καταναλωτές συμβάλλουν στη βιωσιμότητα των οργανισμών.

Συμπερασματικά, οι πολιτιστικοί διαχειριστές, οι βιβλιοθηκονόμοι, οι άνθρωποι των Βιβλιοπωλείων και των Εκδόσεων οφείλουν να εφαρμόζουν στρατηγική επικοινωνιακής πολιτικής επικεντρωμένη στα παιδικά και εφηβικά χαρακτηριστικά. Τότε οι Βιβλιοθήκες όπως και τα Βιβλιοπωλεία θα αποτελούν αγαπημένο χώρο μελέτης και ψυχαγωγίας.

2.1.7 Καινοτόμες Εκπαιδευτικές και Πολιτιστικές Δράσεις

Σε μια κοινωνία που εξελίσσεται συνεχώς, η σύγχρονη βιβλιοθήκη εστιάζει μεταξύ άλλων σε δύο καίρια θέματα, τον προσδιορισμό του ρόλου της ως πολιτιστική εκπαιδευτική μονάδα και την αναζήτηση τρόπων για την ενίσχυση αυτού του ρόλου. (Λυκούδη, 2019)

Οι βιβλιοθήκες άρχισαν σιγά σιγά να διαμορφώνονται «από νεκρούς μνημειακούς χώρους περιορισμένης χρήσης, σε ζωτικούς χώρους πληροφόρησης, ενημέρωσης, μόρφωσης και εκπαίδευσης». (Χριστοπούλου)

Προσφέρονται νέες υπηρεσίες με καινοτόμες δράσεις προώθησης της φιλαναγνωσίας και της δημιουργικότητας, ελεύθερη πρόσβαση στη τεχνολογία και το διαδίκτυο ακόμα και στους χρήστες χωρίς πρόσβαση σε ηλεκτρονικούς υπολογιστές, στοχεύοντας στη στήριξη του πολίτη και της τοπικής κοινωνίας για να επιτυγχάνεται η δια βίου μάθηση. (Στασινού, 2020)

Οι καινοτόμες πολιτιστικές δράσεις προσφέρουν γνώσεις αλλά και αυτό-επιβεβαίωση. Παρέχουν ευκαιρίες εξερεύνησης, πειραματισμού, αξιολόγησης και αναζήτησης εναλλακτικών λύσεων. Οι εκπαιδευτικές, πολιτιστικές δράσεις είναι η διαδικασία η οποία συνδυάζει τη γνωστική εκπαίδευση με ενεργητικές μεθόδους μάθησης και διαμορφώνεται σύμφωνα με τις ανάγκες και τις δυνατότητες που παρέχει ο χώρος.

Τόσο οι βιβλιοθήκες όσο και τα βιβλιοπωλεία σχεδιάζουν δράσεις εντός και εκτός του χώρου τους. Στις δράσεις εντός του χώρου τους ανήκουν οι αφηγήσεις, προβολές ταινιών, παιχνίδια, συζητήσεις, εκθέσεις, εργαστήρια κ.ά. Οι δράσεις εκτός του χώρου τους είναι οι κινητές εκθέσεις και εκδηλώσεις, η πρόσβαση στο διαδίκτυο κ.ά.

Τα χαρακτηριστικά των δράσεων είναι ότι έχουν κοινωνικό χαρακτήρα, επιδιώκουν την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και των πνευματικών συζητήσεων, προωθούν τη δια βίου μάθηση, ενώ σε πολλές περιπτώσεις χρησιμοποιούν την τεχνολογία και το διαδίκτυο. Οι αποδέκτες των δράσεων και συγκεκριμένα τα παιδιά και οι έφηβοι έχουν τη δυνατότητα να λαμβάνουν γνώσεις και εμπειρίες, να παράγουν νοήματα και να βιώνουν έντονα συναισθήματα όπως η χαρά της ανακάλυψης και της συνεργασίας, η έκπληξη, ο θαυμασμός, ο προβληματισμός κ.ά.

2.2 Σχετικές προσπάθειες – έρευνες

2.2.1 Πολιτιστικές και Εκπαιδευτικές Δράσεις Ελληνικών Δημόσιων Βιβλιοθηκών

Οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες σε συνεργασία με τοπικούς, κρατικούς και άλλους πολιτιστικούς φορείς σχεδιάζουν και πραγματοποιούν δράσεις και εκπαιδευτικά προγράμματα όπως οι παρακάτω. Σημειώνεται ότι οι δράσεις εντοπίστηκαν στο διαδίκτυο και ειδικότερα στις ιστοσελίδες των βιβλιοθηκών:

Καλοκαιρινή εκστρατεία ανάγνωσης και δημιουργικότητας (για παιδιά και εφήβους)

Η Καλοκαιρινή εκστρατεία ανάγνωσης και δημιουργικότητας είναι μία σειρά εκδηλώσεων και δημιουργικών δράσεων που πραγματοποιούνται από το 2012 τους καλοκαιρινούς μήνες Ιούνιο, Ιούλιο και Αύγουστο. Η Καλοκαιρινή εκστρατεία προωθήθηκε από την Future Library, που αποτελεί ένα δίκτυο δημόσιων ελληνικών βιβλιοθηκών. Ιδρύθηκε το 2011 με πρωτοβουλία του Ιδρύματος «Σταύρος Νιάρχος» και με σκοπό την ενίσχυση της σπουδαιότητας του έργου των βιβλιοθηκών ως χώρων μάθησης, ευρηματικότητας και διάδρασης. Σκοπός είναι «Να μεταμορφώσει τις δημόσιες και δημοτικές βιβλιοθήκες της χώρας σε μοναδικά κέντρα δημιουργικότητας καινοτομίας και μάθησης». (Χριστοπούλου)

Από το καλοκαίρι του 2012 μικρότερα ή μεγαλύτερα παιδιά συμμετείχαν σε δράσεις που φιλοξενήθηκαν από 140 δημόσιες βιβλιοθήκες με κοινό σκοπό οι βιβλιοθήκες να γίνουν μέρος της καθημερινής δραστηριότητας όλων των πολιτών.

Τέτοιες δράσεις ήταν:

- **«Διαδρομές με πυξίδα τη βιβλιοθήκη»**

Στην πρώτη καλοκαιρινή εκστρατεία για την προώθηση της ανάγνωσης και της δημιουργικότητας το 2012 συμμετείχαν 72 βιβλιοθήκες και πραγματοποιήθηκαν 1.450 εκδηλώσεις.

Με άξονα τα βιβλία τα παιδιά έπαιξαν, πειραματίστηκαν, φωτογράφισαν, έφτιαξαν μικρές ταινίες, κατασκεύασαν μουσικά όργανα, έφτιαξαν ιστορίες, γνώρισαν συγγραφείς και παρακολούθησαν θεατρικές δραστηριότητες. «Θέλουμε να βλέπουμε τα παιδιά να επανέρχονται στις βιβλιοθήκες τακτικά και να δανείζονται περισσότερα βιβλία. Έτσι χτίζεται το κοινό» (Πρωτοψάλτου, 2014)

- **«Στις βιβλιοθήκες ο κόσμος είναι πολύχρωμος»**

Δράσεις όπως το κυνήγι του θησαυρού, θεατρικά παιχνίδια, ανάγνωση βιβλίων, περιβαλλοντικές δράσεις, εικαστικές εκδηλώσεις επιμόρφωσαν και ψυχαγώγησαν χιλιάδες παιδιά.

- **«Ότι σκέφτεσαι... σκέψου το αντίθετο»**

Οι συγκεκριμένες δράσεις αντλούν το θέμα τους από τους αντίθετους κόσμους που υπάρχουν γύρω μας με στόχο την προώθηση της ανάγνωσης, της δημιουργικότητας και της κουλτούρας των αυριανών αναγνωστών. Πειράματα, εικαστικά εργαστήρια, παντομίμες, αφηγήσεις, μουσικά εργαστήρια, παιχνίδια μνήμης και παρατηρητικότητας, εργαστήρια φωτογραφίας, εξιστορήσεις με ανάποδο τρόπο είναι μερικές από τις δράσεις που πρόσφεραν γέλιο, παιχνίδι, τραγούδι, χορό, δημιουργία και έκαναν τις βιβλιοθήκες χώρο γιορτής. Ένα ολόκληρο καλοκαίρι παιδιά και γονείς έζησαν τη μέρα του δίνω και του παίρνω, του καθαρού και του βρόμικου, του γέλιου και του κλάματος, της αλήθειας και του ψέματος, του ουρανού και της γης.

- **«Εδώ δεν είναι βιβλιοθήκη... είναι ένας τόπος ανακαλύψεων»**

Μικροί και μεγαλύτεροι ανακάλυψαν μέσα από εκδηλώσεις, εργαστήρια και δραστηριότητες τους θησαυρούς μίας βιβλιοθήκης. Έφτιαξαν παραμύθια, έκαναν πειράματα και ταξίδεψαν σε μακρινές χώρες μέσα από βιβλία.

- **«Γίνε εξερευνητής του κόσμου»**

Η βιβλιοθήκη μετατρέπεται με πολλούς και διαφορετικούς τρόπους σε ένα μεγάλο εργαστήριο δεδομένων όπου τα παιδιά παρατηρούν, καταγράφουν, κατανοούν, ζωγραφίζουν, αφηγούνται, συζητούν και οραματίζονται πώς μπορούν να «αλλάζουν όλο τον κόσμο».

- **«Από σημείο σε σημείο»**

Με ένα βιβλίο στο χέρι, με πολλή αγάπη, πολύ παιχνίδι, διάθεση για περιπέτεια και υποστήριξη από τους εμπυχωτές, καθοδηγητές το καλοκαίρι των παιδιών γίνεται δημιουργικό και η γνώση γίνεται διασκέδαση. Οι δραστηριότητες είναι πολλές και ποικίλες: εργαστήρια ανάγνωσης και γραφής, κουκλοθέατρο, θεατρικό παιχνίδι, ζωγραφική δίνουν κίνητρο στα παιδιά να διαβάσουν βιβλία και να συγκινηθούν.

Κάθε καλοκαίρι τα παιδιά με τη συνεργασία παιδαγωγών και βιβλιοθηκονόμων εμπλουτίζουν τις γνώσεις τους, εξασκούν το μυαλό τους, διασκεδάζουν, επικοινωνούν μεταξύ τους, εκδηλώνουν τα συναισθήματά τους και καλλιεργούν την κριτική τους σκέψη.

Οι δράσεις που επιλέχθηκαν και προωθήθηκαν από το δίκτυο Future Library είχαν ως σκοπό να γνωρίσει το κοινό μία διαφορετική «καινοτόμο» βιβλιοθήκη με νέους τρόπους έκφρασης, προσέγγισης της γνώσης και της ψυχαγωγίας. Ταυτόχρονα οι ενέργειες αυτές έδιναν στο κοινό την ευκαιρία να γνωρίσουν το θαυμαστό κόσμο των βιβλίων καθώς και τις συλλογές της βιβλιοθήκης, να δανειστούν, να ψυχαγωγηθούν, να παίξουν.

- **«Αλλάζω σελίδα» (Παιδιά και Έφηβοι)**

Το πρόγραμμα αφορά την αλλαγή σελίδας του πλανήτη μας. Ήρθε η ώρα να αλλάξει ο κόσμος μας. Οι άνθρωποι να ενώσουν τις δυνάμεις τους για να δημιουργήσουν ένα μέλλον με αλληλεγγύη, συνεργασία χωρίς διακρίσεις, με σεβασμό προς το συνάνθρωπο. Ένας για όλους και όλοι για έναν! Το όνειρο μπορεί να γίνει πραγματικότητα με κινητοποίηση, εντοπισμό των προβλημάτων, ανταλλαγή απόψεων και παράθεση ουσιαστικών λύσεων. Να δημιουργηθεί η νέα γη όπου οι άνθρωποι θα ζουν ειρηνικά, θα συνεργάζονται, θα έχουν πρόσβαση σε καθαρό νερό και φαγητό, σε φτηνή και καθαρή ενέργεια, σε αξιοπρεπή μορφή εργασίας.

Το πρόγραμμα διοργανώθηκε από την Εθνική Βιβλιοθήκη Ελλάδας με σειρά εργαστηρίων σε βιβλιοθήκες όλης της χώρας. Στην ενότητα «Σελίδα», υπήρξαν δράσεις ανάγνωσης, δημιουργικής γραφής, μαθηματικών, φυσικής, μουσικής, εικαστικών, φωτογραφίας κ.α.

- **«Αλλάζω Σελίδα... στον χρόνο!» για μένα, για σένα, για τον πλανήτη, για τον κόσμο. (Παιδιά και Έφηβοι)**

Το εργαστήρι αυτό ανήκε στο Χριστουγεννιάτικο κύκλο και ήταν σχεδιασμένο να γίνει στο σπίτι εξαιτίας των μέτρων που ανάγκασαν τους ανθρώπους να μείνουν μέσα κατά τη χρονική περίοδο της πανδημίας (2020-2021). Τα παιδιά δημιούργησαν μια ευχετήρια κάρτα αφού πρώτα έκαναν μια ανασκόπηση στις μορφές επικοινωνίας. Έπειτα την έστειλαν ταχυδρομικά σε μια βιβλιοθήκη του Δικτύου Ελληνικών Βιβλιοθηκών.

Οι κάρτες αυτές χρησιμοποιήθηκαν ως χριστουγεννιάτικη διακόσμηση στις βιβλιοθήκες με το σύνθημα η αγάπη ξεπερνά όλα τα εμπόδια όπως και αυτό της απόστασης.

- **Παιδική Λέσχη Ανάγνωσης**

Η Παιδική Λέσχη Ανάγνωσης είναι ένα πρόγραμμα ανάγνωσης όπου συμμετέχει μια ομάδα παιδιών. Τα παιδιά διαβάζουν ένα συγκεκριμένο λογοτεχνικό βιβλίο το οποίο θα επεξεργαστούν, αναλύσουν και συζητήσουν στην επόμενη καθορισμένη συνάντησή τους με τη βοήθεια και την εποπτεία του συντονιστή εκπαιδευτικού.

Στόχος της λέσχης είναι να φέρει τα παιδιά σε επαφή με το εξωσχολικό βιβλίο ώστε να αναπτυχθεί μια σχέση αγάπης με το βιβλίο, να συλλέξουν πληροφορίες, γνώσεις, εμπειρίες, να εκφράσουν τα συναισθήματά τους, να διατυπώσουν απόψεις, να κάνουν διάλογο, να γίνουν μελλοντικά ενεργοί πολίτες.

- **Ανάγνωση–ψυχολογία για εφήβους**

Δράσεις οι οποίες περιλαμβάνουν συναντήσεις εναλλακτικών ομάδων ανάγνωσης και βιβλίο-θεραπείας για εφήβους. Οι ομάδες αυτές αποτελούνται από παιδιά Γυμνασίου και

Λυκείου τα οποία συναντώνται σε ορισμένα χρονικά διαστήματα και με αφορμή την ανάγνωση ενός βιβλίου συζητούν για θέματα που τους απασχολούν όπως η μοναξιά, το άγχος, οι επιδόσεις, οι εξετάσεις, τα δικαιώματα, οι σχέσεις.

Οι εφηβικές αυτές συναντήσεις γίνονται με την εποπτεία και καθοδήγηση έμπειρου επιστημονικού προσωπικού.

- **Αναζητώ–Πληροφορούμαι- Μαθαίνω: (Η ταξινόμηση Dewey εργαλείο γνώσης)**

Το πρόγραμμα στοχεύει να εκπαιδεύσει τα παιδιά στην αναζήτηση της πληροφορίας από έντυπη, ηλεκτρονική ή ψηφιακή πηγή. Το υλικό της δράσης περιέχει φύλλα εργασίας, παζλ, δείκτες με τις δέκα κύριες τάξεις, έντυπο και ακουστικό παραμύθι. Ακολουθεί ομαδικό παιχνίδι.

«Από το φτερό και το κονδύλι ως τον Ηλεκτρονικό Υπολογιστή :

Η ιστορία της τυπογραφίας»

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει

- Την ιστορία της γραφής και της τυπογραφίας
- Ξενάγηση στο χώρο των τυπογραφικών μηχανών
- Εργαστήρι γραφής
- Χρήση υλικών και εργαλείων γραφής

Το πρόγραμμα ολοκληρώνεται με δρώμενο. Στοχεύει στην γνωριμία των παιδιών με την ιστορία της γραφής, στη συνεργατική μάθηση, στην καλλιέργεια του προφορικού και γραπτού λόγου.

«Πώς γεννιέται ένα βιβλίο»

Αρχικά γίνεται παρουσίαση του τρόπου που γεννιέται ένα βιβλίο. Ακολουθεί εικονική ξενάγηση στο χώρο των τυπογραφικών μηχανών της ειδικής συλλογής. Δίνονται στα παιδιά φύλλα εργασίας για την κατασκευή, τα είδη και τους ρόλους του βιβλίου.

Το πρόγραμμα ολοκληρώνεται με ένα δρώμενο όπως για παράδειγμα η κατασκευή ενός παραμυθιού.

«Αναζητώντας τα συναισθήματά μας»

- Γίνεται παρουσίαση όμορφων και άσχημων συναισθημάτων μέσα από τη τέχνη.
- Ακολουθεί προώθηση φύλλων εργασίας και καρτελών.
- Ανάγνωση παραμυθιών και αναγνώριση συναισθημάτων.

Στόχος της δράσης είναι να γίνει ο διαχωρισμός και η ταξινόμηση των συναισθημάτων καθώς και ο συσχετισμός τους με την τέχνη.

«Ο κόσμος του παραμυθιού»

Η δράση «Παραμύθια» υπόσχεται μια υπέροχη διαδρομή στον άγνωστο κόσμο των χαρισμάτων που κρύβονται μέσα στους ήρωες των παραμυθιών.

Ο εκπαιδευτικός διαβάζει στα παιδιά ένα παραμύθι. Το παραμύθι έχει ως σκοπό την ανάπτυξη της παιδικής φαντασίας. Μιλάνε με εικόνες και βοηθούν τα παιδιά να ταξιδέψουν νοερά σε ένα κόσμο που όλα μπορούν να συμβούν, όπου δεν υπάρχει σωστό και λάθος.

Η απελευθέρωση αυτή βοηθά στην ανάπτυξη της δημιουργικής φαντασίας η οποία αποτελεί σημαντικό εργαλείο εξεύρεσης λύσεων στη ζωή τους.

- **Μυθολογικό εργαστήρι για παιδιά**

Η δράση αυτή είναι μια σειρά συναντήσεων για παιδιά με σκοπό την επαφή τους με τους αρχαιοελληνικούς μύθους με τη βοήθεια της αφήγησης.

Τα παιδιά με την καθοδήγηση του εκπαιδευτικού μέσα από βιβλία και διαφάνειες μελετούν την Ελληνική Μυθολογία, συζητούν, ζωγραφίζουν, κάνουν δραματοποίηση των μύθων. Η συγκεκριμένη δράση είχε μεγάλη απήχηση στα παιδιά που την αγκάλιασαν αμέσως.

- **Καλειδοσκόπιο Γνώσης και Δημιουργίας (Παιδιά και Έφηβοι)**

Πρόκειται για μια σειρά από εκπαιδευτικές, βιωματικές, πολιτιστικές δράσεις για μικρά και μεγαλύτερα παιδιά που στοχεύει στη δημιουργία σχέσης των παιδιών με τη βιβλιοθήκη, στη βιωματική μάθηση καθώς και στην ενεργητική συμμετοχή τους στα προγράμματα.

- **Εργαστήριο ρομποτικής (Παιδιά και Έφηβοι)**

Τα παιδιά γνωρίζουν το μαγικό κόσμο της ρομποτικής και με τη βοήθεια του δασκάλου τους κατασκευάζουν και προγραμματίζουν ένα ρομπότ. Προσεγγίζουν με παιγνιώδη τρόπο έννοιες της Φυσικής, της Τεχνολογίας, της Μηχανικής, των Μαθηματικών, των Τεχνών.

Τα μεγαλύτερα παιδιά κατασκευάζουν ακόμη ηλεκτρονικά κυκλώματα και κάνουν εισαγωγή στον προγραμματισμό.

- **Βιβλιοπαρουσιάσεις–Συναντήσεις με συγγραφείς (Παιδιά και Έφηβοι)**

Στο χώρο της βιβλιοθήκης καλούνται πνευματικοί άνθρωποι όπως συγγραφείς και ποιητές οι οποίοι παρουσιάζουν το βιβλίο τους. Τα παιδιά αποκτούν ερεθίσματα, γνωρίζουν το έργο, τη ζωή και τη δράση του δημιουργού.

Οι συγγραφείς προβάλλουν το βιβλίο τους με διαδραστικό τρόπο έτσι ώστε να εντείνεται το ενδιαφέρον και η περιέργεια των παιδιών με αποτέλεσμα να θέλουν να πάρουν το συγκεκριμένο βιβλίο στα χέρια τους για να το διαβάσουν.

- **«Ήρθε η ώρα για ιστορίες με τρένα» (Παιδιά και Έφηβοι)**

Με αφορμή την ανακήρυξη του έτους 2021 ως «Ευρωπαϊκό Έτος Σιδηροδρόμου» και τη συμπλήρωση 130 χρόνων από την έναρξη των εργασιών κατασκευής της σιδηροδρομικής γραμμής Θεσσαλονίκης- Μοναστηρίου πραγματοποιείται η δράση «219 χιλιόμετρα αφήγησης».

Στο παλιό βαγόνι του σταθμού της πόλης της Βέροιας τα παιδιά μπορούν να ακούσουν όμορφες ιστορίες μέσα από βιβλία αγαπημένων συγγραφέων αλλά και προσωπικές μαρτυρίες.

Έπειτα, γίνεται εργαστήριο χειροτεχνίας με θέμα το τρένο αλλά και τους «προορισμούς των ονείρων μας».

- **Ήρωες του 1821-Εμπνέομαι και δημιουργώ (Παιδιά και Έφηβοι)**

Με αφορμή τη συμπλήρωση 200 χρόνων από την κήρυξη της Ελληνικής Επανάστασης, με τη χρήση έντυπων μέσων της εποχής, σπάνιων εγγράφων και χειρόγραφων από τις ειδικές συλλογές της Εθνικής Βιβλιοθήκης Ελλάδας μελετάται η Ελληνική Επανάσταση του 1821.

Η Ελληνική Επανάσταση αποτελεί ορόσημο και σημαντικό πολιτιστικό γεγονός. Σκοπός των δράσεων είναι να παρουσιαστεί η ζωή και το έργο των σκλαβωμένων Ελλήνων και να έρθουν στο φως πτυχές του αγώνα από την έναρξη έως την απελευθέρωση και την ίδρυση του πρώτου ανεξάρτητου ελληνικού κράτους.

Τα παιδιά συμμετέχουν και γνωρίζουν την ελληνική ιστορία με δράσεις που έχουν φτιαχτεί πάνω σε τεκμήρια τα οποία βρίσκονται στο αρχείο της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδας.

Πραγματοποιούνται δυο σειρές εργαστηρίων η μια εκ των οποίων διαδικτυακά.

Περιλαμβάνονται:

- Στίχος ελεύθερος
- Δια...χρονική Βιβλιοθήκη
- Κωδικός «Φιλικός»
- Φουστάνελες και Σιγκούνια
- Οι γυναίκες στον αγώνα

Η επέτειος του 1821 αποτελεί αφορμή για αναζήτηση ιστορικών πηγών καθώς και μελέτη και κατανόηση της εθνικής ταυτότητας για μικρούς και μεγαλύτερους.

- **Κινηματογράφος για εφήβους**

Πραγματοποιούνται προβολές κινηματογραφικών ταινιών με στόχο την ανάδειξη των ανθρώπινων σχέσεων και τη γνωριμία των εφήβων με το κόσμο του κινηματογράφου. Ακολουθούν πάντα συζητήσεις με τη καθοδήγηση έμπειρων εκπαιδευτικών.

- **Σεμινάρια Μουσικής Τεχνολογίας (Εφηβοί)**

Διοργανώνονται από πολλές βιβλιοθήκες σεμινάρια μουσικής τεχνολογίας για νέους και εφήβους με σκοπό την επαφή με τη μουσική και την απόκτηση γνώσεων επεξεργασίας ήχου, ηχοληψίας, μουσικών προγραμμάτων.

- **Καλλιτεχνικά φεστιβάλ (Εφηβοί)**

Οι δράσεις των καλλιτεχνικών φεστιβάλ περιλαμβάνουν εκθέσεις φωτογραφίας, προβολή video, performance των εφήβων και αλληλεπιδραστικά παιχνίδια πόλης.

Οι έφηβοι συνεργάστηκαν με εξειδικευμένους εκπαιδευτές και καλλιτέχνες οι οποίοι πρόσφεραν τις γνώσεις τους, την εμπειρία τους και την καθοδήγησή τους.

Μέσα από τα καλλιτεχνικά φεστιβάλ οι έφηβοι εκφράζουν τις σκέψεις τους και τις ανάγκες τους στο ευρύ κοινό. Παρουσιάζουν στον κόσμο έναν καινούργιο τρόπο αλληλεπίδρασης ανεξάρτητα από την ηλικία και την κοινωνική, οικονομική, πολιτισμική προέλευση των ανθρώπων.

- **Θέατρο-παιδαγωγικά προγράμματα (Εφηβοί και παιδιά)**

Προγράμματα όπως «Ανακαλύπτοντας τη γνώση, τον εαυτό μου και τους άλλους» βοηθούν τα παιδιά μέσα από τη γνώση και το θεατρικό παιχνίδι να ανακαλύψουν πράγματα για τον εαυτό τους και τους άλλους. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την αποδοχή της προσωπικότητάς τους και την κοινωνικοποίηση τους.

Συμπερασματικά θα αναφέραμε ότι οι ελληνικές δημόσιες βιβλιοθήκες οργανώνουν και πραγματοποιούν εκπαιδευτικά, πολιτιστικά προγράμματα και δράσεις κατά την διάρκεια όλου του έτους τόσο για το παιδικό όσο και για το εφηβικό κοινό.

2.2.2 Παράθεση σχετικών πηγών

Στο Αποθετήριο Εκπαιδευτικού Περιεχομένου για την Ακρόπολη δημοσιεύτηκε το 1996 παρουσίαση επιτυχημένου σχολικού προγράμματος από τη φιλόλογο Α. Κοκκινάκη. Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε από τη Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, ενώ η δημοσίευση αποτελεί τμήμα βιβλίου με τίτλο «Ακρόπολη και Εκπαίδευση», που έχει εκδοθεί από το Υπουργείο Πολιτισμού. Το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα πραγματοποιήθηκε σε μαθητές Δημοτικών σχολείων της πόλης και στηρίχτηκε στο συνδυασμό μουσειοσκευών και βιβλίων, με κατάλληλη διαμόρφωση και του χώρου της Βιβλιοθήκης. Σκοπός του

προγράμματος ήταν η επαφή των παιδιών με την τέχνη μέσω της βιωματικής μύησης σε έναν αρχαιολογικό χώρο και η ενίσχυση της σχέσης τους με τα βιβλία. (Κοκκινάκη, 1996)(google scholar, http://repository.acropolis-education.gr/acr_edu/bitstream/11174/97/1/%CE%94%CE%B7%CE%BC%CF%8C%CF%83%CE%B9%CE%B1_%CE%9A%CE%B5%CE%BD%CF%84%CF%81%CE%B9%CE%BA%CE%AE_%CE%92%CE%B9%CE%B2%CE%BB%CE%B9%CE%BF%CE%B8%CE%AE%CE%BA%CE%B7_%CE%A3%CE%B5%CF%81%CF%81%CF%8E%CE%BD_1996.pdf)

Στις 17 Σεπτεμβρίου 2000 δημοσιεύθηκε διπλωματική εργασία της Γεωργίας Παπουτσή με θέμα: «Μέσα και μηχανισμοί ευαισθητοποίησης του παιδικού κοινού στο πλαίσιο της ορθολογικής ψυχαγωγίας: συγκριτική μελέτη στους πολιτιστικούς οργανισμούς του Ναυπλίου που απευθύνονται σε αυτό». Στην εργασία εξετάζονται τα μέσα που επιστρατεύονται από Πολιτιστικούς Οργανισμούς για τη συμμετοχή του παιδικού κοινού σε χώρους πολιτισμού, οι παράγοντες που καθιστούν τη συμμετοχή αυτή ευχάριστη και ουσιαστική, καθώς και η ανταπόκριση γονέων και εκπαιδευτικών στις σχετικές προσπάθειες. Η μελέτη στηρίχθηκε στην περίπτωση πέντε πολιτιστικών οργανισμών του Ναυπλίου που επιδεικνύουν σημαντική σχετική δράση. (Παπουτσή, 2000) (google scholar, <https://apothesis.eap.gr/handle/repo/46728>)

Στο διαδικτυακό περιοδικό «emerald insight» δημοσιεύτηκε την 1η Μαρτίου 2001 άρθρο σχετικά με τη μελέτη της Julie Arrighetti με τίτλο «Η πρόκληση των ασυνόδευτων παιδιών στη Δημόσια Βιβλιοθήκη». Η μελέτη πραγματεύεται την ανταπόκριση βιβλιοθηκών στην παρουσία ασυνόδευτων παιδιών και εντοπίζει στοιχεία που χαρακτηρίζουν τα πιο επιτυχημένα τέτοια προγράμματα, μέσω των οποίων πολλές βιβλιοθήκες ενδυναμώνουν τη σχέση τους με την κοινότητα. Επίσης παρουσιάζονται καινοτόμα προγράμματα για τη δημιουργία μιας νέας γενιάς αναγνωστών, προκειμένου να επιβιώσουν οι βιβλιοθήκες ως εργαλείο στο μέλλον. (Arrighetti, 2001)(emerald, <https://doi.org/10.1108/00907320110366831>)

Το Ινστιτούτο Goethe στην Αθήνα παρουσίασε τον Ιούνιο του 2003 το πρόγραμμα « Ο ΜΠΛΕ ΣΑΚΟΣ». Πρόκειται για μια μικρή κινητή βιβλιοθήκη που επισκέπτεται σχολεία της Ελλάδας και κυρίως σε απρόσιτες περιοχές ή και πιο αποκλεισμένες κοινωνικές ομάδες. Τα βιβλία του,

που αφορούν κάθε φορά ένα θέμα, δανείζονται στα παιδιά κάθε δύο εβδομάδες, αφού πρώτα τους παρουσιάζονται συνοδευόμενα και από οπτικοακουστικό υλικό. (Ζωΐδη, 2003) (google scholar, <http://repository-csl.ekt.gr/csl/handle/10814/315>)

Στις 17 και 18 Μαΐου 2007 στα πλαίσια της 4ης Διεθνούς Έκθεσης βιβλίου Θεσσαλονίκης πραγματοποιήθηκε Διεθνές Συνέδριο με θέμα «Οι βιβλιοθήκες ως Σταυροδρόμια Πολιτισμών». Στο συνέδριο συζητήθηκε ο ρόλος των Δημόσιων Βιβλιοθηκών στην κοινωνική ενσωμάτωση μεταναστών και προσφύγων, με σημείο αναφοράς την εκστρατεία «Βιβλιοθήκη-η δίοδος στη Δανέζικη κοινωνία» που καθιερώθηκε από την κυβέρνηση της Δανίας το 2003. (Schmidt, 2007) (google scholar, <http://repository-csl.ekt.gr/csl/handle/10814/236>)

Στο «Κωνσταντίνειο Πνευματικό Κέντρο Αταλάντης» και στη Δημόσια Βιβλιοθήκη Αταλάντης διεξήχθη στις 16-9-2010 σεμινάριο με τίτλο «Νεωτεριστικές δράσεις και υπηρεσίες της Αιαντείου Δημόσιας Βιβλιοθήκης Αταλάντης στη σύγχρονη πολιτισμική πραγματικότητα ως Κέντρο Πληροφόρησης-Επικοινωνίας-Διά βίου Μάθησης στην τοπική κοινωνία». Οι εισηγητές αναφέρθηκαν σε νεωτεριστικά προγράμματα και υπηρεσίες βιβλιοθηκών της Ισπανίας και της Αταλάντης. Επίσης παρουσιάστηκε το εργαλείο «ΑΝΑΖΗΤΩ-ΠΛΗΡΟΦΟΡΟΥΜΑΙ-ΜΑΘΑΙΝΩ, η ταξινόμηση DEWEY εργαλείο γνώσης». (Ζεκεντέ-Καρέντζου, 2010) (google scholar, <http://repository-csl.ekt.gr/csl/handle/10814/135>)

Κάθε χρόνο τα μέλη της Ιατρικής Βιβλιοθήκης του Louisiana State University Health Sciences Center εστιάζουν σε μία εργασία πέραν των πανεπιστημιακών τειχών, προκειμένου να συνεισφέρουν στην κοινότητα. Την άνοιξη του 2011 δημιούργησαν μία διαδικτυακή Πύλη σχετικά με την υγεία του παιδιού, με κύριο σκοπό να παρέχουν ενημέρωση αλλά και να σχεδιάζουν παιχνίδια και δράσεις για παιδιά. (Woodson, Timm, & Jones, 2011) (google scholar, <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/15323269.2011.538619>)

Στις 5-10-2012 διοργανώθηκε εκδήλωση στο Εθνικό Ίδρυμα, Αμφιθέατρο «Λεωνίδας Ζέρβας» στην Αθήνα με θέμα: « Η καλοκαιρινή εκστρατεία του Future Library: πώς οι πρωτοπόροι βιβλιοθηκών εμπνέουν τη δράση και μεγιστοποιούν την επιρροή. Στην 1η συνεδρία με συντονίστρια την Εύα Σεμερτζάκη, Βιβλιοθηκονόμο, MSc, περιγράφηκε το πρόγραμμα Future Library στην Ελλάδα. Το πρόγραμμα στοχεύει στη μετατροπή των ελληνικών βιβλιοθηκών σε

κέντρα δημιουργικότητας, καινοτομίας και μάθησης με εργαλείο την ομώνυμη πλατφόρμα, μέσω της οποίας οργανώθηκαν 1450 εκδηλώσεις σε 64 πόλεις, όπου συμμετείχαν περισσότερα από 20.000 παιδιά στα πλαίσια της καλοκαιρινής εκστρατείας φιλιανγνωσίας και δημιουργικότητας. (Κορκίδη & Πρωτοψάλτου, 2012) (google scholar, <http://repository-csl.ekt.gr/csl/handle/10814/121>)

Από τον Οκτώβριο του 2012 στον πολυχώρο του βιβλιοπωλείου «+βιβλία Καφετζή» στην Αλεξανδρούπολη λειτούργησαν εργαστήρια έκφρασης για παιδιά προσχολικής ηλικίας και μουσικά εργαστήρια για μεγαλύτερα παιδιά. Τα προγράμματα αφορούσαν πειραματισμό με ηχοχρώματα, μουσική σε ταινίες, χριστουγεννιάτικα έθιμα αλλά και σύνδεση των σχολικών μαθημάτων με τη μουσική και στόχευαν στην καλλιέργεια της φαντασίας, της δημιουργικότητας και του πνεύματος συνεργασίας. Υπεύθυνη των εργαστηρίων ήταν η μουσικός Αθηνά Καφετζή, που είναι, μεταξύ άλλων, συνεργάτης της Στέγης Γραμμάτων και Τεχνών σε θέματα εκπαίδευσης μέσω της μουσικής και σε πρόγραμμα ενίσχυσης των παιδιών Ρομά μέσω της μουσικής σε σχολεία της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης. (Alexandroupoli online, 2012) (google, <https://www.alexpolisonline.com/2012/10/ergastiria-ekfrasis-kai-mousika-ergastiria-gia-pedia.html>)

Από τον Οκτώβριο του 2012 λειτουργεί στην περιοχή του Σταθμού Λαρίσης το Εργαστήριο Πολιτισμού του Δικτύου για τα Δικαιώματα του Παιδιού. Οι δράσεις του αφορούν Δημιουργικές Ομάδες, τμήματα Μαθησιακής Υποστήριξης και μαθήματα μητρικής γλώσσας για παιδιά μετανάστες. Διαθέτει δανειστική βιβλιοθήκη με παιδικά και εφηβικά βιβλία καθώς και συλλογή συγγραμμάτων για εθελοντές και επαγγελματίες του χώρου. Το εργαστήριο πολιτισμού έχει δημιουργήσει από το 2014 και την Πλανόδια Βιβλιοθήκη, που επισκέπτεται Σχολεία και πλατείες γύρω από το κέντρο της Αθήνας, με σκοπό την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση σχετικά με τα δικαιώματα του παιδιού, την ενδυνάμωση της σχέσης των παιδιών με το βιβλίο και άλλων δεξιοτήτων καθώς και την ενημέρωση γονέων και εκπαιδευτικών και την υποστήριξη παιδιών και οικογενειών. (Ευριπίδης Βιβλιοπωλεία, 2012) (google, <https://www.evripidis.gr/content/130/ergastiri-dimioyrgikis-grafis-gia-efiboys-/>)

Το βιβλιοπωλείο ΒΙΒΛΙΟ...ΙΔΕΕΣ στην Καλαμαριά Θεσσαλονίκης από το 2016 έχει οργανώσει δημιουργικές δράσεις για παιδιά, με σκοπό να έλθουν τα παιδιά σε επαφή με την τέχνη, την κίνηση και την ανάγνωση. Πραγματοποιούνται εκπαιδευτικά προγράμματα από

μουσικοπαιδαγωγό, λειτουργούν εργαστήρια φιλιαναγνωσίας και δημιουργικής γραφής υπό την καθοδήγηση εκπαιδευτικών και αξιοποιούνται τα επιτραπέζια παιχνίδια ως δημιουργική απασχόληση. (efiveia.gr, 2016) (google, <https://www.google.gr/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKewjshJTlpKvyAhUS2KQKHXWiANEQFnoECAUQAQ&url=https%3A%2F%2Fefiveia.gr%2Fdimiourgika-ergastiria-gia-paidia-stis-vivlioidees%2F&usg=AOvVaw2rqZ4nPSPx2-YuT0EqgsIX>)

Τον Μάιο του 2016 η Αλεξάνδρα Βράκα υπέβαλε Διδακτορική Διατριβή στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης με θέμα «Δραστηριότητες φιλιαναγνωσίας σε παιδικές βιβλιοθήκες για παιδιά μεγάλων τάξεων του Δημοτικού σχολείου». Η εργασία προτείνει δραστηριότητες που μπορούν να πραγματοποιηθούν εντός της σχολικής τάξης αλλά και κατά την επίσκεψη σε μια βιβλιοθήκη, με στόχο την έγκαιρη ανάπτυξη της φιλιαναγνωσίας. Η μέθοδος συγγραφής ήταν η παρέμβαση σε μαθητές της Ε΄ τάξης με αξιοποίηση λογοτεχνικών κειμένων, παραμυθιών, ποιημάτων κ.τ.λ. και με δραστηριότητες όπως η δραματοποίηση, για να αντιληφθούν οι μαθητές ότι η ανάγνωση δεν αποτελεί μία ανιαρή διαδικασία αλλά ένα φαντασιακό ταξίδι. (Βράκα, 2016) (google scholar, <http://dspace.uowm.gr/xmlui/handle/123456789/320>)

Στο πλαίσιο κύκλου εκπαιδευτικών παιδικών δραστηριοτήτων, τον Αύγουστο του 2016 η Δημοτική Βιβλιοθήκη Γρεβενών πραγματοποίησε στον υπαίθριο χώρο του παιδικού τμήματός της δυο ομαδικές δράσεις με θέμα «Πολυχρωμοχαρτούπολη- Εργαστήρι για μικρούς αρχιτέκτονες», που απευθύνονταν σε παιδιά από 5 έως 10 χρονών, με εκτεταμένη συμμετοχή. Σκοπός των δράσεων ήταν η δοκιμή του εκπαιδευτικού πλάνου με θέμα «Η Αρχιτεκτονική πάει σχολείο» ως μέρος ευρύτερης εργασίας του μαθήματος της Αγωγής του παιδιού στο τμήμα της ΑΣΠΑΙΤΕ Κοζάνης. (Βανιώτη & Κρασάκη, 2016) (open archives, <https://eproceedings.epublishing.ekt.gr/index.php/childspace/article/view/1437>)

Στις 11 Σεπτεμβρίου του 2016 η Μυρσίνη Καλογεράκη έχει δημοσιεύσει εργασία με τίτλο: «Φορώντας το κόκκινο φόρεμα της Σαβέλ». Πρόκειται για Προπτυχιακή-Διπλωματική εργασία στη Σχολή Επιστημών Αγωγής του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, που αφορά τη διαπολιτισμική εκπαίδευση παιδιών προσχολικής ηλικίας. Στην εργασία παρουσιάζεται η σύνδεση της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης με την παιδική λογοτεχνία μέσα από

βιβλιογραφική επισκόπηση και αναλύεται το σχετικό πρόγραμμα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης. (Καλογεράκη, 2016) (google scholar, <https://repo.lib.duth.gr/jspui/handle/123456789/10412>)

Στις 18 Δεκεμβρίου 2017 στο King George Hall στην Πάτρα, το βιβλιοπωλείο Discover και οι εκδόσεις «Σιδέρη» σε συνεργασία με τον Σύλλογο Γυναικών με Καρκίνο Μαστού «Άλμα Ζωής» Ν. Αχαΐας παρουσίασαν το βιβλίο « Η μικρή μπαλίτσα » της Κάλλιας Πεδιαδίτη. Το βιβλίο γράφτηκε με αφορμή την προσωπική περιπέτεια της συγγραφέως με τον καρκίνο και αποσκοπεί στην ψυχολογική υποστήριξη των παιδιών που αντιμετωπίζουν παρόμοιο πρόβλημα υγείας στην οικογένεια, σε όποια ηλικία και αν βρίσκονται. (άλμα ζωής, 2017) (google, <https://almazoispatras.gr/%CE%B2%CE%B9%CE%B2%CE%BB%CE%B9%CE%BF%CF%80%CE%B1%CF%81%CE%BF%CF%85%CF%83%CE%AF%CE%B1%CF%83%CE%B7-%CE%B7-%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CF%81%CE%AE-%CE%BC%CF%80%CE%B1%CE%BB%CE%AF%CF%84%CF%83%CE%B1-%CF%83%CF%84/>)

Ο Παιδικός ΙΑΝΟΣ Θεσσαλονίκης και η συγγραφέας–εκπαιδευτικός Κατερίνα Τζαβάρα διοργάνωσαν κατά το 2017-18 και 2018-19 εργαστήρια δημιουργικής έκφρασης και γραφής για μικρά παιδιά. Στα εργαστήρια με αφετηρία κάθε φορά ένα βιβλίο ή ποίημα και με όχημα το παιχνίδι, τη ζωγραφική και τη μουσική τα παιδιά πειραματίζονταν με τις τεχνικές της δημιουργικής γραφής, με σκοπό την ανάπτυξη προσωπικής σχέσης με τη συγγραφή και τον πολιτισμό. (Ιανός, 2017-18 2018-19) (google, <https://www.ianos.gr/p/post/ergastiria-dimiourgikis-ekfrasis-kai-grafis-gia-mikra-paidia>)

Στον διαδικτυακό τόπο emerald insight δημοσιεύτηκε στις 10 Ιανουαρίου 2018 άρθρο με θέμα τη δημοσίευση της μελέτης ομάδας επιστημόνων του School of Information, Pratt Institute της Νέας Υόρκης με τίτλο «Not just a pretty picture part two: testing a visual literacy program for young children». Η μελέτη σχεδιάστηκε ως σειρά εργαστηρίων για παιδιά–επισκέπτες βιβλιοθηκών, από όπου συγκεντρώθηκαν πληροφορίες σχετικά με τη γνώση οπτικού γραμματισμού (visual literacy) και την κατανόηση νέου υλικού με χρήση ερωτηματολογίων και παρατηρήσεων. (Lopatovska, et al., 2018) (emerald, <https://doi.org/10.1108/JD-08-2017-0119>)

Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Παιδικού Βιβλίου, το Σαββατοκύριακο 31 Μαρτίου-1 Απριλίου 2018 εκδοτικοί οίκοι, βιβλιοπωλεία και στέκια βιβλίου διοργάνωσαν βιβλιοεκδηλώσεις για τους μικρούς βιβλιόφιλους. Στόχος ήταν να εμπνεύσουν στα παιδιά την αγάπη για το διάβασμα και στους μεγαλύτερους το ενδιαφέρον για το παιδικό βιβλίο. Το ίδιο διήμερο ο ΙΑΝΟΣ σε συνεργασία με 13 ακόμη εκδοτικούς οίκους διοργάνωσε στο χώρο του 2ο Φεστιβάλ Παιδικού Βιβλίου, όπου τα παιδιά ήλθαν σε δημιουργική επαφή με βιβλία και συγγραφείς. (Infokids.gr, 2018) (google, <https://www.infokids.gr/dorean-ekdiloseis-gia-to-paidiko-vivl/>)

Οι εκδόσεις ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ σε συνεργασία με το CSIdid διοργάνωσαν στις 14 Απριλίου 2018 στον ΠΟΛΥΧΩΡΟ τους εκπαιδευτικό παιχνίδι μυστηρίου, σχεδιασμένο από τη θεατρική συγγραφέα και εκπαιδευτικό Φιλιά Λαζανά και με συμπαραουσιάστρια την ηθοποιό Αθηνά Μπερδέκα. Κατά το παιχνίδι τα παιδιά γίνονται ντετέκτιβ που καλούνται να αξιοποιήσουν τεκμήρια χρησιμοποιώντας γνώσεις που διδάσκονται στο σχολείο. Επίσης οι ίδιες εκδόσεις οργάνωσαν στον ΠΟΛΥΧΩΡΟ τους εργαστήριο δημιουργικής γραφής επτά συναντήσεων για παιδιά 8–10 ετών από τον Φεβρουάριο έως και τον Απρίλιο του 2020, με συντονίστρια την διδάκτορα του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής εκπαίδευσης του ΑΠΘ, Άλκηστη Χρονάκη. Στο εργαστήριο τα παιδιά θα αναλάμβαναν ρόλους δημιουργού και αναγνώστη μέσα από παιχνίδια, παραμύθια και ιστορίες μυστηρίου, με σκοπό την ανάπτυξη της δημιουργικότητας και της φαντασίας τους αλλά και την εξοικείωσή τους με τη λογοτεχνία. (ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ, 2018) (google, <https://www.metaixmio.gr/el/%CE%B5%CF%81%CE%B3%CE%B1%CF%83%CF%84%CE%AE%CF%81%CE%B9%CE%B1-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%B9%CE%AC>)

Στις 24-6-2018 δημοσιεύθηκε διπλωματική εργασία της Βασιλικής Ανδρικοπούλου στα πλαίσια του προγράμματος σπουδών «Διοίκηση πολιτιστικών Μονάδων» με θέμα: «η Παιδική δημοτική βιβλιοθήκη Π. Φαλήρου ως ζωντανός οργανισμός κοινωνικής συμμετοχής και δικτύωσης για τη νέα γενιά.» Στην εργασία εξετάζεται μέσω πρωτογενούς έρευνας η αποτελεσματικότητα της επικοινωνιακής στρατηγικής της δημοτικής αυτής βιβλιοθήκης στην προσπάθειά της να προσελκύσει επισκέπτες, μέλη και συνεργασίες. (Γκαγκά, 2018) (google scholar, <https://apothesis.eap.gr/handle/repo/37299>)

Στην Προπτυχιακή-Διπλωματική εργασία της φοιτήτριας του ΤΕΙ Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης Θεσσαλονίκης Ρεβέκκας Δαφούλη, που εκπονήθηκε τον Ιούλιο 2018 με τίτλο «Μελέτη και οργάνωση μιας νεοσύστατης βιβλιοθήκης», γίνεται αναφορά στη Βιβλιοθήκη του Δήμου Αμυνταίου, με στόχο να αναλυθεί η διαδικασία οργάνωσης μιας νεόκτιστης βιβλιοθήκης σε σχέση με τις προοπτικές εξέλιξής της. (Δαφούλη, 2018) (google scholar, <http://195.251.240.227/jspui/handle/123456789/11461>)

Οι εκδόσεις ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ, σε μια προσπάθεια στήριξης ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, ξεκίνησαν το Νοέμβριο του 2019 μία συνεργασία με την Ένωση μη κερδοσκοπικών σωματείων και ιδρυμάτων «Μαζί για το Παιδί». Κατά το διάστημα των εορτών κάθε αγορά παιδικού ή εφηβικού βιβλίου των εκδόσεων ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ συνεισέφερε και στις δράσεις της Ένωσης, η οποία στηρίζεται αποκλειστικά σε ιδιωτικούς πόρους και εθελοντές. Για να εορταστεί η συνεργασία αυτή διοργανώθηκε στον ΠΟΛΥΧΩΡΟ ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ και διαδραστική εκδήλωση για τα παιδιά του παιδικού σταθμού του σωματείου «Οι φίλοι του παιδιού», μέλους της Ένωσης «Μαζί για το Παιδί». (ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ, 2019) (Google, <https://www.metaixmio.gr/el/%CF%84%CE%BF-%CE%BC%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%B9%CF%87%CE%BC%CE%B9%CE%BF-%CF%83%CF%84%CE%B7%CF%81%CE%B9%CE%B6%CE%B5%CE%B9-%CF%84%CE%BF-%CE%BC%CE%B1%CE%B6%CE%B9-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%BF-%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%B9-%CE%B4%CE%B5%CE%BB%CF%84%CE%B9%CE%BF-%CF%84%CF%85%CF%80%CE%BF%CF%85>)

Κατά το διάστημα Οκτωβρίου-Δεκεμβρίου 2019 οι εκδόσεις Μάρτης διοργάνωσαν στο βιβλιοπωλείο τους στο Κολωνάκι εργαστήρια για παιδιά 7–11 ετών. Ειδικότερα, λειτούργησε εργαστήριο δημιουργικής γραφής με στόχο την ενεργοποίηση της φαντασίας και την ανάπτυξη της προσωπικότητας των παιδιών και δημιουργικό εργαστήριο σχετικά με τις τέχνες στον κινηματογράφο, με επιδίωξη την επαφή των παιδιών με τις καλές τέχνες και τη διέγερση του ενδιαφέροντος τους για τον κινηματογράφο. (Mother's Bird, 2019) (google, <https://mothersbird.gr/ergastiria-gia-paidia-7-11-eton-ston-marti>)

Στο βιβλιοπωλείο κουκουbook στα Χανιά λειτούργησε από τον Ιανουάριο του 2019 εργαστήριο δημιουργικής γραφής για παιδιά 12–16 ετών με τίτλο «Το Παιχνίδι της Γραφής», με συντονιστή τον συγγραφέα και σύμβουλο ψυχικής υγείας Χρήστο Τσαντή, υπεύθυνο των

Εκδόσεων Ραδάμανθους. Στο επίκεντρο των δραστηριοτήτων του εργαστηρίου τέθηκε το βίωμα της συγκίνησης, ακολουθώντας την άποψη πολλών παιδαγωγών: «Μαθαίνουμε γιατί συγκινούμαστε!». Στόχος του προγράμματος υπήρξε η διέγερση της φαντασίας για την ενίσχυση της δημιουργικότητας των παιδιών. (ΠΑΔΑΜΑΝΘΥΣ, 2019) (google, <https://christostsantis.com/2018/11/16/ergastiri-dimiourgikis-grafis-gia-paidia/>)

Το Σάββατο 2-11-2019 πραγματοποιήθηκαν στην Αθήνα οκτώ ιδιαίτερες παρουσιάσεις παιδικών βιβλίων. Το θεατρικό και εικαστικό εργαστήρι Mimi and Mou σε συνεργασία με τις εκδόσεις Μικρή Σελήνη ζωντάνεψαν την ιστορία της «Λίλυ και Λούσου» της Άννας Βεροιοπούλου μέσα από θεατρικό και εικαστικό παιχνίδι, ενώ οι εκδόσεις Μάρτης παρουσίασαν το βιβλίο της Ευτυχίας Ηλιάδου «Ο Ακροβάτης και οι άλλοι» με διαδραστικό τρόπο. Διαδραστική ήταν και η παρουσίαση του βιβλίου της Άλκηστης Χαλκιά «Τα παπούτσια των άλλων» από τις εκδόσεις Ίκαρος και το βιβλιοπωλείο «Ευριπίδης» στην Κηφισιά. Το παιδικό βιβλιοπωλείο Ο ΓΑΤΟΣ ΜΑΟΥΡΙΤΣΙΟ και οι εκδόσεις ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ διοργάνωσαν εκδήλωση με παιχνίδι με αφορμή τα βιβλία της Ιωάννας Μπαμπέτα «Οι συγγνώμες μιας μάγισσας» και «Τα ευχαριστώ ενός ιππότη». Την ίδια ημέρα οι εκδόσεις Πατάκη και ο Παιδικός ΙΑΝΟΣ παρουσίασαν το αλληγορικό παραμύθι «Οι ημέρες της Σιωπής» της Έφης Λαδά σε εκδήλωση με οικολογικά μηνύματα, ενώ στο βιβλιοπωλείο των εκδόσεων Λιβάνη γιορτάστηκε η κυκλοφορία του παραμυθιού «Όταν η νύχτα έχασε την Αυγή» των Ευαγγελία Ευσταθίου και Νίκου Γιαννόπουλου. Τέλος στον Πολυχώρο Μεταίχμιο διοργανώθηκε εκδήλωση για παιδιά με αφορμή το βιβλίο του Κωνσταντίνου Τζαμιώτη «Η πολιτεία των παπουτσιών και ο ξυπόλυτος Ιππόλυτος». (CHILDIT.GR, 2019) (Google, <https://childit.gr/%CF%8C%CE%BB%CE%B5%CF%82-%CE%BF%CE%B9-%CF%80%CE%B1%CF%81%CE%BF%CF%85%CF%83%CE%B9%CE%AC%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82-%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%B9%CE%BA%CF%8E%CE%BD-%CE%B2%CE%B9%CE%B2%CE%BB%CE%AF%CF%89/>)

Σε δημοσίευμα του διόπτρα blog στις 19 Φεβρουαρίου 2019 παρουσιάζονται τα βιβλιοπωλεία «Νους και Γνώση» στη Θεσσαλονίκη που οργανώνουν δημιουργικές δράσεις για παιδιά. Πρόκειται για βιβλιοπαρουσιάσεις, παιδικά εργαστήρια, όπως το θεατρικό εργαστήρι, λέσχη ανάγνωσης και δράσεις για γονείς και παιδιά εντός και εκτός βιβλιοπωλείου. Ακόμη γίνονται συνεργασίες με δημιουργικές ομάδες της πόλης και υλοποιούνται νέες καλλιτεχνικές προτάσεις με αποδέκτη το παιδί και αξιοποιούνται τα social media για την προβολή τους. (διόπτρα Blog, 2019)

(google , <https://blog.dioptra.gr/2019/02/19/paidikavivliathessaloniki/>)

Το 2020 η Ιωάννα Εξάρχου υπέβαλε στο Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών Διδακτορική Διατριβή με θέμα «Σύγχρονες Εκδοτικές Πρακτικές στην Παιδική και Εφηβική Λογοτεχνία στην Ελλάδα». Η εργασία διερευνά τη διαδρομή του βιβλίου και των εκδοτικών διαδικασιών από την αρχαιότητα έως σήμερα και τους λόγους που οι εκδοτικοί οίκοι διακρίνουν τα βιβλία τους σε ηλικιακές σειρές και επιδιώκει να παρουσιάσει μια διαφορετική προσέγγιση στη σχέση της ιστορίας βιβλίου και εκδόσεων με τις σύγχρονες εκδοτικές πρακτικές. Μέσα από βιβλιογραφική ανασκόπηση η εργασία αναδεικνύει τις τεράστιες αλλαγές κατά την πορεία του βιβλίου και των εκδόσεων και την αλληλεξάρτηση αναγνωστικών ικανοτήτων και σκέψης, η οποία επηρεάζει την επιλογή κατάλληλου αναγνώσματος για παιδιά και εφήβους. (Εξάρχου, 2020) (Google scholar, <https://dspace.uowm.gr/xmlui/handle/123456789/1935>)

Σε δημοσίευμα του διόπτρα blog στις 30 Απριλίου 2020 παρουσιάζεται το ηλεκτρονικό βιβλιοπωλείο CleverBooks.gr που δημιούργησε η Μαρία Κούτρα, απόφοιτη του Τμήματος Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης με μεταπτυχιακές σπουδές σχετικά με τη διαπολιτισμική εκπαίδευση και τη συμβολή του παραμυθιού σε αυτήν. Το CleverBooks.gr απευθύνεται σε παιδιά, γονείς και εκπαιδευτικούς και διευκολύνει την αναζήτηση βιβλίων, ενώ παράλληλα δημοσιεύει αρθρογραφία ειδικών σε θέματα που αφορούν το παιδί και διοργανώνει εκδηλώσεις σε διάφορες περιοχές της χώρας με δράσεις για παιδιά. (διόπτρα Blog, 2020) (google, <https://blog.dioptra.gr/2020/04/30/clever-books/>)

Τον Ιούνιο του 2020 Στο Ιδρυματικό Αποθετήριο του Πανεπιστημίου Πατρών «ΝΗΜΕΡΤΗΣ» έχει δημοσιευτεί διπλωματική εργασία της Ειρήνης Χατζή του τμήματος Ιστορίας-Αρχαιολογίας με τίτλο : «Η Επαυξημένη πραγματικότητα στη βιβλιοθήκη: μελέτη περίπτωσης σε μαθητές δημοτικού». Στην εργασία ερευνάται ο ρόλος της επαυξημένης πραγματικότητας ως τεχνολογικού εργαλείου που αποσκοπεί στην εξοικείωση των παιδιών με τη βιβλιοθήκη. (Χαντζή, 2020) (google scholar, <https://nemertes.library.upatras.gr/jspui/handle/10889/13574>)

Τα βιβλιοπωλεία Ευριπίδης στην Κηφισιά από τον Οκτώβρη μέχρι τον Δεκέμβρη του 2020 έχουν οργανώσει εργαστήρι δημιουργικής γραφής, σκέψης, ανάγνωσης και ακρόασης για

εφήβους 12–16 ετών με συντονίστριες τη συγγραφέα Ελένη Σβορώνου και τη φιλόλογο Αλεξάνδρα Βασιλοπούλου. Το εργαστήρι απευθύνεται σε εφήβους που έχουν την ανάγκη να εκφραστούν με λέξεις και να εμπνευστούν από βιβλία, ιστορίες, ποιήματα και τραγούδια αγαπημένων λογοτεχνών. (Ευρυπίδης βιβλιοπωλεία, 2020)

(google, <https://www.evripidis.gr/content/130/ergastiri-dimioyrgikis-grafis-gia-efiboys-/>)

Από το Δεκέμβριο του 2020 ξεκίνησε στην Κύπρο η «Δράση Μανταρίνι», εμπνευσμένη από την «Κουβερτούρα» Στην Αθήνα. Πρόκειται για ένα παιχνίδι μεταξύ βιβλιόφιλων και ένα τρόπο στήριξης μικρών βιβλιοπωλείων που αφορά ανταλλαγή παιδικών βιβλίων μεταξύ άγνωστων φίλων. Η δράση στηρίχτηκε και σε ομάδες του Facebook που αφορούν τα βιβλία και τις δραστηριότητες για παιδιά και είχε σύνθημα: Κανένα παιδί χωρίς βιβλίο στην Κύπρο. (COFFE VIBES, 2020)

(google, <https://coffeovibesmagazine.com/2020/12/02/%CE%B4%CF%81%CE%B1%CF%83%CE%B7-%CE%BC%CE%B1%CE%BD%CF%84%CE%B1%CF%81%CE%B9%CE%BD%CE%B9-kanena-%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%B9-%CF%87%CF%89%CF%81%CE%B9%CF%83-%CE%B2%CE%B9%CE%B2%CE%BB%CE%B9%CE%BF-%CF%83/>)

Οι εκδόσεις Καστανιώτη προκήρυξαν και διεξήγαγαν διαγωνισμούς συγγραφής για παιδιά, εφήβους και νέους τα έτη 2020 και 2021, με τίτλο «Γίνε σήμερα ο συγγραφέας του αύριο». Οι διαγωνισμοί αφορούσαν κείμενα πεζής μορφής και στις τρεις ηλικιακές κατηγορίες (παιδιά Δημοτικού, έφηβοι 12-16 ετών και νέοι 17-22 ετών), ενώ τα έπαθλα για τις δύο πρώτες κατηγορίες είναι βιβλία των εκδόσεων Καστανιώτη και στην Τρίτη κατηγορία είναι η έκδοση του βιβλίου. Στον διαγωνισμό του 2020 συμμετείχαν 130 κείμενα. (monopoly.gr, 2021) (google, <https://www.monopoli.gr/2021/02/10/paidi/452540/diagonismos-syggrafis-gia-paidia-efivous-kai-neous-apo-tis-ekdoseis-kastanioti/>)

Από τις 17 έως τις 19 Ιουνίου 2021 διεξήχθη διαδικτυακά ο 1ος Πανελλήνιος Διαγωνισμός Ορθογραφίας για παιδιά Γ, Δ, Ε και ΣΤ Δημοτικού που διοργανώθηκε από το Πανελλήνιο Δίκτυο Καθηγητών με επιστημονικό υπεύθυνο τη συγγραφική ομάδα της teacherland. Τα παιδιά που συμμετείχαν εξετάστηκαν σε λεξιλόγιο αντίστοιχο με τη σχολική τους τάξη και επιβραβεύτηκαν με δώρα μέσω κλήρωσης, ανεξαρτήτως βαθμολογίας. Ο διαγωνισμός εξυπηρέτησε και κοινωφελή σκοπό, καθώς μέρος των εισπράξεων διατέθηκε για τον

εξοπλισμό του οφθαλμολογικού ιατρείου του Χαμόγελου του Παιδιού. (Ιανός, 2021) (google, <https://www.ianos.gr/magazine/online-mathitikos-diagwnismos-orthografias/>)

Η Δημοτική Βιβλιοθήκη Πρέβεζας ολοκλήρωσε Πρόγραμμα Δράσεων για παιδιά για τα 200 χρόνια από την Επανάσταση του 1821. Από την 1η έως και την 8η Ιουλίου 2021 πραγματοποιήθηκαν δράσεις και εκδηλώσεις για διάφορες ηλικιακές ομάδες μεταξύ 6-12 ετών, με σκοπό να γνωρίσουν τα παιδιά τους ήρωες και τα γεγονότα της Ελληνικής Επανάστασης αλλά και γενικότερα να έλθουν σε επαφή με τη Νεότερη και Σύγχρονη ιστορία. Οι δράσεις αφορούσαν βιβλία, ζωγραφική, φωτογραφίες, κατασκευές, θεατρικό παιχνίδι και θέατρο σκιών με συντονιστές εκπαιδευτικούς, βιβλιοθηκονόμους και θεατρολόγους. Παράλληλα η Επιτροπή «Πρέβεζα 2021», η Δημοτική Βιβλιοθήκη, ο σύλλογος «Περί βιβλίου» και ο Σύλλογος Εκπαιδευτικών Φροντιστών Πρέβεζας, Λευκάδας, Κεφαλληνίας και Ζακύνθου διοργάνωσαν λογοτεχνικούς ποιητικούς διαγωνισμούς για μαθητές μέχρι 18 ετών και για ενήλικες με θέμα «Η Επανάσταση του 1821–200 χρόνια Ανεξαρτησίας». (4 Δημοτικό Σχολείο Πρέβεζας, 2021) (google, <https://blogs.sch.gr/4dimpredraseisdimotikisvivliothikisprevezas/>)

Η Παρθενόπη Ιασωνίδου υπέβαλε το 2021 στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης Διπλωματική Εργασία με τίτλο «Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας: Ανοιχτή πύλη πρόσβασης στη μάθηση και συντελεστής ανάπτυξης φιλιαναγνωσίας». Στην εργασία αναλύεται η συμβολή της Δημόσιας Κεντρικής Βιβλιοθήκης Βέροιας στην ανάπτυξη της φιλιαναγνωσίας των πολιτών και στην παροχή ευκαιριών μάθησης σε όλες τις ηλικιακές ομάδες, μέσα από ειδικά προγράμματα που πραγματοποιεί, ακόμη και εν μέσω πανδημίας (Covid19). Επίσης παρουσιάζονται και αναλύονται τα αποτελέσματα προσωπικής έρευνας σχετικά με την άποψη των κατοίκων της πόλης για την αποτελεσματικότητα των εγχειρημάτων της Βιβλιοθήκης. (Ιασωνίδου, 2021) (google scholar, <http://dspace.uowm.gr/xmlui/handle/123456789/2191>)

2.3 Ερευνητικές υποθέσεις

Στην ενότητα αυτή περιγράφονται οι ερευνητικές υποθέσεις, δηλαδή, τα ερωτήματα στα οποία απαντά η πτυχιακή.

Σκοπός της παρούσας πτυχιακής είναι να συγκρίνει τη δραστηριότητα της δημόσιας βιβλιοθήκης σε σχέση με αυτή του ιδιωτικού τομέα, όπως εκδοτικοί οίκοι και βιβλιοπωλεία,

ως προς την ποικιλία των δράσεων που υλοποιούν για το παιδικό και το εφηβικό κοινό, ώστε να αναδείξει τα κοινά και τα διαφορετικά τους χαρακτηριστικά.

Ειδικότεροι στόχοι είναι:

- να εντοπίσει, να καταγράψει, να ταξινομήσει με βάση το θέμα τους και να παρουσιάσει τις δράσεις για παιδιά και εφήβους στις Δημόσιες Βιβλιοθήκες της Ελλάδας,
- να εντοπίσει, να καταγράψει, να ταξινομήσει με βάση το θέμα τους και να παρουσιάσει τις δράσεις για παιδιά και εφήβους σε διάφορους ιδιωτικούς φορείς και επιχειρήσεις, όπως βιβλιοπωλεία και εκδοτικοί οίκοι.

Κεφάλαιο 3. Μεθοδολογία ή/και Σχέδιο εργασιών– Υλοποίηση – Εφαρμογή

Στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάζεται η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε για την διεξαγωγή της έρευνας με αναλυτικότερο τρόπο. Πιο συγκεκριμένα, γίνεται η συγκριτική παρουσίαση των δράσεων των Δημόσιων Βιβλιοθηκών της Ελλάδας, των Ελληνικών Βιβλιοπωλείων και Εκδοτικών Οίκων προς το παιδικό και εφηβικό κοινό.

3.1 Στόχος της Έρευνας

Στόχος της παρούσας έρευνας είναι να συγκρίνει τις δράσεις που οργανώνουν οι δημόσιες βιβλιοθήκες σε σχέση με αυτές του ιδιωτικού τομέα, όπως είναι οι εκδοτικοί οίκοι και τα βιβλιοπωλεία, για το παιδικό και το εφηβικό κοινό, ώστε να εντοπιστούν τα κοινά και διαφορετικά τους σημεία. Για την επίτευξη αυτού του στόχου αρχικά, πραγματοποιήθηκε βιβλιογραφική επισκόπηση για τον εντοπισμό πηγών σχετικών με τα θέματα που πραγματεύεται η συγκεκριμένη πτυχιακή, όπως είναι οι δράσεις που απευθύνονται σε παιδιά και εφήβους από διάφορες Δημόσιες Βιβλιοθήκες και από φορείς του ιδιωτικού τομέα (Βιβλιοπωλεία/Εκδοτικοί Οίκοι).

Στη συνέχεια, εφαρμόστηκε η μέθοδος της ανάλυσης περιεχομένου. Σύμφωνα με τον Florian Kohlbacher «η ανάλυση περιεχομένου (content analysis) περιλαμβάνει τεχνικές για την αναγωγή κειμένων σε πίνακα και την ποσοτική του ανάλυση για τον έλεγχο των υποθέσεων. Ο ερευνητής μπορεί να παράγει ένα πίνακα εφαρμόζοντας ένα σύνολο από κωδικούς σε ένα σύνολο ποιοτικών δεδομένων, με την προϋπόθεση ότι οι κώδικες ενδιαφέροντος έχουν ήδη ανακαλυφθεί και περιγραφεί» (Kohlbacher, 2006). Πιο συγκεκριμένα, στην εργασία έχει γίνει ανάκτηση διαφόρων δράσεων που έχουν πραγματοποιηθεί από Ελληνικές Δημόσιες Βιβλιοθήκες, Ελληνικά Βιβλιοπωλεία και Εκδοτικούς Οίκους. Έπειτα, εντοπίστηκαν τα θέματα που καλύπτουν οι δράσεις και στη συνέχεια οι δράσεις κατηγοριοποιήθηκαν με βάση αυτά τα θέματα. Επιπλέον, η ποσοτική ανάλυση των δεδομένων πραγματοποιήθηκε με την βοήθεια του προγράμματος MS EXCEL, από όπου προέκυψαν και τα σχετικά γραφήματα.

3.2 Περιγραφή Υλοποίησης – Εφαρμογής

Για την αναζήτηση της βιβλιογραφίας χρησιμοποιήθηκαν συγκεκριμένοι συνδυασμοί όρων. Αναλυτικότερα, οι όροι με τους οποίους εντοπίστηκαν τα άρθρα και οι ιστοσελίδες για την διεξαγωγή της έρευνας είναι οι παρακάτω: «δημόσιες βιβλιοθήκες και παιδιά και δράσεις»

(8440 αποτελέσματα), «βιβλιοθήκες και παιδιά» (814 αποτελέσματα), «public library and children and activities» (11000 αποτελέσματα), «Δημόσια Βιβλιοθήκη και παιδιά» (11400 αποτελέσματα), «Δημόσια Βιβλιοθήκη και μαθητές» (8670 αποτελέσματα), «δημόσιες βιβλιοθήκες και εργαστήρια» (8480 αποτελέσματα), «παιδικές δράσεις βιβλιοθηκών» (3990 αποτελέσματα), «δημιουργικές δράσεις» (5990000 αποτελέσματα), «public libraries and children» (2100000 αποτελέσματα), «δράσεις βιβλιοθήκες και παιδιά» (10700 αποτελέσματα), «δράσεις παιχνιδιών δημόσιων βιβλιοθηκών» (2920 αποτελέσματα), «βιβλιοθήκες και έρευνα παιδιών» (1390 αποτελέσματα), «εκδοτικοί οίκοι και παιδιά και δράσεις» (640 αποτελέσματα), «bookstore and game» (74900 αποτελέσματα), «δημιουργικά εργαστήρια για παιδιά» (1290000 αποτελέσματα), «gutenberg βιβλιοπωλείο δράσεις για παιδιά» (221 αποτελέσματα), «βιβλιοπωλεία για μικρά παιδιά», (970000 αποτελέσματα) «βιβλιοπωλεία και δράσεις» (689000 αποτελέσματα), «βιβλιοπωλεία και δράσεις για παιδιά» (361000 αποτελέσματα), «Δράσεις για προσέλκυση παιδιών από εκδόσεις» (146000 αποτελέσματα), «καλοκαιρινές εκδηλώσεις από εκδοτικούς οίκους» (52500 αποτελέσματα), «παρουσίαση βιβλίων για παιδιά» (4070000 αποτελέσματα), «εργαστήρια για παιδιά σε βιβλιοπωλεία» (260000 αποτελέσματα), «εργαστήρια γραφής από εκδοτικούς οίκους για μικρά παιδιά» (55600 αποτελέσματα), «βιβλιοπωλεία και εργαστήρια γραφής» (89900 αποτελέσματα), «διαγωνισμοί για παιδιά από βιβλιοπωλεία» (205000 αποτελέσματα), «βιβλιοπαρουσιάσεις για μικρά παιδιά» (90100 αποτελέσματα) και «διαγωνισμός συγγραφής για παιδιά από βιβλιοπωλεία» (97600 αποτελέσματα). Με τους όρους αυτούς έγινε η καταλληλότερη επιλογή των αποτελεσμάτων.

Τα εργαλεία αναζήτησης που χρησιμοποιήθηκαν για τον εντοπισμό των άρθρων ανήκουν στην Ελληνική Βιβλιογραφία, καθώς και στην παγκόσμια. Πιο συγκεκριμένα, χρησιμοποιήθηκε η μηχανή αναζήτησης Google, αλλά και η Google Scholar η οποία αποτελεί υπηρεσία της. Επίσης, χρησιμοποιήθηκε η Emerald Insight, η οποία είναι υπηρεσία της Emerald Publishing και το Open Archives που είναι υπηρεσία του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ). Επιπλέον, για την αναζήτηση των ιστοσελίδων έγινε χρήση της Google και για τον εντοπισμό των άρθρων χρησιμοποιήθηκαν η Google Scholar, η Emerald Insight και το Open Archives. Τα αποτελέσματα που επιλέχθηκαν για την έρευνα είναι ιστοσελίδες των Δημόσιων Βιβλιοθηκών, των Βιβλιοπωλείων και των Εκδοτικών Οίκων, επιστημονικά άρθρα, άρθρα από περιοδικά, πρακτικά διάσκεψης και βιβλία.

Η επιλογή της βιβλιογραφικής επισκόπησης έγινε με βάση το πόσο πρόσφατα ήταν τα άρθρα και με βάση την αξιοπιστία τους, η οποία αποδεικνύεται από την πηγή που έχουν βρεθεί.

Ακόμα, η βιβλιογραφική επισκόπηση έχει γραφεί κατά χρονολογική σειρά ξεκινώντας από το έτος 1996 μέχρι και το έτος 2021.

Στη συνέχεια, για την έρευνα έγινε η ανάκτηση διαφόρων ιστοσελίδων των Δημόσιων Βιβλιοθηκών και των Βιβλιοπωλείων/Εκδοτικών Οίκων, όπως φαίνεται στις δύο εικόνες που ακολουθούν.

A/A	ΟΝΟΜΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ	ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ	A/A	ΟΝΟΜΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ	ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
1	Αιάντειος Δημόσια Βιβλιοθήκη Αιολάντης	https://vivi-atantal.fth.sch.gr/	13	Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Ναυπλίου "Ο Παλαμήδης"	http://vivi-nafpl.org.sch.gr/
2	Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας	https://www.libver.gr/	14	Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Πύργου	https://www.viviothiki-pirgou.gr/
3	Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Ελευθερούπολης	https://vivi-eleifth.kav.sch.gr/	15	Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Ρεθύμνου	http://libret.weebly.com/
4	Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Καρπενησίου	http://vivi-karpen.evr.sch.gr/?page_id=403	16	Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών	https://serelib.gr/el/basic-page/artiki-selida
5	Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Καρπενησίου (Κινητή)	http://vivi-karpen.evr.sch.gr/?page_id=25	17	Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σιάτιστας	https://siatistabibl.gr/
6	Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κέρκυρας	http://corfulibrary.gr/el/	18	Ζωσιμαία Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Ιωαννίνων	http://zosimaiablib.sch.gr/?lang=el
7	Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κιλκίς	https://vivi-kilkis.kil.sch.gr/	19	Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Φλώρινας	https://libflorina.wordpress.com/
8	Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας	http://www.libkon.gr/	20	Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Χαλκίδας	https://www.vivichalkida.gr/
9	Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Λάρισας	http://vivi-laris.lar.sch.gr/	21	Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Χίου	https://www.koraeslibrary.gr/
10	Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Λεβαδείας	http://libivadia.wikidot.com/	22	Κοργιαλένειος Δημόσια Βιβλιοθήκη Αργοστολίου	http://vivi-argost.kef.sch.gr/
11	Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης	http://www.cplm.gr/			
12	Παπαχαλαράμπεϊος Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Ναυπάκτου	http://vivi-nafpakt.ait.sch.gr/			

A/A	ΟΝΟΜΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΥ-ΕΚΔΟΤΙΚΟΥ ΟΙΚΟΥ	ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΥ-ΕΚΔΟΤΙΚΟΥ ΟΙΚΟΥ	A/A	ΟΝΟΜΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΥ-ΕΚΔΟΤΙΚΟΥ ΟΙΚΟΥ	ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΥ-ΕΚΔΟΤΙΚΟΥ ΟΙΚΟΥ
1	Νους και Γνώση	https://nousgnosi.gr/	13	ΒΙΒΛΙΟ...ΙΔΕΕΣ	https://efiveia.gr/dimiourgika-ergastiria-gia-paidia-stis-vivlioiideas/
2	Πυγολαμπίδες	https://pygolampides.gr/venues/book-stores/	14	Μαλλιάρης παιδεία	https://www.malliaris.gr/index.php?SCREEN=news_list&page=12
3	ΜΙΚΡΗΣ ΣΕΛΗΝΗΣ	https://mikrselini.wordpress.com/	15	Mind the book	https://mindthebook.gr/category/d-raseis
4	ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ	https://www.metaxmio.gr/el/	16	Κουκίδα	http://mazimagazine.gr/
5	ΠΑΤΑΚΗ	https://www.patakis.gr/ekdotikos-oikos/2605/ekpaideutika-programmata/	17	Μάρτης	https://www.martis.gr/about-martis/
6	Διόπτρα	https://www.dioptra.gr/category/ekpaideutika-programmata/	18	Μήνωας	https://minoas.gr/category/dimioyrgikes-drastiriotites/
7	Μέλισσα	https://www.artandlife.gr/athens/locations/Ekdotikos_Oikos_Melissa?page=2	19	Lovable books	http://www.mylovablebaby.com/2016/11/lovable-books-1001-giveaway.html
8	Παραμυθούπολη	https://www.thessalonikiguide.gr/event/iroes-iroides-xristougennon-vivliopoleio-paramouthoupoli/	20	Τετράγωνο	https://www.tetragonoblog.gr/paidikes-ekdiloseis/page/5/
9	Καλειδοσκόπιο	https://kaleidoscope.gr/blog/kaleid-education-c126.html	21	Επίκεντρον	https://pamebolta.gr/tag/vivliopoleio-epikentron
10	Παπαδόπουλος	https://www.epbooks.gr/ekpaideytika-programmata/ti-einai/	22	Μέγας Σείριος	http://www.megas-seirios.com/index.php?dispatch=pages.view&page_id=125
11	Πορφύρα	https://porphyrabooks.gr/gr/	23	Πράσινο σύννεφο	https://pamebolta.gr/tag/vivliopoleio-prasino-synnefo

Έπειτα, εντοπίστηκαν οι δράσεις που έχουν οργανώσει για το παιδικό και εφηβικό κοινό. Για αυτό τον λόγο έχει χρησιμοποιηθεί για τα παραπάνω η μέθοδος της ανάλυσης περιεχομένου, της οποίας τα βήματα αναλύονται στη συνέχεια του κεφαλαίου. Επίσης, για την κατηγοριοποίηση των δράσεων σε θέματα χρησιμοποιήθηκε το πρόγραμμα του Microsoft EXCEL όπου και καταχωρήθηκαν τα δεδομένα στα ειδικά λογιστικά φύλλα που περιέχει.

Αφού εντοπίστηκαν οι δράσεις εντός των ιστοσελίδων των δημόσιων βιβλιοθηκών και των βιβλιοπωλείων και εκδοτικών οίκων, έγινε ταξινόμηση των δράσεων σε θέματα, πρώτα για τις Δημόσιες Βιβλιοθήκες και μετά για τους ιδιωτικούς φορείς (Βιβλιοπωλεία/Εκδοτικοί Οίκοι). Για την διεξαγωγή της έρευνας χρησιμοποιούνται 22 Δημόσιες Βιβλιοθήκες και 23 Βιβλιοπωλεία και Εκδοτικοί Οίκοι.

Αναλυτικότερα, για τις Δημόσιες Βιβλιοθήκες οι δράσεις ταξινομήθηκαν με βάση τα ακόλουθα δεκαπέντε (15) θέματα: οικολογία/κοινωνία, Χριστούγεννα, τέχνη, κατασκευές, αθλητισμός, ιστορία, φιλιαναγνωσία, ρομποτική, φωτογραφία, θέατρο, αστρονομία, Πάσχα, εκπαίδευση, φυσική και Απόκριες. Αντίστοιχα, για τα Βιβλιοπωλεία και τους Εκδοτικούς Οίκους, οι δράσεις ταξινομήθηκαν με βάση τα ακόλουθα δεκαεπτά (17) θέματα: φιλιαναγνωσία, κατασκευές, θέατρο, εκπαίδευση, τέχνη, μουσική, ρομποτική, οικολογία/κοινωνία, Χριστούγεννα, γεωγραφία, επιστήμη, ιστορία, θρησκεία, διατροφή, πολιτισμός και αρχιτεκτονική. Στην πτυχιακή εργασία πραγματοποιήθηκαν τριών ειδών συγκρίσεις.

Πρώτα από όλα, έγινε σύγκριση των δράσεων μεταξύ των κοινών θεμάτων στις Δημόσιες Βιβλιοθήκες και τα Βιβλιοπωλεία/Εκδοτικούς οίκους, που είναι στο σύνολο τα εξής εννέα (9): οικολογία/κοινωνία, Χριστούγεννα, τέχνη, κατασκευές, ιστορία, φιλιαναγνωσία, ρομποτική, θέατρο και εκπαίδευση. Επίσης, εντοπίστηκαν και κάποια θέματα δράσεων, τα οποία δεν είναι κοινά μεταξύ τους. Πιο συγκεκριμένα, στις Δημόσιες Βιβλιοθήκες βρέθηκαν έξι (6) θέματα που δεν υπάρχουν στους ιδιωτικούς φορείς και είναι τα ακόλουθα: αθλητισμός, φωτογραφία, αστρονομία, Πάσχα, φυσική και Απόκριες. Αντίθετα, στα Βιβλιοπωλεία/Εκδοτικούς οίκους βρέθηκαν επτά (7) θέματα που δεν υπάρχουν στις Δημόσιες Βιβλιοθήκες και αφορούν στα εξής: μουσική, γεωγραφία, επιστήμη, θρησκεία, διατροφή, πολιτισμός και αρχιτεκτονική.

Έπειτα, για τις δράσεις που πραγματοποίησαν οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες, εντοπίστηκε πόσες από αυτές ανήκουν στο κάθε θέμα και πόσες όχι. Η ίδια σύγκριση έγινε και για τα Βιβλιοπωλεία/Εκδοτικούς Οίκους. Τα επιμέρους και τα κοινά θέματα αποτυπώνονται στις δύο εικόνες που ακολουθούν:

A/A	ΘΕΜΑΤΑ ΔΡΑΣΕΩΝ ΔΒ	ΘΕΜΑΤΑ ΔΡΑΣΕΩΝ Βιβ/ων & Εκδ.Οίκων
1	Οικολογία/κοινωνία	Φιλαναγνωσία
2	Χριστούγεννα	Κατασκευές
3	Τέχνη	Θέατρο
4	Κατασκευές	Εκπαίδευση
5	Αθλητισμός	Τέχνη
6	Ιστορία	Μουσική
7	Φιλαναγνωσία	Ρομποτική
8	Ρομποτική	Οικολογία
9	Φωτογραφία	Κοινωνία
10	Θέατρο	Χριστούγεννα
11	Αστρονομία	Γεωγραφία
12	Πάσχα	Επιστήμη
13	Εκπαίδευση	Ιστορία
14	Φυσική	Θρησκεία
15	Απόκριες	Διατροφή
16	x	Πολιτισμός
17	x	Αρχιτεκτονική

A/A	ΚΟΙΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΔΡΑΣΕΩΝ ΔΒ ΚΑΙ Βιβ/ων & Εκδ.Οίκων
1	Οικολογία/κοινωνία
2	Χριστούγεννα
3	Τέχνη
4	Κατασκευές
5	Ιστορία
6	Φιλαναγνωσία
7	Ρομποτική
8	Θέατρο
9	Εκπαίδευση

3.3 Μέθοδοι Στατιστικής Ανάλυσης

Για την μέθοδο της στατιστικής ανάλυσης χρησιμοποιήθηκε το πρόγραμμα του MS EXCEL, όπου καταχωρήθηκαν τα δεδομένα και οι τιμές τους σε λογιστικά φύλλα. Έπειτα, σχεδιάστηκαν αυτόματα τα γραφήματα, τα οποία προστέθηκαν στην έρευνα. Τα γραφήματα

παρουσιάζουν τα αποτελέσματα των τριών συγκρίσεων που απαντούν στα ζητούμενα της πτυχιακής.

Το MS EXCEL είναι μία εφαρμογή, η οποία είναι προγραμματισμένη να παίρνει τιμές, να φτιάχνει αυτόματα γραφήματα και πίνακες με βάση αυτές, καθώς και να υπολογίζει μαθηματικές πράξεις. Είναι ένα πρόγραμμα, το οποίο διευκολύνει στις παραπάνω διαδικασίες, έτσι ώστε να οργανώνει και να παρουσιάζει τα αποτελέσματα με εγκυρότητα.

Κεφάλαιο 4. Αποτελέσματα–Ευρήματα/Επιτεύγματα

Το συγκεκριμένο κεφάλαιο είναι αφιερωμένο στην αναλυτική παρουσίαση των αποτελεσμάτων/επιτευγμάτων που προέκυψαν μετά την υλοποίηση/εφαρμογή του σχεδίου εργασιών και γενικότερα από την εκπόνηση της πτυχιακής εργασίας.

4.1 Αναλυτική παρουσίαση αποτελεσμάτων

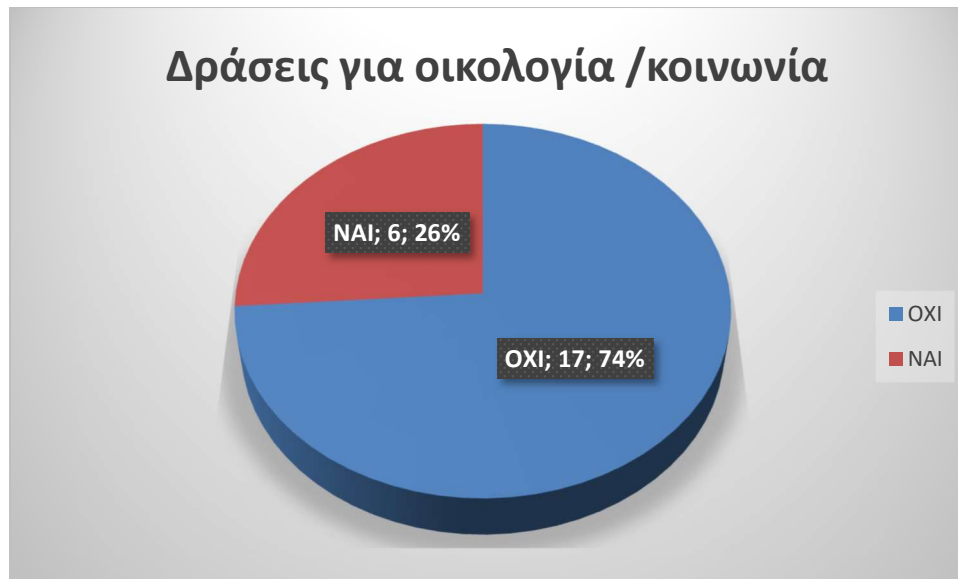


Εικόνα 1. Δράσεις Δημοσίων Βιβλιοθηκών για οικολογία/κοινωνία

Μετά από έρευνα στις ιστοσελίδες 22 Δημοσίων Βιβλιοθηκών βρέθηκε ότι 6 από αυτές (27%) υλοποιούν δράσεις σχετικές με την οικολογία/κοινωνία. Ειδικότερα, δείτε παρακάτω τον πίνακα 1.

Πίνακας 1.

Δημόσια Βιβλιοθήκη	ΘΕΜΑ ΔΡΑΣΗΣ 1 - Οικολογία/κοινωνία
Αιάντειος Δημόσια Βιβλιοθήκη Αταλάντης	1) Αλλάζω Σελίδα
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης	2 Ένας λαχανόκηπος για τους μικρούς βιβλιοφάγους μας 3) Η ρόδα των συναισθημάτων»
Παπαχαραλάμπειος Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Ναυπάκτου	4) Η υποδοχή του πολύ μικρού παιδιού στον κοινωνικό χώρο”
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Ναυπλίου "Ο Παλαμήδης"	5) ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών	6) Οι σπείρες στη γη 7) Οι σπείρες στη θάλασσα 8) "Παραμυθο-σπορίες" 9) Οι σπόροι που κρύβονται" 10) οι σπόροι που πετούν 11) «Τι νιώθω;»
Ζωσιμαία Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Ιωαννίνων	12) Μπορώ»



Εικόνα 2. Δράσεις Βιβλιοπωλείων / Εκδοτικών Οίκων για οικολογία/κοινωνία

Μετά από έρευνα που έγινε στις ιστοσελίδες 23 Βιβλιοπωλείων/Εκδοτικών Οίκων βρέθηκε ότι 6 (26%) υλοποιούν δράσεις σχετικές με την οικολογία/κοινωνία, ενώ 17 (74%) δεν το κάνουν. Ειδικότερα δείτε παρακάτω τον πίνακα 2.

Πίνακας 2.

Βιβλιοπωλεία /Εκδοτικοί Οίκοι	Θέμα δράσης 8- Οικολογία/Κοινωνία
ΜΙΚΡΗΣ ΣΕΛΗΝΗΣ	1)Sensory play παρέα με τη Ρόζα
Διόπτρα	2)Το Σοφάκι και ο Ντο
Παπαδόπουλος	3)Μυθικοί ήρωες και περιβάλλον 4)Ιούλιος Βέρν
Πορφύρα	5)ΤΟ ΣΚΟΥΠΙΔΟΝΗΣΙ ΤΟΥ ΩΚΕΑΝΟΥ
Επίκεντρον	6)Τα τέρατα των ωκεανών
ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ	7)Τα συναισθήματα και η συμπεριφορά μας»



Εικόνα 3. Δράσεις Δημοσίων Βιβλιοθηκών για Χριστούγεννα

Μετά από έρευνα στις ιστοσελίδες 22 Δημόσιων Βιβλιοθηκών βρέθηκε ότι 7 από αυτές (32%) υλοποιούν δράσεις σχετικές με τα Χριστούγεννα. Ειδικότερα δείτε παρακάτω τον πίνακα 3.

Πίνακας 3.

Βιβλιοθήκη	ΘΕΜΑ ΔΡΑΣΗΣ 2 - Χριστούγεννα
Αιάντειος Δημόσια Βιβλιοθήκη Αταλάντης	1) Αλλάζω Σελίδα στον χρόνο
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κέρκυρας	2) Το ΓΙΑΤΙ των Χριστουγέννων
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κιλκίς	3) Δεντράκια από τσόχα 4) Τάρανδος σακουλάκι 5) Χριστουγεννιάτικες μπάλες 6) Χριστουγεννιάτικη κατασκευή "Άγιος Βασίλης"
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας	7) ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΣΤΑ ΣΠΪΤΙΑ ΤΩΝ ΠΑΡΑΜΥΘΪΩΝ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης	8) Χριστουγεννιάτικα Βιβλιομαγειρέματα 9) Ποιος έφαγε τους κουραμπιεδές
Παπαχαράλαμπος Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη	10) Αναζητώντας τον σκούφο του Αι Βασίλη 11) Κουταλάκια και πιρουνάκια
Ζωσιμαία Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Ιωαννίνων	12) Χριστουγεννιάτικη ιστορία Μην κλαις κοριτσάκι



Εικόνα 4. Δράσεις Βιβλιοπωλείων/Εκδοτικών Οίκων για Χριστούγεννα

Μετά από έρευνα που έγινε στις ιστοσελίδες 23 Βιβλιοπωλείων/Εκδοτικών Οίκων βρέθηκε ότι 5 (22%) υλοποιούν δράσεις σχετικές με τα Χριστούγεννα, ενώ 18 (78%) δεν το κάνουν. Ειδικότερα δείτε παρακάτω τον πίνακα 4.

Πίνακας 4.

Βιβλιοπωλεία /Εκδοτικοί Οίκοι	Θέμα δράσης 10- Χριστούγεννα
ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ	1) Φον Κουραμπιές εναντίον Κόμη Μελομακαρόνη»
Παραμιθούπολη	2)«Ο Άγιος Βασίλης από πρώτο χέρι» 3)«Παίζουμε παραμύθια; 4)Εκείνα τα Χριστούγεννα ήρθαν τα κάτω πάνω»
Πορφύρα	5)ΤΡΙΓΩΝΑ ΚΑΛΑΝΤΑ
Μήνωας	6)ΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΓΙΟ ΒΑΣΙΛΗ
Επίκεντρον	7)Ένα άστερι πέφτει"



Εικόνα 5. Δράσεις Δημόσιων Βιβλιοθηκών για τέχνη

Μετά από έρευνα στις ιστοσελίδες 22 Δημόσιων Βιβλιοθηκών βρέθηκε ότι 9 από αυτές (41%) υλοποιούν δράσεις σχετικές με την τέχνη. Ειδικότερα δείτε παρακάτω τον πίνακα 5.

Πίνακας 5.

Βιβλιοθήκη	ΘΕΜΑ ΔΡΑΣΗΣ 3- Τέχνη
Αιάντειος Δημόσια Βιβλιοθήκη Αταλάντης	1) Ο κόσμος του παραμυθιού 2) Αναζητώντας τα συναισθήματά μου
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Καρπενησίου	3) Στεγή Γραμμάτων και τεχνών για παιδιά
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας	4) Τέσσερα τετράγωνα 5) ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ ΣΕ ΚΟΥΤΑΚΙΑ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Λάρισας	6) Τρία διαφορετικά υλικά 7) Κάτι που μπορεί να συρθεί και να αφήσει ένα σημάδι
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Λεβαδείας	8)Ο-ήχος-των-λέξεων 9) Ζωγραφική
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης	10) Δημιουργική δράση «Αποστολή :Ροάλντ Νταλ» 11) Εργαστήρι ψηλοπλαστικής
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Πύργου	12) Εικονο-γραφίζουμε 13) Ποιος φοβάται τον μπαμπούλα;
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών	14) Από το παράθυρό μου
Ζωσιμαία Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Ιωαννίνων	15) Τί μου λείπει 16) Ο μύθος της Περσεφόνης»



Εικόνα 6. Δράσεις Βιβλιοπωλείων/Εκδοτικών Οίκων για τέχνη

Μετά από έρευνα που έγινε στις ιστοσελίδες 23 Βιβλιοπωλείων/Εκδοτικών Οίκων βρέθηκε ότι 10 (43%) υλοποιούν δράσεις σχετικές με την τέχνη, ενώ 13 (57%) δεν το κάνουν. Ειδικότερα δείτε παρακάτω τον πίνακα 6.

Πίνακας 6.

Βιβλιοπωλεία /Εκδοτικοί Οίκοι	Θέμα δράσης 5- Τέχνη
Νους και Γνώση	1)μικροί ζωγράφοι
ΜΙΚΡΗΣ ΣΕΛΗΝΗΣ	2)Ο κύριος Ουφ 3)Ζωγραφίζοντας παρέα με τον Γίγαντα του David Litchfield 4)Όταν μεγαλώσω θα ήθελα να... 5) Ζωγραφίζοντας τη διαφορετικότητα παρέα με τη Ρόζα
ΠΑΤΑΚΗ	6) Αριστούργημα & Επιθεωρητής Φλόκος, μια συνάντηση για την τέχνη
Διόπτρα	7)Πορτρέτα Ζωγράφων και τα βιβλία
Καλειδοσκόπειο	8)Παραμύθια στο σακί 9)ο μαγικός κόσμος των εντόμων 10) ΟΙ ΜΠΛΕ ΙΠΠΟΤΕΣ
ΒΙΒΛΙΟ...ΙΔΕΕΣ	11)Μια φορά και έναν καιρό ήταν η τέχνη! 12)Με μολυβι και χαρτι ,ιστορια αρχινει!
Mind the book	13)Ιστορία Τέχνης & Ζωγραφικής 14)Μικρές ιστορίες... για μικρούς καλλιτέχνες
Μάρτης	15) Εικαστικό Εργαστήρι Λαθών στον Μάρτη για παιδιά
Μήννας	16)Παίζοντας με τους ήρωες της Disney
Lovable books	17)Ζωγραφική και 1001 Δραστηριότητες για Έξυπνα Παιδιά 18)ΜΑΘΑΙΝΩ ΝΑ ΖΩΓΡΑΦΙΖΩ 19)ΧΙΛΙΕΣ ΚΑΙ ΜΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΕΞΥΠΝΑ ΠΑΙΔΙΑ



Εικόνα 7. Δράσεις Δημόσιων Βιβλιοθηκών για κατασκευές

Μετά από έρευνα στις ιστοσελίδες 22 Δημόσιων Βιβλιοθηκών βρέθηκε ότι 7 από αυτές (32%) υλοποιούν δράσεις σχετικές με τις κατασκευές. Ειδικότερα δείτε παρακάτω τον πίνακα 7.

Πίνακας 7.

Βιβλιοθήκη	ΘΕΜΑ ΔΡΑΣΗΣ 4- Κατασκευές
Αιάντειος Δημόσια Βιβλιοθήκη Αταλάντης	1) «Πως γεννιέται ένα βιβλίο»
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας	2) ΤΑ ΚΟΥΤΙΑ- ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ 3) ΤΑ ΣΠΙΤΙΑ ΚΟΥΤΙΑ 4) Τα κουτιά βγάζουν αποφάσεις 5) ΚΟΥΤΙΑ ΠΟΥ ΤΑΞΙΔΕΥΟΥΝ 6) ΚΛΕΙΔΩΜΕΝΑ ΚΟΥΤΙΑ 7) ΕΝΑ ΣΠΙΤΙ ΓΙΑ ΓΡΥΛΟΥΣ 8) ΤΑ ΚΟΥΤΙΑ ΠΑΡΑΓΟΥΝ ΜΟΥΣΙΚΗ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Λάρισας	9) Ένα καρπούζι 10) Ένα νόμισμα 11) Κάτι που μπορεί να θρυμματιστεί 12) Δείγματα γραφής όλων των παιδιών στο εργαστήριο 13) Μια φωλιά
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Λεβαδείας	14) Τουρνέ επιτραπέζιων παιχνιδιών
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης	15) «ΠΑΡΑΜΥΘΙΩΝ ΚΑΜΩΜΑΤΑ» 16) Χελιδονίσματα 2018
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Πύργου	17) Ελάτε να γνωρίσουμε τον ΠΥΡΓΟ... του Άιφελ. 18) Φέρομαι υπεύθυνα ! 19) Το συμβούλιο των ποντικών
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σιάτιστας	20) αρλεκίνος



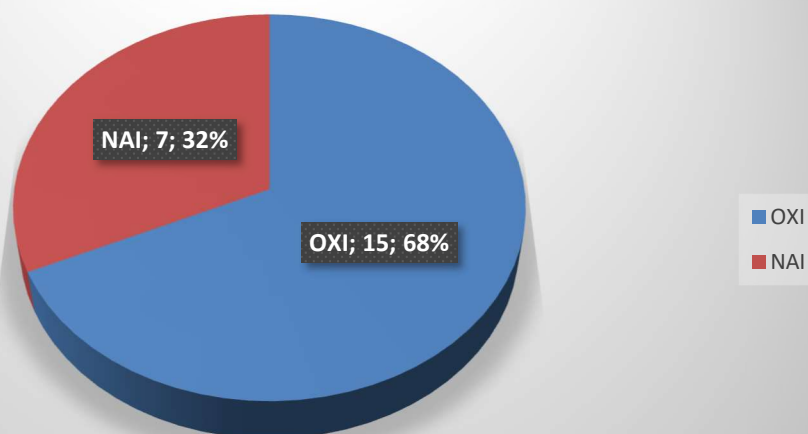
Εικόνα 8. Δράσεις Βιβλιοπωλείων/Εκδοτικών Οίκων για κατασκευές

Μετά από έρευνα που έγινε στις ιστοσελίδες 23 Βιβλιοπωλείων/Εκδοτικών Οίκων βρέθηκε ότι 4 (17%) υλοποιούν δράσεις σχετικές με τις κατασκευές, ενώ 19 (83%) δεν το κάνουν. Τα αποτελέσματα φαίνονται και στον πίνακα 8.

Πίνακας 8.

Βιβλιοπωλεία /Εκδοτικοί Οίκοι	Θέμα δράσης 2- Κατασκευές
Νους και Γνώση	1)παιδικά εργαστήρια 2)μέγαλα έργα 3)Αυλαία και πάμε, Ράβε, Ξύλωνε
ΒΙΒΛΙΟ...ΙΔΕΕΣ	4)ΠΑΙΖΟΥΜΕ ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΑ!
Κουκίδα	5) διαβάζουμε και κατασκευάζουμε
Μήννας	6)Οι Σελιδοδείκτες του Άτακτου Καπέλου! 7)Φτιάξε το δικό σου Άτακτο Καπέλο!

Δράσεις για ιστορία



Εικόνα 9. Δράσεις Δημόσιων Βιβλιοθηκών για ιστορία

Μετά από έρευνα στις ιστοσελίδες 22 Δημόσιων Βιβλιοθηκών βρέθηκε ότι 7 από αυτές (32%) υλοποιούν δράσεις σχετικές με την ιστορία. Ειδικότερα δείτε παρακάτω τον πίνακα 9.

Πίνακας 9.

Βιβλιοθήκη	ΘΕΜΑ ΔΡΑΣΗΣ 6- Ιστορία
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Ελευθερούπολης	1) Ώρα του παραμυθιού
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κέρκυρας	2) Η εβδομάδα της μαγισσούλας 3) Μόνο αν θελώ 4) Μάγια Χουζουριά
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας	5) ΕΝΑ ΚΟΥΤΙ ΜΕΣΑ Σ' ΕΝΑ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟ ΚΟΥΤΙ 6) ΜΕΣΑ-ΕΞΩ ΑΠΟ ΤΟ ΚΟΥΤΙ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Λάρισας	7) Κάτι που έχει μια τρύπα
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών	8) Οι θησαυροί του χρόνου
Ζωσιμαία Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Ιωαννίνων	9) Αν η αγάπη δεν είχε λόγια»
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Χαλκίδας	10) Οι θεοί του Ολύμπου



Εικόνα 10. Δράσεις Βιβλιοπωλείων/Εκδοτικών Οίκων για ιστορία

Μετά από έρευνα που έγινε στις ιστοσελίδες 23 Βιβλιοπωλείων/Εκδοτικών Οίκων βρέθηκε ότι 3 (13%) υλοποιούν δράσεις σχετικές με την ιστορία, ενώ 20 (87%) δεν έχουν κάνει. Ειδικότερα δείτε παρακάτω τον πίνακα 10.

Πίνακας 10.

Βιβλιοπωλεία /Εκδοτικοί Οίκοι	Θέμα δράσης 13- Ιστορία
Παπαδόπουλος	1) 21+1 για το 1821
Πορφύρα	2) Η ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΣΗΜΑΙΑΣ
Μήννας	3) Παιχνίδια γνώσεων για το 1821



Εικόνα 11. Δράσεις Δημόσιων Βιβλιοθηκών για φιλαναγνωσία

Μετά από έρευνα στις ιστοσελίδες 22 Δημόσιων Βιβλιοθηκών βρέθηκε ότι 5 από αυτές (23%) υλοποιούν δράσεις σχετικές με την φιλαναγνωσία. Ειδικότερα δείτε παρακάτω τον πίνακα 11.

Πίνακας 11.

Βιβλιοθήκη	ΘΕΜΑ ΔΡΑΣΗΣ 7- Φιλαναγνωσία
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Ελευθερούπολης	1) Καλοκαιρινή Εκστρατεία Ανάγνωσης και Δημιουργικότητας
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κέρκυρας	2) Βιωματικό εργαστήριο φιλαναγνωσίας
Ζωσιμαία Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Ιωαννίνων	3) «Η Βιβλιοθηκάρια της Βασόρας» 4) «Ο Θησαυρός του Βιβλιοπόντικα» 5) Ο πύργος των παραμυθιών
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Χαλκίδας	6) Άκου ένα βιβλίο 7) Περιπέτειες στον κόσμο του βιβλίου 8) Για φαντάσου... με ένα βιβλίο
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Χίου	9) Το σποράκι ταξιδεύει..."

Δράσεις για φιλιαναγνωσία



Εικόνα 12. Δράσεις Βιβλιοπωλείων/Εκδοτικών Οίκων για φιλιαναγνωσία

Μετά από έρευνα που έγινε στις ιστοσελίδες 23 Βιβλιοπωλείων/Εκδοτικών Οίκων βρέθηκε ότι 14 (61%) υλοποιούν δράσεις σχετικές με την φιλιαναγνωσία, ενώ 9 (39%) δεν το έχουν κάνει. Τα αποτελέσματα φαίνονται και στον πίνακα 12.

Πίνακας 12.

Βιβλιοπωλεία /Εκδοτικοί Οίκοι	Θέμα δράσης 1-Φιλιαναγνωσία
Νους και Γνώση	1)βιβλιοπαρουσιάσεις
ΜΙΚΡΗΣ ΣΕΛΗΝΗΣ	2) Ο υπότιης που είπε Όχι – προτάσεις φιλιαναγνωσίας 3)Λίλυ & Λούσυ – προτάσεις φιλιαναγνωσίας 4) Φλορέτ 5)Δέντρα 6) Ο Αρκούδος, το Πιάνο, ο Σκύλος και το Βιολί, 7) Το Μικρό, 8) Μια τίγρη στον κήπο, 9)Μέλισσες, 10) Μολυβένιο Στρατιωτάκι, 11)Ο Αρκούδος & το Πιάνο, 12)Ο παππούς μου έχει φίλο έναν γίγαντα 13)Ρόζα το τερατάκι
ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ	14)Τα χέρια δεν είναι για να δέρνουμε
ΠΑΤΑΚΗ	15)Το πίσω μπαλκόνι - Padlet, 16)Οι Ψηλοκάραβοι 17)Ο Πολυπόδαρος έχασε τα παπούτσια του!, 18)Δραστηριότητες για βιβλία πρώτης ανάγνωσης, 19)Η μάχη στο ποτάμι -Αχιλλέας εναντίον Σκάμανδρου, 20)Νι Πι ο τελευταίος πειρατής του Αιγαίου και το νερό της ζωής, 21)Τα κίτρινα καπέλα 22)Χαριστική Βιβλιοθήκη - Χαριστικές δραστηριότητες, 23)Δραστηριότητες ανάγνωσης για παιδιά δημοτικού «με αφορμή ένα βιβλίο
Παραμυθούπολη	24)Δέκα χρόνια παραμύθια
Καλειδοσκοπείο	25)ΜΙΑ ΚΑΜΠΙΑ ΠΟΛΥ ΠΕΙΝΑΣΜΕΝΗ
ΒΙΒΛΙΟ...ΙΔΕΕΣ	26)ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ Φιλιαναγνωσίας!
Μαλλιάρης παιδεία	27) Μάης των παραμυθιών
Mind the book	28)Λέσχη Ανάγνωσης
Κουκίδα	29)όλα μπορείς να τα ζήσεις μέσα σε ένα βιβλίο
Τετράγωνο	30)ΠΙΡΑΝΧΑΣ ΣΤΗ ΣΤΕΡΙΑ 31)ΤΟ ΘΥΜΩΜΕΝΟ ΑΡΚΟΥΔΑΚΙ 32)Ο ΝΤΕΤΕΚΤΙΒ ΚΛΟΥΖ 33)"ΘΕΛΩ ΝΑ ΓΙΝΩ ΠΕΙΡΑΤΗΣ! 34)Ο ΤΖΕΡΟΝΙΜΟ ΣΤΙΛΤΟΝ ΚΑΙ ΟΙ ΚΟΣΜΟΠΟΝΤΙΚΟΙ! 35)ΒΙΒΛΙΟΠΑΙΧΝΙΔΙΣΜΑΤΑ! 36)Ο ΜΠΑΜΠΑΣ ΜΟΥ... Ο ΗΡΩΑΣ ΜΟΥ
Επίκεντρον	37)Τα παιδιά γνωρίζουν ήρωες της κλασικής λογοτεχνίας
Μέγας Σείριος	38)«Μια Γραμμή & μια Τελεία
Πράσινο σύννεφο	39)Εκδήλωση για παιδιά με αφορμή το βιβλίο "Η μαμά μου η μάγισσα" 40)Εκδήλωση για παιδιά με αφορμή το νέο βιβλίο της Ελένης Ανδρεάδη "Η εκδίκηση του Πουφ"



Εικόνα 13. Δράσεις Δημόσιων Βιβλιοθηκών για ρομποτική

Μετά από έρευνα στις ιστοσελίδες 22 Δημόσιων Βιβλιοθηκών βρέθηκε ότι 3 από αυτές (14%) υλοποιούν δράσεις σχετικές με την ρομποτική. Ειδικότερα δείτε παρακάτω τον πίνακα 13.

Πίνακας 13.

Βιβλιοθήκη	ΘΕΜΑ ΔΡΑΣΗΣ 8- Ρομποτική
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Ελευθερούπολης	1)ΚΙΤ Ρομποτικής
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κέρκυρας	2)Καλοκαιρινά Εργαστήρια Ρομποτικής
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας	3) ΤΟ ΚΑΤΙ ΆΛΛΟ



Εικόνα 14. Δράσεις Βιβλιοπωλείων/Εκδοτικών Οίκων για ρομποτική

Μετά από έρευνα που έγινε στις ιστοσελίδες 23 Βιβλιοπωλείων/Εκδοτικών Οίκων βρέθηκε ότι 1 (4%) υλοποιούν δράσεις σχετικές με την ρομποτική, ενώ 22 (96%) δεν το έχουν κάνει. Τα αποτελέσματα φαίνονται και στον πίνακα 14.

Πίνακας 14.

Βιβλιοπωλεία /Εκδοτικοί Οίκοι	Θέμα δράσης 7- Ρομποτική
Πυγολαμπίδες	1)Σπιτόδενδρο



Εικόνα 15. Δράσεις Δημόσιων Βιβλιοθηκών για θέατρο

Μετά από έρευνα στις ιστοσελίδες 22 Δημόσιων Βιβλιοθηκών βρέθηκε ότι 4 από αυτές (18%) υλοποιούν δράσεις σχετικές με το θέατρο. Ειδικότερα δείτε παρακάτω τον πίνακα 15.

Πίνακας 15.

Βιβλιοθήκη	ΘΕΜΑ ΔΡΑΣΗΣ 10- Θέατρο
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Λεβαδείας	1) Θεατρικά-Παιχνίδια Θεατρικές- παραστάσεις 2) κουκλοθεατρό
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Ναυπλίου "Ο Παλαμήδης"	3) ΘΕΑΤΡΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Πύργου	4) Παίζουμε ... βιβλίο ! 5) Θεατρικό παιχνίδι
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Χίου	6) Ο Καραγκιόζης διατροφολόγος



Εικόνα 16. Δράσεις Βιβλιοπωλείων/Εκδοτικών Οίκων για θέατρο

Μετά από έρευνα που έγινε στις ιστοσελίδες 23 Βιβλιοπωλείων/Εκδοτικών Οίκων βρέθηκε ότι 8 (35%) υλοποιούν δράσεις σχετικές με το θέατρο, ενώ 15 (65%) δεν το έχουν κάνει. Τα αποτελέσματα φαίνονται και στον πίνακα 16.

Πίνακας 16.

Βιβλιοπωλεία /Εκδοτικοί Οίκοι	Θέμα δράσης 3- Θέατρο
Νους και Γνώση	1) δράση-θεατρικό εργαστήρι 2) Ήρωες της διπλανής πόρτας,
Πυγολαμπίδες	3) Η Νίκη της Ελπίδας 4) Ζητείται ακροβάτης για Τσίρκο 5) Μικροί Κύριοι – Μικρές Κυρίες: Η δύναμη της φιλίας
ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ	6) «Πίκο και Λόλα – Η Παράσταση» 7) «Ο ραφτάκος των λέξεων»
Μέλισσα	8) Το Αγόρι με τα Μπλε Μαλλιά" 9) "Μήλα Ζάχαρη Κανέλα 10) "Σιωπή ο βασιλιάς ακούει 11) "Οι Άθλοι του Ηρακλή" της Κάρμεν Ρουγγέρη
Πορφύρα	12) Ο Νταής του Ποντικοσχολείου μας - Η σχολική βία
ΑΓΚΥΡΑ	13) Ευτυχία είναι ένα καρούζι πάνω στο κεφάλι σου 14) ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΘΕΑΤΡΟΥ ΣΚΙΩΝ
Μαλλιάρης παιδεία	15) Παραμυθοφεστιβάλ 16) Το ασχημόπαπο 17) «Ειρηνοποιός» 18) Η Πεντάμορφη και το Τέρας
Επίκεντρον	19) παιδιά με αφορμή τα «Μυθολογικά παραμύθια 20) έρχονται παιδιά με αφορμή το βιβλίο της disney



Εικόνα 17. Δράσεις Δημόσιων Βιβλιοθηκών για εκπαίδευση

Μετά από έρευνα στις ιστοσελίδες 22 Δημόσιων Βιβλιοθηκών βρέθηκε ότι 5 από αυτές (23%) υλοποιούν δράσεις σχετικές με την εκπαίδευση. Ειδικότερα δείτε παρακάτω τον πίνακα 17.

Πίνακας 17.

Βιβλιοθήκη	ΘΕΜΑ ΔΡΑΣΗΣ 13- ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Ναυπλίου "Ο Παλαμήδης"	1) «Μη με βλέπεις..., γνώρισέ με»
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Πύργου	2) καλημέρα κύριε Σωκράτη 3) Προλαβαίνουμε τα ατυχήματα ! 4) Σεισμός !
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών	5) Ταξίδι ξεκινώ...σε έναν κόσμο μαγικό 6) Από τη βιβλιοθήκη στο σπίτι: ρίχνω γέφυρες
Ζωσιμαία Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Ιωαννίνων	7) Η Αλφαβήτα των βιβλίων» 8) Οι μικροί βιβλιοθηκονόμοι» 9) Από το χαρτί ... στο βιβλίο»
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Χαλκίδας	10) Το παιχνίδι της προσομοίωσης 11) Το Αλφαβητάρι της Βιβλιοθήκης 12) Το αλφαβητάρι της ποίησης 13) Αποθησαυρίζοντας τους στίχους που με συγκινούν 14) Παρουσιάζω το βιβλίο που διάλεξα 15) Είμαστε Ευβοείς 16) Αναζητώ βιβλία στην ιστοσελίδα 17) Γνωρίζω την βιβλιοθήκη της πόλης μου



Εικόνα 18. Δράσεις Βιβλιοπωλείων/Εκδοτικών Οίκων για εκπαίδευση

Μετά από έρευνα που έγινε στις ιστοσελίδες 23 Βιβλιοπωλείων/Εκδοτικών Οίκων βρέθηκε ότι 15 (65%) υλοποιούν δράσεις σχετικές με την εκπαίδευση, ενώ 8 (35%) δεν το έχουν κάνει. Τα αποτελέσματα φαίνονται και στον πίνακα 18.

Πίνακας 18.

Βιβλιοπωλεία /Εκδοτικοί Οίκοι	Θέμα δράσης 4- εκπαίδευση
Νους και Γνώση	1) Η ζωή μας μια βόλτα 2)Archizō
Πυγολαμπίδες	3)Ο ΑΡΚΤΟΥΡΟΣ μπαίνει στα Σχολεία και διαδικτυακά! 4) Skylife Τμήματα καλλιτεχνικών & έκφρασης 5)Αφήγηση λαϊκών παραμυθιών 6)Little Diamonds – Τμήματα εκπαίδευσης & επιμόρφωσης
ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ	7)Είμαστε οι θεοί! 8)Φτιάξε το δικό σου βιβλίο: 9)Παίζω με τους άθλους του Ηρακλή» 10) Γίνε μυστικός πράκτορας και σώσε τον κόσμο 11)Σέρλοκ Χολμς & CSI Kids: Σχολή για Ντετέκτιβ 12)Πένι Πέπερ & CSI KIDS: Το Κλεμμένο Ροκ Τραγούδι 13)Εργαστήριο δημιουργικής γραφής 14) Εκπαιδευτικό παιχνίδι μυστηρίου 15) Το κλίμα αλλάζει, εγώ τι αλλάζω; 16)«Παιχνίδια Φαντασίας - Εργαστήριο Δημιουργικής Γραφής 17) Αόρατοι Ρεπόρτερ: Το Μυστήριο του Πράσινου Πλανήτη
ΠΑΤΑΚΗ	18)Στον δρόμο για τις άλλες πατρίδες των προσφύγων
Διόπτρα	19)Γέτι - Η δύναμη του ακόμη 20)Δώσε λύση στο μελίσι 21)Η βαλίτσα του Chris Naylor-Ballesteros, 22)Το κουτί της νύχτας 23)Το μικρό αγόρι και τα 4 αβγά της
Καλειδοσκόπειο	24) ΗΤΑΝ ΜΙΑ ΦΟΡΑ ΚΙ ΕΝΑΝ ΚΑΙΡΟ ΗΤΑΝ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ 25) ΑΝΘΡΩΠΟΣ Ή ΒΙΟΛΙ μια άλλη ματιά στα κυκλαδικά ειδώλια
Παπαδόπουλος	26)Το μυστικό του Μπλε Κύκλου
Πορφύρα	27)Ο ΑΓΓΕΛΟΣ, Ο ΠΟΝΤΙΚΟΒΕΝ ΚΑΙ Η ΑΓΙΑ ΝΥΧΤΑ
Κουκίδα	28)Ορχάν: στην αυλή των παλαιολόγων
Μάρτης	29)Παρουσίαση Αλφαβητάρι στο χέρι 30)Νέος κύκλος Εργαστηρίων Δημιουργικής Γραφής για παιδιά 31)Δημιουργικό εργαστήρι CINEMATHESES στον Μάρτη για παιδιά
Μήννας	32)Δραστηριότητες & παιχνίδια με αφορμή το Άτακτο Καπέλο! 33)Παιχνίδια με τον Σποτ! 34)Δημιουργικές δραστηριότητες για παιδιά 4-6 ετών! 35)Παιχνίδια & δραστηριότητες παρέα με τον λύκο και την πεταλούδα!
Τετράγωνο	36)ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΓΡΑΦΗΣ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ
Επίκεντρον	37)Τα φυλλαράκια των διακοπών"
Μέγας Σείριος	38)Το Λογοτεχνικό μας Εργαστήρι
Πράσινο σύννεφο	39)«Πώς να κάνετε έναν ελέφαντα να χορέψει» στο «Πράσινο Σύννεφο»

4.2 Κυριότερα ευρήματα/ αποτελέσματα



Εικόνα 19. Συγκριτική απεικόνιση δράσεων για οικολογία κοινωνία μεταξύ Δημοσίων Βιβλιοθηκών και Βιβλιοπωλείων/Εκδοτικών Οίκων

Όπως απεικονίζεται στην εικόνα 19 οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες υλοποιούν δράσεις για την οικολογία/κοινωνία σε πολύ μεγαλύτερο ποσοστό, 63%, από τα Βιβλιοπωλεία/Εκδοτικούς Οίκους, που το κάνουν σε ποσοστό 37%. Με βάση αυτό θα μπορούσαμε να συμπεράνουμε ότι οι Βιβλιοθήκες προωθούν στο κοινό τους περισσότερες δράσεις αυτού του είδους.

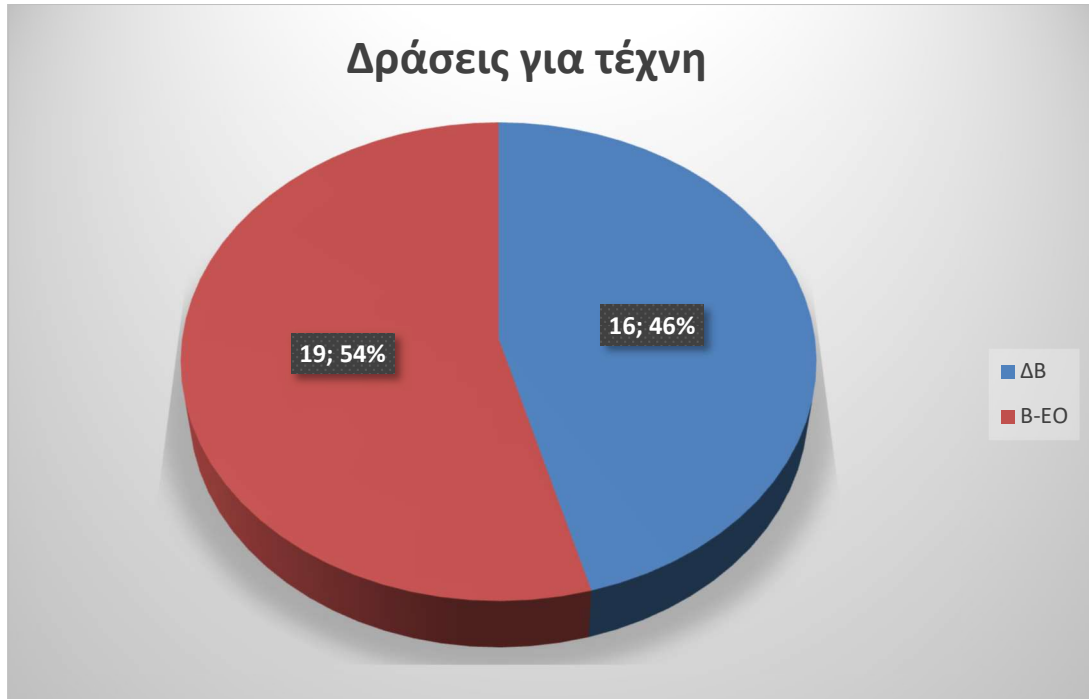
Οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες ως δημόσιοι φορείς φαίνεται να είναι περισσότερο ευαισθητοποιημένοι σε θέματα οικολογίας και κοινωνίας, καθώς επιδιώκουν πιο συντονισμένα να καλλιεργήσουν οικολογική συνείδηση και κοινωνικές δεξιότητες στο παιδικό και εφηβικό κοινό, το οποίο θα αποτελέσει τους μελλοντικούς πολίτες.



Εικόνα 20. Συγκριτική απεικόνιση δράσεων για Χριστούγεννα μεταξύ Δημοσίων Βιβλιοθηκών και Βιβλιοπωλείων/Εκδοτικών Οίκων

Όπως απεικονίζεται στην εικόνα 20 οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες υλοποιούν δράσεις για τα Χριστούγεννα σε πολύ μεγαλύτερο ποσοστό, 63%, από τα Βιβλιοπωλεία/Εκδοτικούς Οίκους, που το κάνουν σε ποσοστό 37%. Με βάση αυτό θα μπορούσαμε να συμπεράνουμε ότι οι Βιβλιοθήκες προωθούν στο κοινό τους περισσότερο τέτοιου είδους δράσεις.

Οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες ως δημόσιοι φορείς υλοποιούν περισσότερες δράσεις σε σχέση με τους ιδιωτικούς φορείς. Πιο συγκεκριμένα, μία Δημόσια Βιβλιοθήκη μπορεί να οργανώσει θεματικές δράσεις, όπως αυτή για τα Χριστούγεννα γιατί είναι ένας χώρος όπου παιδιά και έφηβοι έχουν την δυνατότητα να περάσουν εκεί περισσότερη ώρα (πχ. διαβάζουν βιβλία, ασχολούνται με Ηλεκτρονικούς Υπολογιστές, κ.α.).



Εικόνα 21. Συγκριτική απεικόνιση δράσεων για τέχνη μεταξύ Δημοσίων Βιβλιοθηκών και Βιβλιοπωλείων/Εκδοτικών Οίκων

Όπως απεικονίζεται στην εικόνα 21 τα Βιβλιοπωλεία/Εκδοτικοί Οίκοι υλοποιούν δράσεις για την τέχνη με μεγαλύτερο ποσοστό, 54%, από τις Δημόσιες Βιβλιοθήκες, που το κάνουν σε ποσοστό 46%. Με βάση αυτό θα μπορούσαμε να συμπεράνουμε ότι τα Βιβλιοπωλεία/Εκδοτικοί Οίκοι δείχνουν ότι προωθούν στο παιδικό και εφηβικό κοινό περισσότερο τέτοιου είδους δράσεις.

Αυτό μπορεί να συμβαίνει επειδή οι ιδιωτικοί φορείς έχουν ως κύριο στόχο το εμπόριο. Επομένως, είναι λογικό να οργανώνουν περισσότερες εκδηλώσεις με θέμα την τέχνη, καθώς μπορούν έμμεσα να προωθήσουν τα προϊόντα τους (πχ. Μπλοκ ζωγραφικής, μαρκαδόροι, νερομπογιές, βιβλία κ.α.).



Εικόνα 22. Συγκριτική απεικόνιση δράσεων για κατασκευές μεταξύ Δημοσίων Βιβλιοθηκών και Βιβλιοπωλείων/Εκδοτικών Οίκων

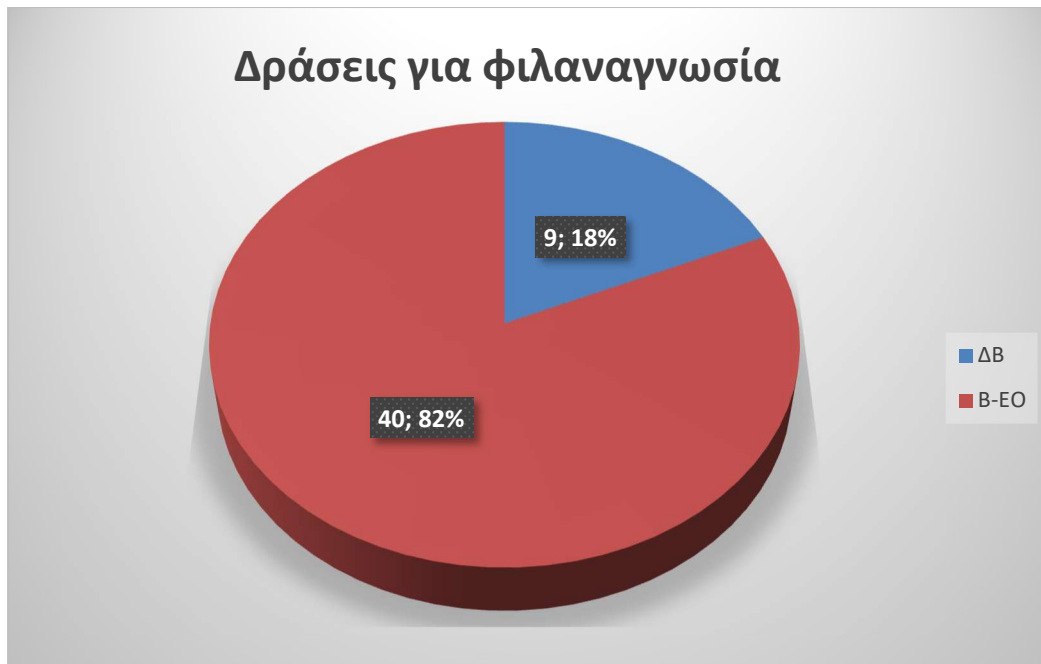
Όπως απεικονίζεται στην εικόνα 22 οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες υλοποιούν δράσεις για κατασκευές με μεγαλύτερο ποσοστό, 74%, από τα Βιβλιοπωλεία/Εκδοτικούς Οίκους, που έχουν κάνει σε ποσοστό 26%. Με βάση αυτό θα μπορούσαμε να συμπεράνουμε ότι οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες δείχνουν ότι προωθούν στο κοινό τους περισσότερο τέτοιου είδους δράσεις.

Πιο συγκεκριμένα, οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες διαθέτουν για τα παιδιά και τους εφήβους τραπέζια έτσι ώστε να μπορούν να διαβάζουν τα βιβλία τους. Επομένως, είναι πιο εύκολο να γίνονται οι κατασκευές σε σχέση με τους ιδιωτικούς φορείς, οι οποίοι δεν διαθέτουν μεγάλο αριθμό τραπέζιων γιατί έχουν περισσότερο εμπορικές επιδιώξεις.



Εικόνα 23. Συγκριτική απεικόνιση δράσεων για ιστορία μεταξύ Δημοσίων Βιβλιοθηκών και Βιβλιοπωλείων/Εκδοτικών Οίκων

Όπως απεικονίζεται στην εικόνα 23 οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες υλοποιούν δράσεις για ιστορία με μεγαλύτερο ποσοστό, 77%, από τα Βιβλιοπωλεία/Εκδοτικούς Οίκους, που έχουν κάνει σε ποσοστό 23%. Ως αποτέλεσμα, θα μπορούσαμε να συμπεράνουμε ότι οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες δείχνουν ότι προωθούν στο κοινό τους περισσότερο αυτού του είδους δράσεις. Αυτό γίνεται γιατί οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες διαθέτουν και παρέχουν πολλά βιβλία με θέμα την ιστορία. Έτσι, είναι πιο εύκολο οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες να οργανώνουν διάφορες δράσεις αυτού του είδους σε σχέση με τους ιδιωτικούς φορείς, καθώς δεν έχουν μεγάλες συλλογές ιστορικών βιβλίων.



Εικόνα 24. Συγκριτική απεικόνιση δράσεων για φιλαναγνωσία μεταξύ Δημοσίων Βιβλιοθηκών και Βιβλιοπωλείων/Εκδοτικών Οίκων

Όπως απεικονίζεται στην εικόνα 24 τα Βιβλιοπωλεία/Εκδοτικοί Οίκοι υλοποιούν δράσεις για την φιλαναγνωσία με μεγαλύτερο ποσοστό, 82%, από τις Δημόσιες Βιβλιοθήκες, που έχουν κάνει σε ποσοστό 18%. Ως αποτέλεσμα, θα μπορούσαμε να συμπεράνουμε ότι τα Βιβλιοπωλεία/Εκδοτικοί Οίκοι δείχνουν ότι προωθούν περισσότερες δράσεις με θέμα την φιλαναγνωσία στο κοινό τους.

Τα Βιβλιοπωλεία και οι Εκδοτικοί Οίκοι ως πολιτιστικοί φορείς αλλά και ιδιωτικές επιχειρήσεις προωθούν το θέμα της φιλαναγνωσίας περισσότερο από τους Δημόσιους φορείς γιατί προσπαθούν να κερδίσουν το παιδικό και εφηβικό κοινό. Οργανώνουν εκδηλώσεις όπως είναι οι παρουσιάσεις βιβλίων από συγγραφείς, η ανάγνωση βιβλίων, βιβλίο-παιχνίδια, δραματοποιήσεις κ.α. Άρα γίνεται για εμπορικούς σκοπούς, καθώς θέλουν να προωθήσουν τα βιβλία τους.



Εικόνα 25. Συγκριτική απεικόνιση δράσεων για ρομποτική μεταξύ Δημόσιων Βιβλιοθηκών και Βιβλιοπωλείων/Εκδοτικών Οίκων

Όπως απεικονίζεται στην εικόνα 25 οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες υλοποιούν δράσεις για την ρομποτική με μεγαλύτερο ποσοστό, 75%, από τα Βιβλιοπωλεία/Εκδοτικούς Οίκους, που έχουν κάνει σε ποσοστό 25%. Ως αποτέλεσμα, θα μπορούσαμε να συμπεράνουμε ότι οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες προωθούν περισσότερες δράσεις με θέμα την ρομποτική προς το κοινό τους.

Οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες μπορούν να οργανώσουν με μεγαλύτερη ευκολία δράσεις και εργαστήρια με θέμα την ρομποτική, καθώς ο χώρος που στεγάζονται είναι αρκετά μεγαλύτερος από των ιδιωτικών φορέων. Έτσι είναι λογικό να μπορούν να υλοποιούν πιο πολλές δράσεις αυτού του είδους για τα παιδιά και τους εφήβους.



Εικόνα 26. Συγκριτική απεικόνιση δράσεων για θέατρο μεταξύ Δημοσίων Βιβλιοθηκών και Βιβλιοπωλείων/Εκδοτικών Οίκων

Όπως απεικονίζεται στην εικόνα 26 τα Βιβλιοπωλεία/Εκδοτικοί Οίκοι υλοποιούν δράσεις για το θέατρο με μεγαλύτερο ποσοστό, 77%, από τις Δημόσιες Βιβλιοθήκες, που έχουν κάνει σε ποσοστό 23%. Ως αποτέλεσμα, θα μπορούσαμε να συμπεράνουμε ότι τα Βιβλιοπωλεία/Εκδοτικοί Οίκοι προωθούν περισσότερες δράσεις με θέμα το θέατρο προς το κοινό.

Πιο συγκεκριμένα, υλοποιούν περισσότερες δράσεις με θέμα το θέατρο γιατί μπορούν να προσεγγίσουν, μέσα από θεατρικές παραστάσεις ή θεατρικά παιχνίδια, τα παιδιά και τους εφήβους. Επομένως, με αυτόν τον τρόπο καταφέρνουν να προσελκύουν νέο αγοραστικό κοινό.



Εικόνα 27. Συγκριτική απεικόνιση δράσεων για εκπαίδευση μεταξύ Δημοσίων Βιβλιοθηκών και Βιβλιοπωλείων/Εκδοτικών Οίκων

Όπως απεικονίζεται στην εικόνα 27 τα Βιβλιοπωλεία/Εκδοτικοί Οίκοι υλοποιούν δράσεις για την εκπαίδευση με μεγαλύτερο ποσοστό, 70%, από τις Δημόσιες Βιβλιοθήκες, που έχουν κάνει σε ποσοστό 30%. Ως αποτέλεσμα, θα μπορούσαμε να συμπεράνουμε ότι τα Βιβλιοπωλεία/Εκδοτικοί Οίκοι προωθούν περισσότερες δράσεις με θέμα την εκπαίδευση προς το κοινό.

Τα Βιβλιοπωλεία και οι Εκδοτικοί Οίκοι παρέχουν διαφόρων ειδών εκπαιδευτικά βιβλία (ασκήσεις, εκπαιδευτικά παιχνίδια κ.α.). Επομένως, είναι λογικό να θέλουν να τα προωθήσουν μέσω εκδηλώσεων με θέμα την εκπαίδευση για το παιδικό και εφηβικό κοινό.

Οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες δεν έχουν εμπορικούς σκοπούς όπως οι ιδιωτικοί φορείς, άρα για αυτό οργανώνουν λιγότερες δράσεις.

Κεφάλαιο 5. Συμπεράσματα – Μελλοντικές επεκτάσεις

5.1 Συμπεράσματα

Μετά την ολοκλήρωση της έρευνας προκύπτουν τα ακόλουθα ποσοτικά συμπεράσματα:

Τα βιβλιοπωλεία και οι εκδοτικοί οίκοι υπερέχουν σημαντικά σε σχέση με τις δημόσιες βιβλιοθήκες ως προς τις δράσεις με θέμα τη φιλιαναγνωσία, την εκπαίδευση και το θέατρο.

Οι δημόσιες βιβλιοθήκες υπερέχουν σημαντικά σε σχέση με τα βιβλιοπωλεία και τους εκδοτικούς οίκους ως προς τις δράσεις με θέμα τις κατασκευές, τα Χριστούγεννα, την ιστορία και τη ρομποτική.

Δεν παρατηρούνται σημαντικές διαφορές ως προς τις δράσεις για την τέχνη και την οικολογία/κοινωνία ανάμεσα στα δύο είδη φορέων, αν και για στην πρώτη υπερέχουν ελαφρώς τα βιβλιοπωλεία & εκδοτικοί οίκοι, ενώ στη δεύτερη υπερέχουν ελαφρώς οι δημόσιες βιβλιοθήκες.

Επιπροσθέτως, κάποια γενικά συμπεράσματα είναι τα παρακάτω:

Οι δύο φορείς φαίνεται να συμβάλλουν εξίσου στη διαμόρφωση του τοπίου της εκπαιδευτικών και πολιτιστικών δράσεων για παιδιά και εφήβους, γεγονός που τους καθιστά ισότιμα σημαντικούς σε αυτόν τον τομέα.

Η βασική διαφορά είναι ότι οι δημόσιες βιβλιοθήκες υλοποιούν δράσεις με σκοπό την ενίσχυση των ικανοτήτων και την ικανοποίηση των αναγκών του στοχευόμενου κοινού, χωρίς οικονομικό όφελος, σε αντίθεση με τα βιβλιοπωλεία & εκδοτικούς οίκους που στοχεύουν στο οικονομικό κέρδος.

5.2 Αξιοποίηση / Πρακτικές προεκτάσεις της έρευνας

Η παρούσα έρευνα ασχολείται με τις δράσεις που οργανώνουν διάφορες Δημόσιες Βιβλιοθήκες, Βιβλιοπωλεία και Εκδοτικοί Οίκοι της Ελλάδας. Τα αποτελέσματα των συγκρίσεων που πραγματοποιήθηκαν στην πτυχιακή εργασία μπορούν να αξιοποιηθούν από πολλούς αντίστοιχους φορείς. Έτσι δημόσιοι και ιδιωτικοί φορείς θα μπορούσαν να μελετήσουν την εργασία με σκοπό να αναγνωρίσουν τον ανταγωνισμό που υπάρχει ανάμεσά τους. Με αυτόν τον τρόπο ο κάθε φορέας θα μπορεί να χρησιμοποιήσει την έρευνα για να οργανώσει περισσότερες δράσεις για το παιδικό και εφηβικό κοινό με διαφορετικά θέματα. Για παράδειγμα, ένας δημόσιος φορέας, ο οποίος εντοπίζει ένα θέμα δράσης που έχει

πραγματοποιήσει στο παρελθόν ένας ιδιωτικός φορέας, μπορεί να χρησιμοποιήσει την ίδια ιδέα δημιουργώντας μία νέα δράση με σκοπό να προσελκύσει το κοινό.

5.3 Μελλοντικές επεκτάσεις / Πρακτικές Προεκτάσεις της Έρευνας

Με βάση την εργασία μπορούν να πραγματοποιηθούν μελλοντικές επεκτάσεις, όπως είναι η διερεύνηση των τρόπων οργάνωσης και προώθησης των δράσεων των δύο φορέων μέσα από ποιοτική έρευνα, η μέτρηση της απήχησης των δράσεων των δύο φορέων στο παιδικό και εφηβικό κοινό και οι προτάσεις για συνεργασίες ιδιωτικού και δημόσιου τομέα με απώτερο στόχο την από κοινού ενίσχυση των ικανοτήτων και ικανοποίηση των αναγκών του παιδικού και εφηβικού κοινού.

Επιπλέον, στην παρούσα πτυχιακή εργασία τα δεδομένα είναι αρκετά περιορισμένα καθώς αναφέρονται μόνο κάποιοι από τους δημόσιους (Δημόσιες Βιβλιοθήκες) και ιδιωτικούς (Βιβλιοπωλεία, Εκδοτικοί οίκοι) φορείς που υπάρχουν στην Ελλάδα. Έτσι θα μπορούσαν να γίνουν περαιτέρω έρευνες αξιοποιώντας όλους τους ελληνικούς δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς.

Τέλος, με τον ίδιο τρόπο θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί σύγκριση δράσεων μεταξύ των φορέων της Ελλάδας με φορείς άλλων χωρών του εξωτερικού. Οι επιστήμονες της πληροφόρησης θα μπορούσαν επίσης να χρησιμοποιήσουν τα δεδομένα και τα αποτελέσματα της συγκεκριμένης πτυχιακής εργασίας στο πλαίσιο μελέτης και διεξαγωγής άλλων σχετικών ερευνών για τις δράσεις των Δημόσιων Βιβλιοθηκών και ιδιωτικών φορέων.

Βιβλιογραφικές Αναφορές

- 4 Δημοτικό Σχολείο Πρέβεζας. (2021, Ιούνιος 21). Δράσεις Δημοτικής Βιβλιοθήκης Πρέβεζας για τα 200 χρόνια από το 1821. Πρέβεζα. Ανάκτηση από <https://blogs.sch.gr/4dimpredr/4dimpredr/draseis-dimotikis-vivliothikis-prevezas/>
- Alexandroupoli online. (2012, Οκτώβριος 17). Εργαστήρια έκφρασης και θεματικά μουσικά εργαστήρια για παιδιά στο βιβλιοπωλείο +βιβλία Καφετζή. Αλεξανδρούπολη. Ανάκτηση από <https://www.alexpolisonline.com/2012/10/ergastiria-ekfrasis-kai-mousika-ergastiria-gia-pedia.html>
- Arrighetti, J. (2001, Μάρτιος 1). The challenge of unattended children in the public library. 29(1), pp. 65-71.
doi:<https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/00907320110366831/full/html>
- CHILDIR.GR. (2019, Οκτώβριος 31). Όλες οι παρουσιάσεις παιδικών βιβλίων. Αθήνα. Ανάκτηση από <https://childit.gr/%CF%8C%CE%BB%CE%B5%CF%82-%CE%BF%CE%B9-%CF%80%CE%B1%CF%81%CE%BF%CF%85%CF%83%CE%B9%CE%AC%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82-%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%B9%CE%BA%CF%8E%CE%BD-%CE%B2%CE%B9%CE%B2%CE%BB%CE%AF%CF%89/>
- COFFE VIBES. (2020, Δεκέμβριος 2). ΔΡΑΣΗ ΜΑΝΤΑΡΙΝΙ: ΚΑΝΕΝΑ ΠΑΙΔΙ ΧΩΡΙΣ ΒΙΒΛΙΟ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ. Ανάκτηση από <https://coffeevibesmagazine.com/2020/12/02/%CE%B4%CF%81%CE%B1%CF%83%CE%B7-%CE%BC%CE%B1%CE%BD%CF%84%CE%B1%CF%81%CE%B9%CE%BD%CE%B9-kanena-%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%B9-%CF%87%CF%89%CF%81%CE%B9%CF%83-%CE%B2%CE%B9%CE%B2%CE%BB%CE%B9%CE%BF-%CF%83/>
- efiveia.gr. (2016, Φεβρουάριος 11). Δημιουργικά εργαστήρια για παιδιά στις Βιβλιο... Ιδέες. Ανάκτηση από <https://efiveia.gr/dimiourgika-ergastiria-gia-paidia-stis-vivlioideas/>

- Infokids.gr. (2018, Απρίλιος). Παγκόσμια Ημέρα Παιδικού Βιβλίου 2018: Ένα σαββατοκύριακο γεμάτο μοναδικές δωρεάν βιβλιο-εκδηλώσεις. Ανάκτηση από <https://www.infokids.gr/dorean-ekdiloseis-gia-to-paidiko-vivl/>
- Kohlbacher, F. (2006, December). The Use of Qualitative Content Analysis in Case Study Research. *ePubWU Institutional Repository*, 7(1), σσ. 1-31. Ανάκτηση από <https://epub.wu.ac.at/5315/1/75-195-1-PB.pdf>
- Krummel, D. (1999). *A CELEBRATION OF HISTORICAL LIBRARY FUNCTION*. Occasional Papers. Retrieved from <https://www.ideals.illinois.edu/bitstream/handle/2142/3861/gslisoccasionalp?v?sequence=1>
- Lopatovska, I., Carcamo, T., Dease, N., Jonas, E., Kot, S., Pamperien, G., . . . Yalcin, K. (2018, Ιανουάριος 10). Not just a pretty picture part two: testing a visual literacy program for young children. 1-20. *Journal of Documentation*. Retrieved from <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/JD-08-2017-0119/full/html>
- monopoly.gr. (2021, Φεβρουάριος 10). Διαγωνισμός συγγραφής για παιδιά, εφήβους και νέους από τις εκδόσεις Καστανιώτη. Ανάκτηση από <https://www.monopoli.gr/2021/02/10/paidi/452540/diagonismos-syggrafis-gia-paidia-efivous-kai-neous-apo-tis-ekdoseis-kastanioti/>
- Mother's Bird. (2019, Οκτωβρίου 7). Εργαστήρια για παιδιά 7-11 ετών στον Μάρτη! Ανάκτηση από <https://mothersbird.gr/ergastiria-gia-paidia-7-11-eton-ston-marti>
- Schmidt, A.-M. (2007, Μάιος 17). Δημόσιες βιβλιοθήκες – Πύλες ενσωμάτωσης: Προγράμματα, πολιτικές και δράσεις στη Δανία. σσ. 1-8. Ανάκτηση από <http://repository-csl.ekt.gr/csl/handle/10814/236>
- Woodson, D., Timm, D., & Jones, D. (2011, Φεβρουάριος 2). Teaching Kids About Healthy Lifestyles Through Stories and Games: Partnering With Public Libraries to Reach Local Children. σσ. 59-69. doi:10.1080/15323269.2011.538619
- άλμα ζωής. (2012, Δεκέμβριος 4). Βιβλιοπαρουσίαση: «Η μικρή μπαλίτσα» στην Πάτρα. Πάτρα. Ανάκτηση από <https://almazoispatras.gr/%CE%B2%CE%B9%CE%B2%CE%BB%CE%B9%CE%BF%CF%80%CE%B1%CF%81%CE%BF%CF%85%CF%83%CE%AF%CE%B1%CF%83%CE%B7-%CE%B7-%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CF%81%CE%AE-%CE%BC%CF%80%CE%B1%CE%BB%CE%AF%CF%84%CF%83%CE%B1-%CF%83%CF%84/>

- Βανιώτη, Δ., & Κρασιάκη, Ε. (2016, Αύγουστος). Προσέγγιση του αστικού περιβάλλοντος από παιδιά σχολικής. 1-16. Ανάκτηση από <https://eproceedings.epublishing.ekt.gr/index.php/childspace/article/view/1437>
- Βράκα, Α. (2016, Μάιος). «Δραστηριότητες Φιλαναγνωσίας σε παιδικές βιβλιοθήκες για παιδιά των μεγάλων τάξεων του Δημοτικού σχολείου». 72. Φλώρινα: ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΦΛΩΡΙΝΑΣ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ. Ανάκτηση από <file:///C:/Users/evimo/Downloads/%CE%92%CE%A1%CE%91%CE%9A%CE%91%20%CE%91%CE%9B%CE%95%CE%9E%CE%91%CE%9D%CE%94%CE%A1%CE%91%20%CE%A0%CE%A4%CE%A5%CE%A7%CE%99%CE%91%CE%9A%CE%97%20%CE%95%CE%A1%CE%93%CE%91%CE%A3%CE%99%CE%91%20numero%204.pdf>
- Γαβρέλα, Ε. (2014). Εργαλεία μάρκετινγκ των μέσων κοινωνικής δικτύωσης: η περίπτωση των Εκδοτικών Οίκων. 190. Θεσσαλονίκη: ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ. Ανάκτηση από <http://ikee.lib.auth.gr/record/284819/files/GRI-2016-17307.pdf>
- Γκαγκά, Ε. (2018, Μάιος 12). Συστήματα αξιολόγησης του γραπτού λόγου στο επίπεδο Β. 1-164. ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ. Ανάκτηση από <https://apothesis.eap.gr/handle/repo/37299>
- Δαφούλη, Ρ. (2017). Μελέτη και οργάνωση μιας νεοσύστατης βιβλιοθήκης: (Προπτυχιακή/Διπλωματική εργασία). 1-52. Θεσσαλονίκη: ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ. Ανάκτηση από <http://195.251.240.227/jspui/handle/123456789/11461>
- διόπτρα Blog. (2019, Φεβρουάριος 19). Ένα ξεχωριστό βιβλιοπωλείο στη Θεσσαλονίκη με δημιουργικές δράσεις για παιδιά! Ανάκτηση από <https://blog.diopttra.gr/2019/02/19/paidikavivliathessaloniki/>
- διόπτρα Blog. (2020, Απρίλιος 30). Μια βιβλιοπώλισσα 27 ετών προτείνει έξυπνα βιβλία για παιδιά! Ανάκτηση από <https://blog.diopttra.gr/2020/04/30/clever-books/>
- Εξάρχου, Ι. (2020). Σύγχρονες Εκδοτικές Πρακτικές στην Παιδική και Εφηβική Λογοτεχνία στην Ελλάδα. 58. Φλώρινα. Ανάκτηση από [file:///C:/Users/evimo/Downloads/%CE%95%CE%BE%CE%AC%CF%81%CF%87%CE%BF%CF%85%20%CE%99%CF%89%CE%AC%CE%BD%CE%BD%CE%B1%20\(3\).pdf](file:///C:/Users/evimo/Downloads/%CE%95%CE%BE%CE%AC%CF%81%CF%87%CE%BF%CF%85%20%CE%99%CF%89%CE%AC%CE%BD%CE%BD%CE%B1%20(3).pdf)

- Ευριπίδης Βιβλιοπωλεία. (2012, Οκτώβριος). ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΓΡΑΦΗΣ ΓΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ. Ανάκτηση από <https://www.evripidis.gr/content/130/ergastiri-dimioyrgikis-grafis-gia-efiboys-/>
- Ευρυπίδης βιβλιοπωλεία. (2020). ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΓΡΑΦΗΣ ΓΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ. Ανάκτηση από <https://www.evripidis.gr/content/130/ergastiri-dimioyrgikis-grafis-gia-efiboys-/>
- Ζεκεντέ-Καρέντζου, Μ. (2010, Σεπτέμβριος 16). Νεωτεριστικές δράσεις & υπηρεσίες της Αιαντείου Δημόσιας Βιβλιοθήκης Αταλάντης στη σύγχρονη πολιτισμική πραγματικότητα ως Κέντρο Πληροφόρησης-Επικοινωνίας-Δια βίου Μάθησης στην τοπική κοινωνία. 1-32. Αταλάντη: COMMITTE FOR THE SUPPORT OF LIBRARIES. Ανάκτηση από <http://repository-csl.ekt.gr/csl/handle/10814/135>
- Ζέκεντε-Καρέντζου, Μ. (2020). *Σχεδιασμός καινοτόμων πολιτιστικών, εκπαιδευτικών και κοινωνικών δράσεων*. Αταλάντη: ΕΑΠ. Ανάκτηση από <https://apothesis.eap.gr/handle/repo/48111>
- Ζωίδη, Ρ. (2003, Ιούνιος 2). 'Ο μπλε σάκος'. σσ. 1-3. Ανάκτηση από <http://repository-csl.ekt.gr/csl/bitstream/10814/315/1/O%20%ce%bc%cf%80%ce%bb%ce%b5%cf%83%ce%ac%ce%ba%ce%bf%cf%82.pdf>
- Η Διακήρυξη των IFLA/UNESCO για την Δημόσια Βιβλιοθήκη*. (1994). Ανάκτηση από <https://www.ifla.org/wp-content/uploads/2019/05/assets/public-libraries/publications/PL-manifesto/pl-manifesto-el.pdf>
- Ιανός. (2017-18 2018-19). Εργαστήρια Δημιουργικής Έκφρασης και Γραφής για μικρά παιδιά. Θεσσαλονίκη. Ανάκτηση από <https://www.ianos.gr/p/post/ergastiria-dimioyrgikis-ekfrasis-kai-grafis-gia-mikra-paidia>
- Ιανός. (2021, Ιούνιος 17-19). 1ος Διαδικτυακός Μαθητικός Διαγωνισμός Ορθογραφίας. Ανάκτηση από <https://www.ianos.gr/magazine/online-mathitikos-diagwnismos-orthografias/>
- Ιασωνίδου, Π. (2021). ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΕΡΟΙΑΣ: ΑΝΟΙΧΤΗ ΠΥΛΗ «ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΤΗ ΜΑΘΗΣΗ» ΚΑΙ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΦΙΛΑΝΑΓΝΩΣΙΑΣ. 1-39. Φλώρινα: ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ. Ανάκτηση από <http://dspace.uowm.gr/xmlui/handle/123456789/2191>
- Καλογεράκη, Μ. (2016, Σεπτέμβριος 11). "Φορώντας το κόκκινο φόρεμα της Σαβέλ". Ανάκτηση από <https://repo.lib.duth.gr/jspyi/handle/123456789/10412>
- Κασούμη, Κ. (2019). Επικοινωνιακή πολιτική και προώθηση των πολιτιστικών φεστιβάλ ως μοχλός ανάπτυξης σε τοπικό επίπεδο. Μελέτη περίπτωση: Ηραία-

Πυθαγόρεια και Φεστιβαλ Νέων Σάμου., (σ. 133). Σάμος. Ανάκτηση από https://apothesis.eap.gr/bitstream/repo/44376/1/82897_%ce%9a%ce%91%ce%a3%ce%9f%ce%a5%ce%9c%ce%97_%ce%9a%ce%a9%ce%9d%ce%a3%ce%a4%ce%91%ce%9d%ce%a4%ce%99%ce%9d%ce%91.pdf.pdf

Κοκκινάκη, Α. (1996). Η ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΣΕ ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ. 1. Σέρρες. Ανάκτηση από http://repository.acropolis-education.gr/acr_edu/bitstream/11174/97/1/%CE%94%CE%B7%CE%BC%CF%8C%CF%83%CE%B9%CE%B1_%CE%9A%CE%B5%CE%BD%CF%84%CF%81%CE%B9%CE%BA%CE%AE_%CE%92%CE%B9%CE%B2%CE%BB%CE%B9%CE%BF%CE%B8%CE%AE%CE%BA%CE%B7_%CE%A3%CE%B5%CF%81%CF%81%CF%8E%C

Κορκίδη, Μ., & Πρωτοψάλτου, Δ. (2012, Οκτώβριος 5). Η καλοκαιρινή εκστρατεία του Future Library: πώς οι πρωτοπόροι βιβλιοθηκών εμπνέουν τη δράση και μεγιστοποιούν την επιρροή. 0-19. COMMITTE FOR THE SUPPORT OF LIBRARIES. Ανάκτηση από <http://repository-csl.ekt.gr/csl/handle/10814/121?fbclid=IwAR2CXTyuuxmHX4WZ-tMWoquFd4JmnlYIagVDQ94HkEzuzUH9136A8AMMFxg>

Λυκούδη, Κ. (2019). Οργάνωση & Διοίκηση Πολιτισμικών Μονάδων με τη χρήση Νέων Τεχνολογιών. 136. Πάτρα. Ανάκτηση από <https://nemertes.library.upatras.gr/jspui/bitstream/10889/14300/3/%CE%9F%CF%81%CE%B3%CE%AC%CE%BD%CF%89%CF%83%CE%B7%20&%20%CE%B4%CE%B9%CE%BF%CE%AF%CE%BA%CE%B7%CF%83%CE%B7%20%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CF%84%CE%B9%CF%83%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CF%8E%CE%BD%20%CE%BC%C>

Μαυρίδου, Δ. (2020, Ιούλιος). Στρατηγική επικοινωνίας για την προώθηση των εικονογραφημένων βιβλίων για μικρά παιδιά. 98. Αθήνα: ΕΑΠ. Ανάκτηση από [file:///C:/Users/evimo/Downloads/103362_mavridou_dimitra%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/evimo/Downloads/103362_mavridou_dimitra%20(1).pdf)

METAIXMIO. (2018). Εργαστήρια για παιδιά. Ανάκτηση από <https://www.metaixmio.gr/el/%CE%B5%CF%81%CE%B3%CE%B1%CF%83%CF%84%CE%AE%CF%81%CE%B9%CE%B1-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%B9%CE%AC>

METAIXMIO. (2019, Νοέμβριος 15). ΤΟ ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ ΣΤΗΡΙΖΕΙ ΤΟ ΜΑΖΙ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΙΔΙ. ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ. Ανάκτηση από <https://www.metaixmio.gr/el/%CF%84%CE%BF-%CE%BC%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%B9%CF%87%CE%BC%CE%B9%CE%BF->

%CF%83%CF%84%CE%B7%CF%81%CE%B9%CE%B6%CE%B5%CE%B9-
%CF%84%CE%BF-%CE%BC%CE%B1%CE%B6%CE%B9-
%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%BF-
%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%B9-%CE%B4%CE

Μωραΐτου, Σ. (2003). «Η ΜΟΥΣΕΙΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ. ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ». 177. Βόλος. Ανάκτηση από <https://ir.lib.uth.gr/xmlui/bitstream/handle/11615/3114/P0003114.pdf?sequence=1>

Παπουτσή, Γ. (2000, Σεπτέμβριος 19). Μέσα και μηχανισμοί ευαισθητοποίησης του παιδικού κοινού στο πλαίσιο της ορθολογικής ψυχαγωγίας : συγκριτική μελέτη στους πολιτιστικούς οργανισμούς του Ναυπλίου που απευθύνονται σε αυτό. *HELLENIC OPEN UNIVERSITY*, 111. Ναύπλιο. Ανάκτηση από https://apothesis.eap.gr/bitstream/repo/46728/1/%ce%94%ce%95_%20%20%ce%a0%ce%91%ce%a0%ce%9f%ce%a5%ce%a4%ce%a3%ce%97%20%ce%93%ce%95%ce%a9%ce%a1%ce%93%ce%99%ce%91.pdf

Πρωτοψάλτου, Δ. (2014, Ιούλιος 25). Το όραμά μου. Ανάκτηση από <https://www.andro.gr/drasi/protopsaltou/>

ΡΑΔΑΜΑΝΘΥΣ. (2019, Ιανουάριος). Εργαστήρι Δημιουργικής Γραφής για παιδιά. Χανιά. Ανάκτηση από <https://christostsantis.com/2018/11/16/ergastiri-dimiourgikis-grafis-gia-paidia/>

Σανιδά, Α. (2018, Μάρτιος). «Δημόσιες Βιβλιοθήκες στην Ελλάδα: Η επικοινωνιακή στρατηγική τους για την προσέλκυση του παιδικού και του αφηλικού κοινού. Η περίπτωση της Δημόσιας Κεντρικής Βιβλιοθήκης της Λιβαδειάς». 133. Λιβαδειά: ΕΑΠ. Ανάκτηση από [file:///C:/Users/evimo/Downloads/%CE%94%CE%99%CE%A0%CE%9B%CE%A9%CE%9C%CE%91%CE%A4%CE%99%CE%9A%CE%97%20%CE%95%CE%A1%CE%93%CE%91%CE%A3%CE%99%CE%91%20%CE%9B%CE%9F%CE%A5%CE%9A%CE%99%CE%91%20%CE%A3%CE%91%CE%9D%CE%99%CE%94%CE%91%20-%20Copy%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/evimo/Downloads/%CE%94%CE%99%CE%A0%CE%9B%CE%A9%CE%9C%CE%91%CE%A4%CE%99%CE%9A%CE%97%20%CE%95%CE%A1%CE%93%CE%91%CE%A3%CE%99%CE%91%20%CE%9B%CE%9F%CE%A5%CE%9A%CE%99%CE%91%20%CE%A3%CE%91%CE%9D%CE%99%CE%94%CE%91%20-%20Copy%20(2).pdf)

Σκλαβενίτης, Τ. (2011). *Στην χώρα των βιβλίων*. Αθήνα: Εστίας. Ανάκτηση από [https://helios-eie.ekt.gr/EIE/bitstream/10442/14540/1/227-238_Sklavenitis%20\(1\).pdf](https://helios-eie.ekt.gr/EIE/bitstream/10442/14540/1/227-238_Sklavenitis%20(1).pdf)

Στασινού, Μ. (2020). ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ. Η ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ. 81.

Αθήνα: ΕΑΠ. Ανάκτηση από

file:///C:/Users/evimo/Downloads/%CE%A0%CE%9F%CE%9B%CE%99%CE%A4%CE%99%CE%A3%CE%A4%CE%99%CE%9A%CE%95%CE%A3%20%CE%94%CE%A1%CE%91%CE%A3%CE%A4%CE%97%CE%A1%CE%99%CE%9F%CE%A4%CE%97%CE%A4%CE%95%CE%A3%20%CE%A4%CE%A9%CE%9D%20%CE%A0%CE%91%CE%99%CE%94%CE%99%CE%9A%CE

Χαντζή, Ε. (2020, Ιούνιος). Η επαυξημένη πραγματικότητα στη βιβλιοθήκη : μελέτη περίπτωσης σε μαθητές δημοτικού. 1-69. Αργίνο: ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ.
Ανάκτηση από <https://nemertes.library.upatras.gr/jspui/handle/10889/13574>

Χριστοπούλου. (χ.χ.). Future Library. Ανάκτηση από

file:///C:/Users/evimo/Downloads/%CE%A7%CF%81%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%BF%CF%80%CE%BF%CF%8D%CE%BB%CE%BF%CF%85_Future%20Library%20(3).pdf

Παράρτημα

Η παρούσα πτυχιακή συνοδεύεται από αρχείο EXCEL με το όνομα «alis_ptychiaki_Apostolikas_giorgos», στο οποίο υπάρχουν τα δεδομένα που συγκεντρώθηκαν και χρησιμοποιήθηκαν για την εκπόνησή της.